

**2000 de ani
de CREȘTINISM CARISMATIC**

**Istoria Bisericii privită în secolul 21
dintr-o perspectivă pentecostal / carismatică**

EDDIE L. HYATT

Cuvânt înainte de Vinson Synan

HYATT INTERNATIONAL MINISTRIES, INC.

P.O. Box 764463

Dallas, Texas 75376

1998

2000 de ani de creștinism carismatic, de Eddie Hyatt
publicată de Charisma House
Parte a Strang Communications Company
600 Rinehart Road
Lake Mary, Florida 32746
www.charismahouse.com

Această carte sau părți din ea nu pot fi reproduse în nici o formă, stocate într-un sistem de stocare a datelor nici transmise sub nici o formă prin mijloace electronice, mecanice, prin fotocopiere, înregistrare sau prin alte mijloace, fără permisiunea prealabilă scrisă din partea editurii, cu excepția cazurilor prevăzute în legea copyrightului a Statelor Unite.

Citatele din scriptură marcate KJV sunt din Versiunea King James a Bibliei.

Citatele din scriptură marcate NIV sunt din Sfânta Biblie, New International Version. Copyright © 1973, 1978, 1984, International Bible Society. Folosite cu permisiune.

Citatele din Scriptură marcate NKJV sunt din Noua Versiune King James a Bibliei. Copyright © 1979, 1980, 1982 acordat de editura Thomas Nelson. Folosite cu permisiune.

Copyright © 2002 Eddie Hyatt

Toate drepturile rezervate

International Standard Book Number: 0-88419-872-3

Dedicație

Soției mele, Dr. Susan C. Hyatt,
a cărei încurajare și expertiză teologică
a ajutat la realizarea acestei cărți

CUPRINS

Cuvânt înainte

Prefață

Mulțumiri

Introducere: Recuperarea istoriei creștinismului carismatic

PARTEA 1 – Biserica Primară – 100 d.Hr.

1 Biserica Apostolică

PARTEA a 2- a – 100 – 325 d.Hr.

2 Biserica Pre-Niceeană

3 Declinul darurilor spirituale și prima înnoire carismatică

PARTEA A 3- A –325 –600 d.Hr.

4 Impactul convertirii lui Constantin asupra caracterului carismatic al Bisericii

5 Monasticismul: ascensiunea unei alte mișcări carismatice

PARTEA A 4- A –600 – 1517 d.Hr.

6 Desfășurarea evenimentelor în monasticism și în biserica instituționalizată

7 Înnoirea monastică

8 Catharii

9 Waldenzii

PARTEA A 5- A – 1517 – 1700 d.Hr.

10 Martin Luther și Reforma

11 Anabapțiștii

12 Profetii francezi

13 George Fox și quakerii

14 Trezirea moraviană

PARTEA A 6- A –1700 – 1900 d.Hr.

15 Trezirea Metodistă

16 Marea Trezire (1726 – 1750)

17 A Doua Mare Trezire (1800 –1840)

18 Edward Irving și Biserica Catolică Apostolică sau Biserica Apostolică Universală

19 Premergători din secolul nouăsprezece ai mișcării pentecostal / carismatice

PARTEA A 7- A – Începutul anilor 1900

20 Charles Parham și Colegiul Biblic Bethel

21 William Seymour și Trezirea din Azusa Street

22 Parham și trezirea din Zion City

23 Mesajul cuprinde întreaga lume

PARTEA A 8- A – Evenimentele secolului douăzeci

24 Dezvoltarea evenimentelor în Pentecostalism

25 Trezirea de vindecare

26 Trezirea Ploaia târzie

27 Mișcarea carismatică

28 Al Treilea Val

29 Ultimul deceniu al secolului douăzeci

CONCLUZIE: Lupta pentru credință

NOTE

BIBLIOGRAFIE

MULȚUMIRI

ORICINE A SCRIS VREODATĂ o carte înțelege ce este un efort de conlucrare, și această carte nu este o excepție. În primul rând, dacă oamenii și mișcările despre care am scris nu L-ar fi urmat cu curaj pe Domnul, nu aș mai fi avut despre ce și de ce să scriu. La un nivel mai personal, dacă mulți oameni nu s-ar fi asociat cu mine într-un fel sau altul, această carte ar fi rămas în domeniul viselor.

Sunt recunoscător pentru sprijinul în rugăciune și încurajarea tuturor prietenilor și partenerilor noștri. Nu aș fi putut termina această carte fără voi.

De aceea vreau să mulțumesc prietenilor mei și partenerilor misiunii Hyatt Interntional Ministries pentru sprijinul financiar, pentru perioada în care scriam și pentru acoperirea costurilor de tipărire ale primelor două ediții. Fără rugăciunile și sprijinul vostru financiar această a doua ediție nu ar fi devenit realitate.

Vreau să mulțumesc Dr. Benjamin Crandall, președinte la Zion Bible Institute din Barrington, Rhode Island, care mi-a aranjat orarul de predare în anul școlar 1991-1992 în așa fel încât am putut aloca 4 zile pe săptămână cercetării și scrisului. Vreau de asemenea să mulțumesc regretatei Ester Rollins, care la sensibila vârstă de 84 de ani, a citit cartea pentru verificarea primei ediții, care este baza acestei noi ediții

Vreau să aduc mulțumiri speciale soției mele, Susan, care este o încurajare continuă pentru mine. Ea a contribuit cu calitățile ei de editor la realizarea cărții la fel ca și expertiza ei istorică și teologică.

CUVÂNT ÎNAINTE

EDDIE HYATT și Susan, soția lui, sunt doi dintre cei mai buni studenți pe care i-am avut vreodată. Înțelegerea lor asupra istoriei și teologiei pentecostal / carismatice era destul de avansată încă dinainte de a se înscrie în clasa mea la Oral Roberts University în 1990. De atunci ei au crescut și mai mult în cunoașterea acestui subiect.

Cartea lui, *2000 de ani de creștinism carismatic*, este cea mai importantă lucrare a lui Hyatt până în prezent. Este o bună retrospectivă a istoriei carismatice și a naturii bisericii. Tratarea originii și destinului teoriei privind încetarea manifestării darurilor carismatice este bine studiată și convingător prezentată. Așa cum sugerează subtitlul, acest volum este într-adevăr „Istoria Bisericii privită în secolul 21 dintr-o perspectivă pentecostal / carismatică”. Deosebit de valoroase sunt secțiunile despre Charles Fox Parham, care a formulat teologia pentecostală, și rolul crucial jucat de succesorii lui Alexander Dowie care au părăsit Zion City pentru a fonda importante mișcări pentecostale în toată lumea.

Munca lui Hyatt face parte dintr-un curent de lucrări ale unor învățați care bat cuie în sicriul teoriei Warfield privind încetarea semnelor și minunilor după sfârșitul erei apostolice. El scrie bine și convingător. Simt că această carte aduce împreună cele mai recente cercetări asupra subiectului și le prezintă într-un mod în care orice cititor le poate înțelege.

Recomand *2000 de ani de creștinism carismatic* tuturor celor care caută o mai adâncă înțelegere a mișcărilor pentecostal / carismatice moderne care au explodat în secolul 20 și au deveni a doua mare familie de creștini din lume.

VINSON SYNAN

Decan al Școlii de Teologie

Regent University, Virginia Beach, Virginia

PREFAȚĂ

Înspirația acestei cărți vine din rădăcinile mele în pentecostalismul clasic și din dragostea mea pentru istorie. La acestea s-au mai adăugat și alte motivații când am devenit conștient de lipsa de informație disponibilă despre credincioșii și mișcările carismatice din istoria bisericii. Spre uimirea mea, primul meu curs despre istoria bisericii într-o școală Biblică pentecostală părea să examineze istoria Bisericii Romano Catolice și a bisericilor Reformei. Oameni și teme pentecostal / carismatice nu erau tratate decât începând cu secolul 20. A fost oare Duhul Sfânt absent în 1800 de ani de istorie a Bisericii?

După ce am început o cercetare serioasă, am descoperit că dimensiunea carismatică a activității Duhului Sfânt nu lipsea din trecutul Bisericii. Dimpotrivă, o prejudecată răspândită în ce privește darurile spirituale a influențat adesea istoricii moderni să ignore darurile Duhului Sfânt sau să vorbească despre ele cu dispreț. În plus, am descoperit că pentecostalii și carismaticii, din cauza lipsei de cercetare scrupuloasă, au acceptat adesea lucrurile stabilite de istoricii non-carismatici.

Pe măsură ce am continuat cercetarea, am descoperit conflictul perpetuu între spontaneitatea Duhului Sfânt și structurile rigide ale instituției. Acesta a avut adesea ca rezultat etichetarea drept eretici a celor care au susținut libertatea în Duhul și interzicerea sau distrugerea scrierilor lor. Sigur că aceasta a contribuit la lipsa de date despre activitatea Duhului Sfânt în istorie.

În această carte umplu câteva dintre spațiile goale înregistrând oameni și mișcări pentecostal / carismatice. Acest studiu nu este nici complet nici crucial. Scopul său este de a arăta că pentecostal / carismaticii au o istorie legitimă. Se sugerează, de asemenea, că în loc să fie la marginea creștinismului ortodox, creștinismul pentecostal / carismatic este principalul curent care străbate creștinismul biblic și istoric.

INTRODUCERE

RECUPERAREA ISTORIEI CREȘTINISMULUI CARISMATIC

CREȘTINISMUL CARISMATIC nu este numai un fenomen al secolului douăzeci. El există de când era Isus pe pământ cu 2000 de ani în urmă. Totuși, în secolul douăzeci a fost o adevărată explozie a creștinismului carismatic. Începând cu mișcarea pentecostală în 1901, revitalizată de mișcarea carismatică începând cu 1960 și de al Treilea Val începând cu 1980, această explozie a creștinismului carismatic a câștigat inerție și a pătruns fiecare domeniu al vieții bisericii. Din secolul întâi nu a mai fost o atât de răspândită accentuare asupra Duhului Sfânt și asupra darurilor Lui.

Să fie doar o expresie a ereziei și fanatismului spiritual, cum acuză unii? Să fie doar o expresie marginală a adevăratului creștinism, cum sugerează alții? Sau este, de fapt, o restaurare a creștinismului biblic veritabil?

S-au ridicat și întrebări legitime cu privire la istoricitatea acestei dinamice forme de creștinism. A apărut ea din senin în acest secol ne-fiind legată în nici un fel de Biserica secolului întâi, cum afirmă unii? Sau are, de fapt, precedent istoric?

Și de ce se numește *carismatic*?

Cuvântul *carismatic* derivă din cuvântul grecesc *charisma*, cuvântul folosit în Noul Testament pentru *dar spiritual*. *Charisma*, sau pluralul *charismata*, este cuvântul pe care îl folosește Pavel în 1 Corinteni 12:1-11 când vorbește despre darurile Duhului Sfânt, cum ar fi vorbirea în alte limbi, darul vindecării, darul facerii de minuni și darul profeției. Din acest motiv, orice grup, biserică sau mișcare care se dedică acestei dimensiuni dinamice a Duhului Sfânt și darurilor Sale pot fi numite *carismatice*. Deși s-ar putea să fie cunoscuți în istorie ca și quakeri, metodiști, sau pentecostali, înclinația lor pentru dinamismul Duhului Sfânt și pentru darurile Lui îi califică să fie numiți *carismatici*. Din același motiv, Biserica secolului întâi poate fi numită carismatică.

Care este diferența?

S-a pus adesea această întrebare: Care este diferența între *pentecostali* și *carismatici*? Poate cea mai importantă distincție este legată de originea istorică diferită a celor două mișcări. Mișcarea pentecostală a început în 1901 la Școala Biblică Bethel din Topeka, Kansas, unde a avut loc o revărsare a Duhului Sfânt și a fost formulată și activată doctrina clasică pentecostală cu privire la vorbirea în alte limbi ca semn a botezului Duhului Sfânt.

Începutul mișcării carismatice moderne, pe de altă parte, este de obicei identificat cu anunțul făcut în 1960 de către Dennis Bennet, paroh al Bisericii Episcopale St. Mark din Van Nuys, California, care spunea că a primit botezul Duhului Sfânt și a vorbit în alte limbi.

O altă distincție importantă este faptul că mișcarea pentecostală a fost respinsă de bisericile existente, fapt care a rezultat în formarea unui număr de 11000 noi denominații Pentecostale de atunci în întreaga lume.¹ În contrast, mișcarea carismatică a atins un grad remarcabil de acceptare în bisericile tradiționale în care a fost numită adesea *innoire*. Totuși, s-au format peste 3000 denominații carismatice din 1960.² Al Treilea Val, sau Mișcarea neo-Carismatică, a generat de asemenea mii de noi denominații demonstrând un avânt și o putere crescândă la fiecare nou val.

În ciuda diferențelor, statisticianul David Barrett scrie că o „unitate profundă” domină întreaga mișcare a secolului douăzeci. Din acest motiv inventat el expresia *pentecostal / carismatic* pentru a se referi la lucrarea Duhului Sfânt pe întreg pământul în acest secol. El are în vedere mișcarea pentecostală, carismatică și Al Treilea Val ca pe „o singură mișcare strâns legată în care au fost atrase o mulțime vastă de persoane și comunități.”³

Creștere fenomenală

Uimitor este că în urmă cu numai o sută de ani, nu exista nici o congregație pentecostal /carismatică, în sensul pe care îl cunoaștem noi azi. În prezent, mai puțin de un secol mai târziu, Bisericile și denominațiile pentecostale și carismatice împânzesc peisajul religios și constituie segmentul de creștinism cel mai dinamic și cu cea mai rapidă creștere.

Uimitoarea creștere a fost adusă în atenție de sondajul de opinie publicat în 1980 de *Christianity Today*. Sondajul arăta că 19 procente din populația Statelor Unite, adică 50 milioane oameni, s-au declarat creștini pentecostali sau carismatici. Un sondaj mai recent, publicat în *Newsweek*, în 1998, 47 procente dintre cei chestionați au declarat că au „experimentat Duhul Sfânt într-un mod personal”. Printre evanghelici și protestanți cifrele se ridicau la 75 procente.⁴ Această creștere fenomenală este unul dintre principalele motive pentru care binecunoscutul teolog de la Harvard, Harvey Cox, este dispus să spună că mișcarea pentecostală „re-modelează religia în secolul douăzeci și unu.”⁵

Provocarea legitimității istorice

Una dintre criticile direcționate adesea către pentecostalii și carismaticii moderni este aceea că ei nu au tradiție sau istorie. Discuția decurge cam așa: Biserica există de 2000 de ani, dar pentecostalii și carismaticii au apărut numai acum mai puțin de o sută de ani. Această semnificativă lipsă de istorie pare să ne indice că mișcarea este, în cel mai bun caz, periferică creștinismului ortodox.

Acestei provocări a legitimității istorice i se răspunde de obicei de către susținătorii mișcării în unul din două moduri. Penticostalii clasici au adoptat o abordare *restauratoare*, privindu-se ca pe reprezentanți ai restaurării purității și puterii Bisericii apostolice a secolului întâi. Din această perspectivă, intervalul de 1800 de ani este privit ca perioadă de corupție și moarte spirituală.⁶

Mai recent, unii penticostali și carismatici s-au arătat mai puțin dispuși să treacă peste 1800 de ani din istoria bisericii și au adoptat o abordare *tradiționalistă*. Ei caută să umple golul istoric instaurând oficii tradiționale, ecleziastice în structura bisericilor și instituind liturghii tradiționale în serviciile lor de închinare.⁷ Asemenea măsuri sunt motivate, în parte de încercarea de a stabili o continuitate cu trecutul prin identificarea cu bisericile instituționale, tradiționale.

Totuși, nici abordarea *restauraționistă*, nici cea *tradiționalistă* nu răspunde în mod adecvat întrebării cu privire la istorie. Adevărul este că penticostalii și carismaticii au o istorie legitimă. Este o istorie pe care o găsim în numeroasele mișcări de trezire și înnoire care au apărut constant în viața Bisericii. Pentru că acestea erau în mod constant condamnate și marginalizate de biserica instituțională, istoria lor a fost ascunsă sau greșit interpretată. Este, deci, o istorie care are nevoie să fie descoperită și pe deplin recuperată.

Calea recuperării istorice

Acest volum aduce împreună, sub o singură copertă, un număr de elemente recuperate prin cercetare științifică, istorică. El înregistrează oameni curajoși și mișcări începând din ziua Cincizecimii [Pentecost] până în secolul douăzeci și unu.

Acest studiu nu este complet; totuși oferă multe beneficii. Dacă i se permite, poate informa cercetătorul sincer despre dinamica activitate a Duhului Sfânt de-a lungul istoriei Bisericii. În plus, îi poate instrui pe cei dispuși să învețe din trecut. Poate de asemenea inspira alte cercetări și să promoveze conștientizarea și înțelegerea bogatei istorii care aparține de drept fiecărui credincios penticostal / carismatic.

În sfârșit, datele din această carte confirmă faptul că penticostal / carismaticii moderni au o istorie emoționantă și legitimă. Legătura lor cu trecutul nu este un organizațională; ci una de credință biblică ce continuă să demonstreze puterea spirituală a Bisericii apostolice a primului secol. Într-adevăr, faptul că trezirea penticostal / carismatică din acest secol (XX) este creștinism adevărat este confirmat nu numai de Noul Testament, ci și de existența a 2000 de ani de creștinism carismatic.

PARTEA ÎNTÂI: Biserica Primară - anul 100 d.Hr.

CAPITOLUL UNU BISERICA APOSTOLICĂ

Biserica secolului întâi a fost carismatică. Luca, scriind istoria ei în cartea Faptelor Apostolilor, cu credincioșie a inclus abundența de fenomene supranaturale care au însoțit viața și lucrarea lui. Vorbirea în alte limbi și profeția, minuni și vindecări, și toate celelalte *carismate* erau obișnuite – considerate standard chiar – (Fapte 1:8; 10:19; 13:2). Această activitate dinamică a Duhului Sfânt în inimile și în viețile credincioșilor și în viața bisericii, a fost cea care a furnizat bazele vieții, comunității și misiunii ei, nu structura organizațională. După părerea lui Gordon D. Fee, Pavel considera Duhul ca fiind „cheia tuturor lucrurilor în viața creștină”.¹

În timpul în care credincioșii au dus Evanghelia din Ierusalim în lumea greco-romană, acest caracter carismatic a continuat să reprezinte standardul pentru noile biserici care au apărut din lucrarea lor. Acest lucru este evident atât din cartea Faptelor cât și din epistolele lui Pavel în care vorbește liber despre minuni și daruri spirituale. El spune că a „predicat cu prisosință” Evanghelia lui Hristos neamurilor „cu semne și minuni prin puterea Duhului Sfânt” (Romani 15:19 NKJV). Epistolele către corinteni, în special, arată că adunarea bisericilor se baza pe spontaneitatea Duhului mai mult decât pe autoritatea oficială pentru viața și direcția întâlnirilor lor.

Această stare de fapt l-a îndemnat pe Hans von Campenhausen să descrie viziunea Bisericii primare despre comunitatea Creștină ca „una de liberă părtășie, care se dezvoltă prin interacțiunea liberă a darurilor și slujirilor spirituale.”² Teologul Romano Catolic, Hans Kung, este de aceeași părere, sugerând că biserica din Corint „nu știa nimic despre *episkopoi* (episcopi), *presbuteros* (prezbiteri) și nici despre vreun alt fel de ordinare numai carismatele libere și spontane.”³ Apoi el subliniază că, după cum spune Pavel, ei au fost înzestrați cu tot era necesar.⁴ Rudolf Bultmann este și el de acord și insistă că în biserica Noului Testament „persoanele care aveau autoritatea erau cele înzestrate cu daruri spirituale.”⁵

James D. J. Dunn, în cartea lui *Jesus and the Spirit*, demonstrează că bisericile creștine primare așteptau prezența Duhului Sfânt pentru conducerea comunității și vieții lor, mai mult decât structura și formalismul organizațional. El subliniază de asemenea că, în afară de Filipeni 1:1: „Pavel nu se adresează niciodată conducătorilor unei comunități.”⁶ După Dunn implicația este simplă: „Dacă era necesară o conducere, Pavel a presupus că Duhul o va pune la dispoziția bisericii.”⁷

Oficii sau funcțiuni?

Epistolele pastorale, care sunt dintr-o perioadă târzie a vieții lui Pavel par să descopere o structură mai formală a vieții bisericești. Cuvântul *presbuteros* (prezbiter) este folosit pentru prima dată de Pavel și sunt enumerate cerințele pentru cei care slujesc ca *episkopoi* (episcopi) sau *diakonoi* (diaconi). Totuși, Adolph Harnack sugerează că *presbuteros* sau prezbiter ar putea face referire la *bătrâni* în contrast cu *tinerii*. , și John Knox insistă „Nu avem a face cu oficii formale, ci cu funcțiuni pentru care oamenii erau în mod sigur dăruți spiritual la fel ca pentru profeție și vindecare.”⁸ Kung este de acord și spune că numirea prezbiterilor / episcopilor „nu trebuie văzută ca un început al unui sistem de conducere al clerului.” El subliniază că apariția prezbiterilor / episcopilor trebuie înțeleasă în contextul „structurii fundamentale carismatice a Bisericii.”⁹

Lucrări mai mici sau mai mari ?

Accentul pus pe *carismate* în Biserica primară nu ar trebui să fie surprinzătoare pentru noi de vreme ce Isus i-a învățat pe ucenici să aștepte puterea și dinamismul Duhului Sfânt în viețile și lucrările lor. Într-o anumită ocazie, El le-a spus că atunci când va veni Duhul Sfânt, ei vor fi înzestrați să facă aceleași lucrări pe care le-a făcut El și chiar mai mari (Ioan 14:12). Așteptarea Bisericii primare pentru slujire supranaturală era deci înrădăcinată în viața și învățătura lui Isus. Dunn spune: „După cum El a fost carismatic, la fel au fost mulți, dacă nu toți creștinii din Biserica primară.”¹⁰

Dar ce s-a întâmplat după primul secol – după moartea primilor apostoli? Au încetat brusc darurile penticostale / carismatice? Au fost înlocuite darurile de descoperire de către formarea canonului Noului Testament? A dispărut cu totul caracterul supranatural al Bisericii după încheierea așa-numitei ere apostolice a secolului întâi?

Privind retrospectiv, se poate vedea că a fost o moarte graduală a caracterului carismatic al Bisericii concomitentă cu creșterea structurii organizaționale. În orice caz, darurile spirituale au continuat să constituie o parte vitală din viața Bisericii după secolul întâi. Scrieri din perioada post-apostolică nu ne arată că se aștepta încetarea activității darurilor spirituale la un anumit moment în timp. Dimpotrivă, cei care i-au succedat pe apostoli ca lideri în Biserică au lăsat mărturie clară despre continuarea lucrării darurilor și puterii Duhului în timpul lor.

PARTEA A DOUA: 100-325 d.Hr.

CAPITOLUL DOI BISERICA PRE-NICEEANĂ

Iustin Martirul

IUSTIN MARTIRUL (100-165 d.Hr.) este privit ca un apologet de frunte al secolului al doilea. Născut din părinți păgâni lângă orașul biblic Sihem, el a devenit strălucitor filosof. Totuși, el nu și-a putut satisface foamea de adevăr până într-o zi, când plimbându-se pe plajă, a întâlnit un om în vârstă care l-a îndrumat spre Scriptură. Omul i-a spus că aceasta este adevărata filozofie. Justin s-a convins și s-a convertit. Apoi a deschis o școală Creștină în Roma.

Este evident că darurile miraculoase ale Duhului Sfânt îi erau familiare lui Iustin. În *Dialog cu Trifo*, el scrie: „Căci darurile profetice rămân cu noi și în prezent.”¹¹ Mai departe, în aceeași lucrare, el spune: „Acum putem vedea printre noi femei și bărbați care au daruri ale Duhului lui Dumnezeu.”¹² Într-o altă lucrare numită *A doua apologie*, el vorbește despre abilitățile creștinilor contemporani cu el de a scoate demoni și de a sluji prin vindecări.

Sunt mulți posedați de demoni în toată lumea și în orașul vostru, mulți dintre bărbații creștini eliberându-i în numele lui Isus Hristos, care a fost răstignit sub Pilat din Pont, au vindecat și vindecă, ajutându-i pe neputincioși și scoțând demonii din oameni.³

Deci Iustin Martirul oferă o mărturie clară care susține faptul că creștinii din secolul al doilea continuau să-și exercite autoritatea asupra demonilor și bolii. El ne arată de asemenea că atât bărbații cât și femeile foloseau și alte daruri ale Duhului. Mai mult, el nu sugerează că s-ar aștepta ca aceste daruri să înceteze la un moment dat.

Irineu

Irineu (125-200 d.Hr.), episcop de Lyon, este mai cunoscut datorită scrierilor lui împotriva filozofiei gnostice și a altor erezii majore contemporane lui. Născut în orașul Smirna, el a fost ucenic al lui Policarp, ucenic al apostolului Ioan. Din scrierile lui, reiese în mod evident faptul că darurile miraculoase ale Duhului Sfânt erau încă remarcabile în viața Bisericii din zilele lui.

În lucrarea lui *Împotriva ereziilor*. Irineu descrie eroarea în care se aflau anumiți gnostici care pretindeau că Isus a fost o fantomă fără trup fizic real și că El și-a făcut lucrările „numai ca fantomă.” Irineu neagă această pretenție arătând spre lucrările pe care urmașii lui Isus le făceau chiar atunci:

Căci sunt unii care cu siguranță scot demoni, astfel încât cei care au fost curățați de dureri rele în felul aceste adesea și cred [în Hristos], și se alătură Bisericii. Alții au o cunoaștere dinainte a lucrurilor care urmează să se întâmple: ei au viziuni și rostesc cuvinte profetice. Alții încă vindecă bolnavii punându-și mâinile peste ei.

Irineu vorbește și despre morți care erau înviați

Da, și mai mult, după cum am spus, chiar și morți au fost înviați, și au rămas printre noi încă mulți ani. Și ce mai pot spune? Este imposibil să spun numărul de daruri pe care Biserica [împrăștiată] prin întreaga lume, le-a primit în numele lui Isus Hristos.⁴

Mărturisind de asemenea că credincioșii încă vorbeau în alte limbi în vremea lui, Irineu scrie,

În același fel auzim pe mulți dintre frații din Biserică, frați care au daruri profetice și care prin Duhul vorbesc în alte limbi, și aduc la lumină pentru folosul tuturor lucrurile ascunse ale oamenilor, și vorbesc tainele lui Dumnezeu.⁵

Viața și scrierile lui Irineu se întind până aproape de secolul al treilea. Scrierile lui reprezintă o mărturie puternică despre răspândita cunoaștere și practicare a darurilor spirituale în Biserica din vremea lui. La fel ca și Iustin Martirul, Irineu nu indică în nici un fel că s-ar aștepta să înceteze *charismata*.

Tertulian

Tertulian (160-240 d.Hr.), născut în Cartagina, s-a convertit în anul 192 d.Hr. În acea vreme el era deja priceput în legile și sistemele filosofice contemporane lui. Cunoscând atât latină cât și greacă, el a scris mult în latină. Având aceste cunoștințe, el a ajuns repede prezbiter în Cartagina, lider influent în Biserică și apologet de frunte al bisericii occidentale. În scrierile lui incisive puternice împotriva conducătorilor ostili și împotriva sectelor eretice din vremea lui, el a formulat concepte teologice care i-au aduc titlul de *Father of Latin Theology (Părinte al teologiei latine)*. Scrierile lui ne descoperă de asemenea și o cunoaștere personală a darurilor supranaturale ale Duhului Sfânt inclusiv vorbirea în alte limbi.

În *Despre suflet*, Tertulian spune: „Pentru că văzând că recunoaștem *carismata*, sau darurile, am meritat și dobândirea darului profetic.”⁶ El continuă vorbind despre o femeie din congregația lui care a fost sortită să fie dăruită cu felurite daruri de descoperire.” După cum relatează Tertulian, ea experimenta adesea vizite din partea îngerilor și chiar din partea Domnului. În plus, ea cunoștea de multe ori secretele inimilor oamenilor și avea capacitatea să răspundă celor mai adânci nevoi ale lor, inclusiv vindecare fizică. Tertulian spune: „Toate mesajele ei sunt examinate cu cea mai amănunțită grijă pentru a fi dovedită veridicitatea lor.”⁷

În *Către Scapula*, Tertulian relatează exemple concrete de vindecare și eliberare de sub apăsare demonică. El concluzionează: „Și Dumnezeu știe câți oameni de seamă, ca să nu mai vorbim despre oamenii de rând, au fost vindecați eliberați de demoni sau vindecați de bolile lor.”⁸

În *Împotriva lui Marcion*, lucrare scrisă pentru a contrazice pe ereticul Marcion, Tertulian ne dovedește atât cunoștințele lui despre vorbirea în limbi cât și credința lui că darurile supranaturale ale Duhului sunt un semn al credinței drepte. Acestea sunt evidente în provocarea adresată lui Marcion.

Să prezinte atunci Marcion, ca daruri ale dumnezeului lui, profeți care nu au vorbit din cunoaștere omenească, ci prin Duhul lui Dumnezeu, care au prezis lucruri care vor veni, și au descoperit tainele inimii; să prezinte un psalm, o viziune, o rugăciune – numai să fie prin duh, în extaz, adică fiind răpiți, când li s-a dat o interpretare a vorbirii în limbi. Toate aceste semne pot veni din partea mea fără nici o dificultate.⁹

În *Despre botez*, Tertulian susține o lucrare a Duhului în credincios, lucrare ulterioară convertirii. El scrie: „Nu în apă primim noi Duhul, ci în apă suntem curățați și pregătiți pentru Duhul Sfânt.” El spune de asemenea că după botez „se pun mâinile peste noi, invocând și invitând Duhul Sfânt prin binecuvântare.”¹⁰ Fără îndoială aceasta se referă la obiceiul apostolic al punerii mâinilor peste noii convertiți pentru primirea Duhului Sfânt. (Fapte 8:14-17; 9:17; 19:5-6)

De aceea, mărturia lui Tertulian demonstrează că în secolul al treilea darurile spirituale erau încă evidente în Biserică. Concepția lui despre o lucrare a Duhului Sfânt ulterioară convertirii este foarte interesantă în lumina mișcării pentecostal / carismatică, care vorbește despre o umplere de putere ulterioară convertirii. La fel ca alții din vremea lui, Tertulian nu ne dă nici un indiciu despre faptul că s-ar aștepta ca aceste daruri să înceteze.

Origen

Origen (185-284 d.Hr.), scriitor prolific și influent, el a fost primul teolog sistematic al Bisericii. Când Origen avea șaisprezece ani, tatăl lui, un credincios devotat, a fost martirizat. În Alexandria, Egipt, la vârsta de optsprezece ani, Origen a fost numit lider al unei proeminente școli Creștine fondate pentru a instrui păgânii convertiți.

În *Împotriva lui Celsus*, Origen vorbește despre minunile care aveau loc în vremea lui prin puterea numelui lui Isus. Mărturia lui arată că era personal implicat în multe dintre aceste minuni.

Unii arată că au primit prin această credință o minunată putere prin vindecările pe care le fac, invocând peste cei care au nevoie de ajutorul lor nici un alt nume decât numele Dumnezeului tuturor lucrurilor, și al lui Isus, împreună cu o amintirea a istoriei Lui. Pentru că prin aceste mijloace și noi am văzut multe persoane eliberate de dureroase nenorociri, și confuzie a minții, și nebunie, și nenumărate alte boli, care nu au putut fi vindecate nici de oameni nici de diavoli.¹¹

În continuare în această lucrare, Origen citează o acuzație pe care Celsus, un scriitor păgân, a ridicat-o împotriva creștinilor. Celsus critică pretenția creștinilor de a fi inspirați prin darul profetic și apoi citează batjocoritor fragmente din rostiri profetice pe care el le-a auzit. Apoi spune: „Acestor promisiuni le sunt adăugate cuvinte ciudate, fanatice și aproape neinteligibile, cărora nici o persoană rațională nu le poate găsi înțelesul.”¹² Dacă

această declarație se referă la vorbirea în alte limbi, cum cred unii, atunci aceasta este o mărturie din afara Bisericii despre vorbirea în limbi care își avea locul în Biserică în acea vreme. Contextul discuției indică de asemenea cu claritate faptul că rostiturile profetice erau destul de comune printre Creștini pentru ca un autor păgân să le cunoască.

Este evident că Origen a recunoscut realitatea și valoarea rugăciunii în limbi, și ne dovedește aceasta în comentariul său asupra textului din Romani 8:26, unde leagă rugăciunea în Duhul de rugăciunea în alte limbi. Cecil M. Robeck, scrie: „Origen trebuie să fi avut crezut că rugăciunea în limbi era contemporană lui, și să fi învățat că este benefică pentru că prin acest fel de rugăciune mijlocește Duhul înaintea lui Dumnezeu.”¹³

Origen, ca și Tertulian, ne arată credința lui într-o lucrare a Duhului Sfânt ulterioară nașterii din nou. În *De Principiis*, el vorbește despre Dumnezeu care a suflat suflarea de viață peste Adam, adăugând că această acțiune nu se poate referi la toți oamenii, ci numai la cei care au fost făcuți noi în Hristos. Apoi spune:

Din acest motiv au fost acordate harul și revelația Duhului Sfânt prin punerea mâinilor apostolilor după botez. Și Mântuitorul nostru, după înviere, când lucrurile vechi trecuseră, și toate lucrurile se făcuseră noi... apostolii Lui fiind reînnoiți prin credința în învierea Lui, spune „Primiți Duh Sfânt.”¹⁴

Origen a fost primul părinte al bisericii primare ca a arătat că slujirea supranaturală devenea mai puțin obișnuită. El arată spre abundența de semne supranaturale din lucrarea lui Hristos și din Biserica apostolică. Apoi remarcă: „Dar de atunci aceste semne s-au rărit.” El citează lipsa de sfințenie și puritate a Creștinilor contemporani lui ca motiv pentru această situație.¹⁵

Deci Origen era obișnuit cu slujirea miraculoasă a Duhului Sfânt, inclusiv cu vorbirea în limbi. El vorbește de asemenea despre o lucrare a harului ulterioară convertirii. În plus, în timp ce indică spre o diminuare a activității carismatice, el o atribuie, nu unui ordin divin, ci lipsei de sfințenie a creștinilor din zilele lui.

Novation

Novation (210-280 d.Hr.) a fost prezbiter al bisericii din Roma și teolog respectat. Se pare că a fost remarcat pentru compasiunea și sfințenia lui, pentru că într-o polemică scrisă împotriva lui, oponentul său spune că Novation „a plâns păcatele vecinilor lui ca și cum ar fi fost ale lui, a purtat poverile fraților, după cum ne încurajează Apostolii, și i-a întărit pe cei slabi prin credință divină.”¹⁶ Novation a fost implicat într-o controversă cu Cornelius, episcop al Romei, din cauza indulgenței pe care Cornelius o arăta față de creștinii care au „greșit” în timpul persecuției. Problema nu s-a rezolvat pe deplin niciodată și în cele din urmă Novation a devenit episcop rival Romei.

Mișcarea pe care a născut-o Novation a câștigat inerție și s-a întins rapid în special în estul Mediteranei și în Africa de Nord. Aderenții, și-au luat numele de *catari*, ceea ce înseamnă, *cei curați*, pentru a se deosebi de ceilalți Creștini pe care îi considerau carnali și impuri. Și alte grupări de-a lungul istoriei având caracteristici similare au adoptat această denumire. În secolele optsprezece și nouăsprezece, mișcarea „*Holiness*” (N.tr. holiness – sfințenie, evlavie) a menținut aceleași priorități.

Poate că cea mai importantă din lucrările lui Novation care s-au păstrat este tratatul lui, *The Trinity* [Trinitatea]. În acest tratat el vorbește despre familiaritatea lui cu lucrarea supranaturală a Duhului Sfânt.

El este [Duhul Sfânt] cel care pune profeți în Biserică, instruieste învățători, controlează (*diracționează*) limbile, dă putere și vindecare, face lucrări minunate, dă deosebirea duhurilor, îngăduie puterea de cârmuire, sugerează sfaturi, și ordonează și rânduieste toate celelalte daruri carismata; și prin aceasta face Biserica Domnului de pretutindeni, în toate, perfectă și completă.¹⁷

Deci pentru Novation Duhul Sfânt era sursa de viață și ordine pentru Biserică. El acceptă în mod clar ca experiențe creștine normale fenomene ca vindecările, minunile și vorbirea în limbi. Credința lui în *carismata* nu constituia o problemă de vreme ce Biserica din vremea lui recunoștea încă darurile ca o parte vitală a creștinismului normal.

Accentul pus de Novation pe inocența morală, cuplat cu mărturia lui Origen, ne arată că declinul moral printre creștini era o tendință atât a sectorului oriental cât și a celui occidental al Bisericii. Acest declin moral a produs controverse și dispute în Biserică; și în cele din urmă instituția oficială a luat poziție împotriva celor care susțineau puritatea morală strictă. Generațiile următoare vor pune pe seama acestei poziții despre moralitate pierderii puterii spirituale a Bisericii.

Ciprian

Ciprian (195-258 d.Hr.), un Cartaginez prosper prin naștere, s-a bucurat de beneficiile unei bune educații în retorică și drept. Când a devenit creștin în anul 246, repede a ajuns să fie cunoscut. În doi ani, el devenise episcop de Cartagina, poziție pe care a deținut-o până la martirajul său în anul 258.

Faptul că Ciprian cunoștea despre *carismata* reiese din faptul că el era un cititor avid al lui Tertulian. Secretarul lui Ciprian i-a spus lui Ieronim că nu trecea o zi fără ca Ciprian să citească din Tertulian și era obișnuit să îi ceară lucrările lui prin cuvintele „Dă-mi Maestrul”.¹⁸

După mărturia lui, Ciprian a experimentat adesea viziuni supranaturale. Justificarea lui pentru acțiunile întreprinse de congregația lui într-un timp de persecuție a fost: „Ni s-a părut a fi cel mai bine după multe și clare viziuni.”¹⁹ Aceste viziuni au venit, de fapt, prin comunitatea creștină.

Pentru că pe lângă viziunile din timpul nopții, chiar și în timpul zilei, băieți la vârsta inocenței [copii inocenți] se află printre noi plini de Duh Sfânt, văzând în extaz cu ochii lor, și auzind și vorbind aceste lucruri după cum Domnul găsește de cuviință să ne avertizeze și să ne învețe.²⁰

În timp ce era episcopul Cartaginei, Ciprian, a fost implicat într-o controversă cu Ștefan, episcopul Romei. Ștefan susținea că cei botezați mai înainte de către eretici nu au nevoie să fie botezați din nou atunci când se întorceau în Biserică. Ciprian l-a contrazis cu tărie și a insistat neclintit că trebuie să se supună botezului. În cursul dezbaterii, devine clară poziția lui Ciprian cu privire la primirea Duhului Sfânt care este ulterioară lucrării de regenerare. El crede că regenerarea are loc prin adevăratul botez și că Duhul Sfânt se primește prin punerea mâinilor.²¹ El spune „Pentru că cel care a fost sfințit, păcatele lui fiind date la o parte prin botez, și fiind renăscut spiritual într-un om nou, a devenit potrivit pentru primirea Duhului Sfânt.”²²

Ciprian compară cele două evenimente, nașterea din nou și primirea Duhului Sfânt, cu evenimente legate de crearea lui Adam de către Dumnezeu. Adam a fost făcut mai întâi și apoi Dumnezeu a suflat în el suflarea [Duhul] de viață. În mod asemănător, concluzionează Ciprian că o persoană mai întâi se naște [din nou] și apoi este umplută cu Duhul Sfânt.

Nu se naște nimeni când primește Duhul Sfânt prin punerea mâinilor, ci prin botez, și aceasta pentru că, fiind deja născut, să primească Duhul Sfânt, la fel cum s-a întâmplat cu primul om, Adam. Pentru că la început Dumnezeu l-a făcut și apoi a suflat în nările lui suflarea de viață.²³

Scrierile lui Ciprian aduc și alte dovezi despre faptul că lucrarea supranaturală a Duhului Sfânt era în continuare privită ca fiind parte din viața și lucrarea Bisericii din secolul al treilea. Credința lui cu privire la o umplere a Duhului Sfânt ulterioară convertirii atestă de asemenea largă acceptare a acestui punct de vedere în secolul trei. La fel ca și alți scriitori din vremea lui, Ciprian nu arată că ar avea cunoștință despre o teorie a încetării lucrării darurilor spirituale.

Alte mărturii timpurii

Alte scrieri creștine timpurii confirmă prezența continuă a darurilor spirituale în biserici. De exemplu, *Didache*, scrisă probabil la începutul celui de-al doilea secol, recunoaște legitimitatea slujirii profetice și dă instrucțiuni pentru deosebirea profeților adevărați de cei falși. *The Shepherd of Hermes* (Păstorul lui Hermes), scrisă la începutul secolului al doilea se bazează pe revelațiile și viziunile supranaturale ale autorului. Ignatius, episcopul Antiohiei, în scrisoarea lui *To the Philadelphians* (Către frați), scrisă la începutul secolului al doilea, amintește cititorilor lui despre mesajul profetic pe care l-a rostit în mijlocul lor în timpul unei vizite recente.²⁴

Concluzie

Aceste mărturii demonstrează cu claritate faptul că darurile spirituale, inclusiv vorbirea în limbi, au continuat să fie obișnuite în Biserică din ziua Cincizecimii [Pentecost] până la începutul celui de-al patrulea secol. Cărturarul episcopal, Morton Kelsey, are dreptate când spune: „Acești bărbați erau foarte conștienți de lista lui Pavel despre darurile Duhului și de ceea ce includea lista. Nici într-un loc nu se sugerează că cineva dintre ei ar fi lăsat-o la o parte.”²⁵ Origen ne spune despre declinul lor, nu despre o încetare a lor.

Mărturiile patristice ne indică de asemenea faptul că primirea Duhului Sfânt era considerată un eveniment ulterior convertirii inițiat de punerea mâinilor. Aceasta era în mod evident o continuare a obiceiului apostolic înscris în cartea Faptelor Apostolilor. Această mărturie arată că, cel puțin în primele trei secole, Biserica a urmat acest obicei apostolic al convertirii urmate de primirea Duhului Sfânt.²⁶

CAPITOLUL TREI

DECLINUL DARURILOR SPIRITUALE ȘI PRIMA TREZIRE CARISMATICĂ

DARURILE SPIRITUALE AU CONTINUAT să se manifeste după primul secol. Totuși, pe măsură ce creștea dominația instituționalismului în viața și slujirea Bisericii, preponderența și influența lor s-a diminuat treptat. *Instituționalismul* înseamnă a pune accentul pe organizație în dauna altor factori. În Biserică punerea unui asemenea accent pe organizație se face întotdeauna în dauna vieții și libertății Duhului. Profesorul James L. Ash, Jr. spune că în principiu toți istoricii creștinismului sunt de acord că instituționalizarea Bisericii primare a fost însoțită de încetarea manifestării darurilor spirituale.¹

Instituționalism și episcopi

Mișcarea Bisericii primare înspre instituționalism s-a făcut ca mijloc de apărare față de persecuția din partea statului și față de înșelătoriile sectelor eretice cum ar fi gnosticismul și marcionismul. Reacționând la aceste amenințări, Biserica, a formalizat închinarea și a centralizat puterea în episcop. Din păcate, această mișcare înspre structura organizațională a adus cu ea o schimbare chiar în însemnătatea cuvântului *episcop*.

Cuvântul *episcop* derivă din cuvântul grecesc *episcopas* care, în forma sa verbală înseamnă *a veghea asupra* și, deci, *a administra*, *a supraveghea*. Acest cuvânt nu este folosit numai în Noul Testament, ci în toată lumea greco-romană a secolului întâi cu referire la persoane care aveau atribuții de tutori, inspectori, cercetași, paznici, supraveghetori.² În Biserica apostolică, acest cuvânt era folosit pentru a descrie funcția de supraveghere dată anumitor persoane în probleme legate de biserici. Fapte 20:17, 28 și Tit 1:5-7 ne arată că aceleași persoane care erau cunoscute ca și *episcopas* sunt numite și *prezbiteri* (bătrâni) și se așteaptă de la ei să *păstorească* turma.

Odată cu creșterea accentuată a structurii organizaționale, *episcopas* a evoluat într-un oficiu separat și distinct cu prestigiu și putere crescânde. Această schimbare s-a confirmat în scrierile lui Ignatius, episcop de Caesarea, care în toate scrierile lui (circa. 110 d.Hr.) , pare preocupat să apere și să promoveze autoritatea și prestigiul episcopilor. În *To the Smyrneans*, de exemplu, Ignatius spune: „numai cea Împărtășanie care este făcută de episcop trebuie considerată validă.” El a afirmat că în afară de episcop, nimănui nu-i este permis „nici să boteze, nici să țină o sărbătoare de dragoste.”³ În scrisoarea lui *To the Trallians*, el își sfătuiește cititorii „să nu facă nimic fără episcop.”⁴

Ash descrie încercarea lui Ignatius de a aduna autoritate pentru sine și pentru oficiul de episcop drept „o noutate”⁵ Într-adevăr, dacă le comparăm cu scrierile Noului Testament, este evident că Ignatius a pornit pe o nouă direcție în domeniul conducerii Bisericii. În lucrarea sa clasică, *The Primitive Church* (Biserica Primară), Burnett Streeter spune:

Ceea ce nu pune nimeni la îndoială, nimeni nu apără; o foarte entuziastă apărare implică existența unei puternice opoziții. Principiul pe care Ignatius este atât de preocupat să-l susțină nu este nicidecum universal recunoscut.⁶

Istoria demonstrează că orientarea instituțională susținută de Ignatius a continuat, culminând cu instituționalismul Bisericii Romano Catolice medievale și monarhia ei episcopală. Aceasta însemna că formelor ecleziastice exterioare ale oficiului cât și ale ritualurilor s-a ajuns să li se dea o mai mare valoare decât experienței personale, spirituale. Însemna de asemenea că manifestările spontane ale Duhului Sfânt au devenit din ce în ce mai puțin dezirabile, în special pentru cei puși în autoritate. Din acest motiv Ash, ca răspuns la accepțiunea populară potrivit căreia darurile carismatice au fost înlocuite de Canonul Noului Testament, spune: „Episcopii, nu Canonul, au exclus profeția.”⁷

Cei care au susținut această accentuare a structurii organizaționale, nu mai priveau autoritatea spirituală ca locuind în persoana care are un dar spiritual. Autoritatea rezida acum în cel care ocupa oficiul bisericesc. Această concepție a generat tensiuni crescânde între cei care au continuat să îmbrățișeze darurile spirituale și cei care au preferat să intre în structura organizațională.

Cei care doreau libertatea și spontaneitatea Duhului Sfânt s-au simțit zdrobiți de ritualurile și formalitatea în creștere. Pe de altă parte, liderii bisericii, care acum puteau ocupa oficiile fără a avea daruri spirituale, s-au simțit inconfortabil față de pretenția carismaticilor de a avea comuniune directă cu Dumnezeu. Problema a ajuns să fie cunoscută în a doua jumătate a secolului doi când Montanus a început să reafirme importanța darurilor spirituale în Biserică, în mod particular a darului profeției.

Montanus

Montanus s-a născut în Frigia în prima jumătate a secolului doi. Se poate să fi fost pentru o perioadă episcop. Deși convertit de la păgânism, ca și creștin, el a fost ortodox în credința lui acceptând toate cărțile Canonului la fel ca și *Rule of Faith* (Regula credinței).⁸ El a fost „remarcabil prin aceea că făcea semne și minuni”, și chiar dușmanii lui au recunoscut că „atât viața cât și învățătura lui erau sfinte și fără vină.”⁹

Montanus era îngrijorat de creșterea formalismului în Biserică și de delăsarea morală a membrilor ei. Deci, în jurul anului 172 d.Hr. el a început să reafirme importanța slujirii supranaturale a Duhului Sfânt și să insiste să se practice un stil de viață absolut morală de către toți creștinii. El a accentuat de asemenea a doua venire a lui Hristos, și se pare că el credea că acest eveniment va avea loc în timpul vieții lui. El a câștigat rapid mulți susținători, pornind o mișcare care s-a întins în Asia Mică, Africa de Nord, și Europa, ajungând chiar și la Roma.

După părerea lui Montanus, factorul calificador pentru lucrarea în Biserică era mai degrabă un dar spiritual decât numirea într-un oficiu bisericesc. El a accentuat în special darul profeției și i s-au alăturat două proorocițe, Prisca și Maximilla. Este probabil ca și vorbirea în limbi să fi fost un lucru obișnuit printre Montaniști.¹⁰ Montaniștii preferau să fie numiți *Noua profeție* pentru că ei credeau că prin ei Dumnezeu înnoia slujirea profetică a bisericii. Oponenții lor îi numeau în mod ironic montaniști după numele liderului lor, și acesta este și numele cu care au devenit cunoscuți.

Acest accent pus pe darurile spirituale l-au adus pe Montanus în conflict cu mulți lideri ai bisericilor care se luptau ca nou-dezvoltatele oficii ecleziastice să dețină superioritatea asupra oricărui dar spiritual.¹¹ Acești lideri au luat poziție și față de maniera în care Montanus și adepții lui eliberau profeții. Deși nu au găsit nimic rău în conținutul profețiilor, ei i-au acuzat că eliberează profeții într-o frenetică stare de extaz.¹² Declarând că aceasta este dovada originii demonice a mesajelor, criticii i-au acuzat pe Montanus și pe ucenicii lui că ar fi posedați de demoni.

Mai multe consilii regionale sau sinoade l-au ținut sub condamnare în a doua jumătate a secolului doi pe Montanus și pe adepții lui. Acest apel al consiliilor bisericești nu face altceva decât să aducă în centrul atenției

impactul pe care Montanismul îl avea pretutindeni în Biserică. În cartea lor, *Christin Initiation and Baptism in the Holy Spirit* (Inițiere în Creștinism și botezul Duhului Sfânt), Kilian McDonnell și George Montague subliniază că acestea au fost primele consilii în istoria Bisericii în afară de consiliul din Fapte 15, și că „nici amenințarea gnosticismului, nici a Marcionismului nu au obligat Biserica să convoace consilii.”¹³

Sprijinul pentru Montanus și adepții lui era răspândit. Eusebius arată că Irineu a fost trimis la Roma de către Creștinii gali pentru a pleda în apărarea Montaniștilor.¹⁴ Mijlocirea lui l-a îndemnat la început pe episcopul Romei să emită scrisori de pace către bisericile Montaniste, dar mai târziu el le-a retras. Irenaeus trebuie să se fi referit la oponentii lui Montanus atunci când și-a exprimat groaza pentru cei care „au pus imediat deoparte atât Evanghelia, cât și Duhul profetic.” Aceeași, spune Irenaeus, nu l-au putut accepta nici pe apostolul Pavel, pentru că în epistola sa către Corinteni „el vorbește clar despre daruri profetice, și recunoaște bărbați și femei care profeteau în Biserică.”¹⁵

În Africa de Nord, Montaniștii erau apărați de Tertulian care s-a alăturat mișcării în jurul anului 200 d.Hr. În *Împotriva lui Praxeas*, Tertulian spune că inițial episcopul din Roma „a recunoscut darurile profetice ale lui Montanus, Prisca, și Maximilla” și „a acordat pacea lui” bisericilor Montaniste din Asia și Frigia.¹⁶ McDonnell subliniază că *pacea* se referă la *comuniunea sa personală și bisericească*, și faptul că episcopul a trimis scrisori de pace Montaniștilor trebuia să însemne: „Aparținem aceleiași comuniuni, celebrăm aceeași Împărtășanie, avem aceeași credință.”¹⁷

Totuși, a intervenit o complicație, prin Praxeas care învăța o doctrină numită *monarchianism*, spunând că Tatăl, Fiul, și Duhul Sfânt sunt unul și același. El a reușit să-l influențeze pe episcopul Romei împotriva noilor profeți, și scrisorile de pace au fost retrase. Tertulian spune că Praxeas a făcut la Roma un îndoit serviciu diavolului. „A îndepărtat profeția și a adus erezia; a pus pe fugă *Paracletul* (avocatul, apărătorul referitor la Duhul Sfânt) și a crucificat pe Tatăl.”¹⁸ Tertulian a mai scris încă șapte cărți apărând profeția extatică, toate fiind pierdute sau distruse.¹⁹

După moartea lui Montanus, adepții lui au devenit și mai stricți în ascetismul lor, prin instituirea de posturi și așezarea de cerințe mai riguroase peste aderenți. La începutul secolului al treilea, au început și instituționalizarea, ridicând propriul lor sistem ecleziastic format din episcopi și diaconi. În 381, Conciliul de la Constantinopol a declarat că Montaniștii ar trebui considerați păgâni. În ciuda acestei opoziții, mișcarea a continuat cel puțin până în secolul al cincilea când Augustin menționează existența lor.

Montanismul: Erezie sau Creștinism biblic?

Una din problemele cu care s-au confruntat cercetătorii în încercarea de a evalua montanismul a fost faptul că ei depindeau mai mult de scrierile oponentilor montaniștilor, decât de documente ale montaniștilor. Scrieri, ca cele șapte cărți ale lui Tertulian despre profeția extatică, în care montaniștii se apărau, nu s-au păstrat. Au fost pierdute sau distruse de dușmanii lor.

În ciuda acestei situații, montanismul câștigă o apreciere tot mai favorabilă. De exemplu, în 1750 John Wesley a citit o lucrare a lui John Lacy de la începutul secolului optsprezece, lucrare numită *The General Delusion of Christians Touching the Ways of God Revealing Himself To and By the Prophets*. Această lucrare oferă un punct de vedere pozitiv față de montanism, respingând multe din acuzațiile tradiționale. După ce a citit această carte, Wesley a scris următoarea replică în *Jurnal* în data de 18 august, 1750.

Am fost convins pe deplin de un lucru pe care până acum l-am bănuțit numai: (1) Că montaniștii, în secolele al doilea și al treilea, erau adevărați creștini scripturali; și (2) Că principalul motiv pentru care darurile miraculoase au fost atât de repede retrase, nu a fost numai acela că credința și sfințenia erau aproape pierdute, ci acela că bărbați sterpi spiritual, formali, ortodocși au început chiar să ridiculizeze orice dar pe care ei nu-l aveau, și să le condamne ca fiind nebunie sau impostură.²⁰

Unii detractori ai montanismului susțin că mișcarea reprezintă o intruziune a profeției păgâne în Creștinismul secolului al doilea.²¹ Totuși, nici o dovadă nu vine să susțină această pretenție. O asemenea pretenție „este absolut neadevărată” după cum spune David Aune în vastul lui studiu despre profeția antică, *Prophecy in the Early Church and the Ancient Mediterranean World* [Profeția în Biserica primară și în lumea Mediteraneană veche]. El menționează că toate trăsăturile principale ale montanismului timpuriu, inclusiv natura extatică a cuvintelor lor profetice: „provin din creștinismul timpuriu.”²²

În concluzie, putem spune că montanismul a fost prima înnoire carismatică din interiorul Bisericii și că a căutat să aducă trezire ecleziasticismului care se intensifica. Biserica instituțională reacționat exagerat față de această mișcare a accelerat un curent de indiferență și dispreț față de darurile spirituale. A început de asemenea o orientare, după cum a subliniat Philip Schaff, prin care s-a tras o linie adâncă „între perioada apostolilor, perioadă în care au fost revelații supranaturale directe, și perioada de mai târziu, în care asemenea revelații au dispărut.”²³ McDonnell spune: „Biserica nu și-a recăpătat niciodată echilibrul după ce i-a respins pe montaniști.”²⁴

Sublinieri finale

Amenințarea montanismului față de autoritatea investită în officii ecleziastice au dus la acordarea unei și mai mari autorități episcopului de către Biserică, și deci la accelerarea procesului de instituționalizare. Având în vedere faptul că treburile Bisericii din secolul întâi au fost conduse de un grup de prezbiteri numiți și *episcopi* sau

priveghetori,²⁵ bisericile erau acum sub controlul unei singure persoane pentru care era rezervat exclusiv titlul de *episcop*. Tot în această perioadă, episcopii au început să fie priviți ca succesori ai apostolilor. În această lumină ei erau percepuți ca fiind posesorii și garanții doctrinei apostolice și unici posesori ai *charisma veritus*, darul divin al cunoștinței de la Dumnezeu, dându-le numai lor dreptul de a predica. Investind toată autoritatea în oficiul de episcop, se credea că Biserica ar fi protejată de învățători eretici.

Această orientare instituțională a provocat o diviziune adâncă în interiorul Bisericii între clerici și laici, diviziune necunoscută Bisericii Nou Testamentale. Criteriul pentru predicare și conducere a încetat să mai fie chemarea sau dăruirea Duhului, ci a început să fie, ordinarea și punerea în funcție de către oficialii ecleziastici. Bultmann subliniază că darul Duhului de a învăța pe alții și cel de a administra, „care era dat inițial unei persoane, este acum înțeles ca un oficiu – charisma transmisă prin ordinare.”²⁶ Astfel clerul și-a asumat toate responsabilitățile preoțești ale Bisericii și a început să se ridice o preoție distinctă, paralelă cu cea a Vechiului Testament.²⁷

Reacția Bisericii față de montanism a contribuit la dispariția rapidă a darurilor spirituale. În secolul trei, Origen va declara explicit că „aceste semne s-au rărit.”²⁸ Libertatea Duhului era înlocuită de ritualuri ceremoniale și ordine ecleziastică. Nenorocirea finală a caracterului carismatic al Bisericii va veni odată cu convertirea lui Constantin și primirea influenței și puterii pământești de către Biserica.

PARTEA A TREIA: ÎNTRE ANII 325 ȘI 600 d.Hr.

CAPITOLUL PATRU

IMPACTUL CONVERTIRII LUI CONSTANTIN ASUPRA CARACTERULUI CARISMATIC AL BISERICII

Convertirea lui Constantin în anul 312 d.Hr. a marcat începutul ridicării Bisericii spre putere pământească și sfârșitul *charismata* ca parte a vieții și slujirii ei. În anul 313 d.Hr., Constantin a emis *Edictul de la Milan*, un decret care nu numai că permitea libertatea de închinare a tuturor locuitorilor imperiului, dar acorda favoruri speciale Bisericii. Ca rezultat, bisericile au început să fie frecventate de cei care căutau avantajele politice și sociale pe care le oferea identificarea cu Biserica.

Contopirea dintre Biserică și stat (Amestecul puterii statale în Biserică)

Constantin s-a implicat direct în treburile Bisericii, punând astfel bazele amestecului de puteri între Biserică și stat. În anul 325 d.Hr., de exemplu, a convocat primul Conciliu General al Bisericii creștine. Episcopi din toate părțile imperiului s-au adunat la Niceea, un oraș din Asia Mică, pe cheltuiala conducerii imperiului. Constantin însuși a prezidat prima sesiune, și în următoarele sesiuni a intervenit în momente semnificative ale discuțiilor, deși încă nu fusese botezat. Kung spune:

Constantin a folosit acest prim Conciliu pentru a adapta organizarea bisericii la structura de organizare a statului. Bisericile din teritoriu trebuia să corespundă modelului provinciilor imperiului, fiecare având un sinod metropolitan și provincial. Cu alte cuvinte, imperiul avea acum propria lui biserică imperială!¹

Constantin a început construcția unei clădiri care să găzduiască adunările religioase ale creștinilor. Înainte, credincioșii se adunaseră în special în case. Totuși, Constantin a ridicat clădiri pentru întâlnirile Bisericii. El a modelat aceste clădiri după arhitectura auditoriilor civice ale timpului. Această arhitectură cu scaunul ridicat ca un tron în față pentru episcop și cu șirurile de scaune pentru congregație, au contribuit la ineficiența implicării congregației. În plus, stilul de liturghie și închinare, odată simplu și personal, erau acum împodobite cu pompa și obiceiurile curții Imperiale.²

Religia exclusivă a statului

Constantin a murit în anul 337 d.Hr., dar fiii lui au continuat și extins politica lui de favorizare a Bisericii Creștine. În anul 381 d.Hr., noul împărat, Teodosie I, a făcut creștinismul religia exclusivă a statului. Oricine îndrăznește să subscrie altei forme de închinare, risca de fapt pedeapsa din partea statului.³ Ca rezultat, hoarde de păgâni neconvertiți au umplut bisericile aducând cu ei idei și practici păgâne. Delăsarea morală, care întrerupsese caracterul curat al Bisericii, acum domina mare parte din viața ei. Unul dintre cei care au deplâns această stare oribilă a lucrurilor a fost Ioan Crisostom (347-407 d.Hr.), patriarh de Constantinopol. El a deplâns faptul că nota caracteristică a Bisericii din vremea lui nu era diferită de cea a pieței sau a teatrului.

Dacă cineva încearcă sau intenționează să corupă o femeie, presupun că nu este loc care să i se pară mai bun decât Biserica. Și dacă trebuie vândut sau cumpărat ceva, Biserica pare un loc mai convenabil decât piața. Sau dacă cineva vrea să vorbească sau să audă despre vreun scandal, vei găsi că acestea pot avea loc aici mai degrabă decât în forumul de afară.⁴

Astfel stând lucrurile, probabil că nu este surprinzător că Chrysostom își exprimă ignoranța față de *charismata* enumerate în 1 Corinteni 12. El spune: „Obscuritatea este produsă de ignoranța noastră față de aceste lucruri și

față de încetarea lor.⁶⁵ În regiunea lui cel puțin, părea că darurile spirituale au încetat să mai opereze. Motivul pare evident.

Adoptarea modelului politic roman

Ridicarea creștinismului la statutul oficial de religie a imperiului a adus Bisericii o unitate care nu fusese cunoscută înainte. A început să se dezvolte un sistem universal de conducere a Bisericii, și era clar că reflecta modelul politic dominant în imperiul Roman. În același timp, Episcopul Romei a început să fie privit ca prim între egali. Având pretenția de a fi capul Bisericii fondate de Petru și Pavel, el a adunat pentru sine o influență crescândă, și făcând aceasta a pregătit drumul pentru ca papalitatea să fie contrapartida conducătorului statului, imperatorul Roman. Din cauza acestor modificări, Rudolph Sohm scrie, structura Bisericii a fost modelată în principal după organizarea Imperiului.⁶⁶

Aceste tendințe au adus și solidificarea unei doctrine a *sacramentului*. Ritualurile de botez și Cina Domnului au început să fie privite ca *sacramente* care poartă valoare mântuitoare și au capacitatea de a împărtăși harul și darurile lui Dumnezeu.⁷ Mai mult, numai episcopul sau reprezentanții lui ordinați aveau dreptul să administreze aceste sacramente. De fapt, implicarea unei persoane *neordinate* în administrarea lor le făcea ineficiente.

Aceste modificări au avut efecte devastatoare pentru lucrarea Duhului Sfânt prin oamenii lui Dumnezeu. Darurile care odată curgeau în mod spontan peste toată congregația, erau acum legate de oficiile ecleziastice și transmise printr-un act sacramental. În Biserica Nou Testamentală, oamenii participaseră la închinarea spontană, dar acum au devenit spectatori pasivi într-un ritual sacramental foarte dezvoltat prezidat de oficiali bisericestii.

Apariția controverselor doctrinare

Urcarea Bisericii la putere a marcat începutul multor bătălii doctrinare violente. Eliberată de amenințarea persecuției și bucurându-se de favoarea imperatorului, Biserica acorda acum atenție problemelor teologice care deveneau adevărate teste pentru ortodoxia fiecăruia. Au urmat lupte violente producând adânci diviziuni în Biserică. Basil din Caesarea, episcop de Cappadocia (370-379 d.Hr.), le-a asemănat cu o mare bătălie navală purtată de oameni care „nutresc o ură de moarte unii pentru alții.”⁶⁸

Dar ce furtună pe mare a fost vreodată atât de violentă ca această furtună între biserici. În timpul ei a fost mutat fiecare hotar al Tatălui; fiecare fundație, fiecare bastion de opinie a fost zguduit; tot ce este marcat pe ceva nesănătos este spălat și zdruncinat. Ne atacăm unii pe alții. Dacă dușmanul nu este primul care ne lovește, suntem răniți de tovarășul de lângă noi.⁹

Stând astfel lucrurile, nu este surprinzător că darurile spirituale, despre care Pavel ne învață că trebuia să funcționeze în contextul dragostei frățești, s-au stins în biserica instituțională. Câștigarea unei influențe și puteri pământești de către Biserică, a marcat sfârșitul *carismata* ca parte vitală vieții și slujirii ei corporative. A. J. Gordon, pastor Baptist și fondator al Gordon College din Boston, avea dreptate când spunea:

Nu este cu totul bizar faptul că atunci când Biserica și-a uitat cetățenia cerească și a început să se stabilească în lux și splendoare pe pământ, a trebuit să înceteze să mai expună darurile supranaturale ale cerului.¹⁰

Totuși, deși au dispărut din biserica instituționalizată, darurile nu au dispărut cu totul. Ele au început să apară acum printre credincioșii care, în încercarea de a fugi de corupția care au observat că a cuprins Biserica, s-au retras din societate pentru a trăi vieți de rugăciune și devoțiune față de Dumnezeu. Cunoscuți ca *monastici*, ei au devenit o forță vitală în timpul Evului Mediu și au păstrat dimensiunea miraculoasă a credinței creștine.

CAPITOLUL CINCI

MONASTICISMUL: ASCENSIUNEA UNEI ALTE MIȘCĂRI CARISMATICE

Monasticii erau credincioși devotați care trăiau vieți ascetice în efortul de a experimenta puterea lui Dumnezeu într-o manieră foarte personală. Etapa inițială a mișcării a fost individualistă fiind reprezentată de acești asceți care trăiau ca pustnici. În jurul anului 320 d.Hr., ei au început să se adune în comunități care aveau un stil de viață total autonomă. În timpul Evului Mediu (600-1517 d.Hr.), aceste comunități sau *mănăstiri*, cum erau numite, au devenit centre de învățare și călugării slujeau ca îngrijitori ai cărților și manuscriselor. Într-un devotament total față de Dumnezeu, se dedicau studiului, rugăciunii și meditării. Într-adevăr, ei se dovedeau a fi lumini strălucitoare în această perioadă de pronunțată decadentă socială cunoscută ca Evul Întunecat (aproximativ între anii 500-1300).

După venirea la putere a lui Constantin, cele mai multe fenomene supranaturale sunt semnalate ori de monastici, ori de cei care venerau stilul de viață monastic. Cardinalul Leon Joseph Suenens nu greșește când spune: „La începuturile lui, monasticismul a fost, de fapt, o mișcare carismatică.”¹¹ Darurile miraculoase ale Duhului Sfânt, care au dispărut din biserica instituțională, au apărut acum printre monastici. Mulți călugări au fost cunoscuți pentru puterea lor în rugăciune și abilitatea de a face vindecări, eliberări de sub apăsare demonică, și alte fenomene miraculoase. Părinții Bisericii, ca Atanasie, Augustin, și Ieronim, care au vorbit despre miracole, ori au practicat ei înșiși stilul de viață monastic, ori erau apropiați de cei care l-au practicat.

Anton

Anton (251-356 d.Hr.) este de obicei considerat fondatorul monasticismului. El a fost crescut într-un cămin Creștin îmbelsugat din Egipt. Curând după moartea părinților lui, când Anton era în jur de optsprezece ani, a simțit că Dumnezeu îl îndrumă să renunțe la posesiunile lui și să trăiască o viață de devoțiune absolută. După ce a vândut proprietatea de trei sute de acri a părinților, s-a retras într-o peșteră în deșert, și acolo și-a petrecut timpul în rugăciune și meditare.

Vestea despre sfințenia și puterea lui în rugăciune s-a întins în tot imperiul. Imitând modul său de viață, mulți alții au ale să ducă o viață de pustnic. Alții, inspirați de devotamentul lui Anton, s-au organizat în comunități monastice.

Viața lui Anton, scrisă de episcopul Atanasie, este plină de relatări supranaturale. După Atanasie, mulți oameni de diferite profesii l-au vizitat pe Anton în deșert căutând rugăciunile și înțelepciunea lui. Se spune că ar fi avut darul deosebirii duhurilor și că de multe ori știa în mod supranatural anumite lucruri. Rugăciunile lui aduceau vindecare bolnavilor și eliberare celor posedăți de demoni. Atanasie vorbește despre o anumită ocazie când s-au adunat mai mulți oameni la intrarea peșterii lui Anton așteptând ca el să se roage. Anton a ieșit și „prin el Domnul a vindecat durerile trupești ale multora dintre cei prezenți, și I-a curățit pe alții de duhuri rele.”²

Anton a trăit 105 ani. După spusele lui Atanasie, el a fost sănătos fizic până la sfârșit. Vedea cu claritate și și-a păstrat toți dinții. Cu puțin timp înainte de moarte, el i-a vizitat pe ceilalți călugări din deșert și le-a spus că este pentru ultima dată când se întâlnesc. Ei au răspuns cu lacrimi și îmbrățișări, iar el, la rândul său, i-a încurajat cu voioșie să persevereze în devotamentul lor față de Dumnezeu. La puțin timp după aceea, după ce a dat instrucțiuni în ce privește distribuirea celor câtorva bunuri sărăcăcioase, și-a tras picioarele sub el (ca Iacov, Genesa 49:33) și a murit având o expresie de bucurie pe față.

Pachomius

Pachomius (292- 346 d.Hr.), soldat lăsat la vatră, a fost probabil încurajat de viața lui Anton și a trăit ca pustnic pentru o vreme. Într-o zi în timp ce stătea în chilia lui, i-a apărut înaintea un înger, spunând: „Du-te și adună lângă tine pe cei care rătăcesc și locuiește împreună cu ei, și dă-le legile pe care îți voi spune să le dai.”³ Mai târziu, Pachomius a organizat prima mănăstire în jurul anului 320 d.Hr. la Tabennisi pe malul estic al Nilului. Fiecare membru al comunității avea o muncă de făcut, un timp programat pentru închinare, și îmbrăcăminte asemănătoare cu a celorlalți călugări. În afară de timpul devoțional al fiecăruia, ei aveau timp programat pentru închinare corporativă.

Un scriitor din vechime îl descrie pe Pachomius drept „un om înzestrat cu har apostolic atât în predicare, cât și în facerea de minuni.”⁴ Într-o ocazie, a avut un vizitator din vest care vorbea latină, limbă pe care Pachomius nu o cunoștea. Totuși, după trei ore de rugăciune sinceră, Pachomius a fost înzestrat să converseze cu vizitatorul în latină. S-a relatat că în diferite ocazii, când a apărut nevoia, Pachomius a fost înzestrat să vorbească într-o limbă pe care nu o învățase. Aceasta arată că vorbirea în limbi nu era rară în comunitățile monastice.

Atanasie

Atanasie (295-373 d.Hr.), cunoscut ca *Părinte al ortodoxiei*, a fost episcop de Alexandria în Egipt. Viața lui s-a întins înainte și după Conciliul de la Niceea. El este mai bine cunoscut pentru scrierile lui împotriva arianism-ului. Arius a învățat că Hristos a fost o ființă creată diferită și de o valoare inferioară Tatălui. Această învățătură a câștigat mulți adepți în secolul patru.

Atanasie, pe de altă parte, a insistat că Hristos a fost egal, veșnic, și de aceeași natură cu Tatăl. Pentru aceste păreri el a suferit de cinci ori exilul, dar învățătura lui a fost acceptată în final ca doctrină oficială a Bisericii.

Este evident că Atanasie era familiar cu slujirea supranaturală a Duhului Sfânt. El a scris o povestire despre viața prietenului său Anton, istorisind mulțimea de miracole asociate cu viața lui. Atanasie încheie povestirea lui despre Anton, spunând:

Și nu ar trebui să ne îndoim că asemenea minuni au fost făcute prin mâna unui om. Pentru că este promisiunea Mântuitorului, când a spus: „dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: "Mută-te de aici colo", și s-ar muta; nimic nu v-ar fi cu neputință.”⁵

În vremea lui Atanasie, oficiul de episcop fusese deja înconjurat de atât de multe capcane politice încât mulți considerau că această poziție este o ocazie de a păcătui. Totuși, Atanasie a contrazis această concepție într-o scrisoare către un prieten, Dracontius, care simțea că trebuie să aleagă între un mod de viață monastic dedicat lui Dumnezeu și acela de episcop înconjurat de confort și tentații. Atanasie i-a scris lui Dracontius că el cunoaște episcopi care postesc și călugări care nu postesc, și știe de episcopi care nu s-au căsătorit și călugări care s-au căsătorit și care au copii. El spune de asemenea: „Cunoaștem episcopi prin care se fac semne [minuni] și călugări care nu fac.”⁶

Mărturia lui Atanasie ne arată că el era familiar cu o anumită deschidere față de darurile miraculoase ale Duhului. Scrierile lui nu ne dau de înțeles că el ar cunoaște o teorie conform căreia aceste daruri trebuiau să-și înceteze existența, sau că ele ar fi rezervate unui număr restrâns de sfinți.

Hilarion

Hilarion (305-385 d.Hr.) s-a născut în orașul Gaza din Palestina din părinți păgâni care i-au asigurat o educație bună. La o vârstă fragedă, el a ajuns să creadă în Isus Hristos și de la început, a arătat o preferință față de stilul de viață ascetic.

Când era încă adolescent, Hilarion a auzit despre Anton și l-a vizitat în adăpostul lui din Egipt. Ca rezultat al acestei vizite, Hilarion s-a dedicat să trăiască o viață de devoțiune în pustia Palestinei. La fel ca și Anton, el și-a câștigat o reputație de sfințenie și putere în rugăciune. Ieronim, care l-a cunoscut personal, spune: „Nu mi-ar ajunge timpul dacă aş vrea să istorisesc toate minunile care au fost făcute prin el.”

Într-o ocazie, Hilarion a găsit un paralytic zăcând lângă intrarea casei lui. El a întrebat despre identitatea lui, și apoi:

...plângând mult și întinzându-și mâna spre cel întins pe jos a spus: „Îți poruncesc în numele Domnului nostru Isus Hristos, ridică-te și umblă.” Vorbele încă pe buzele lui, când, cu o viteză miraculoasă, membrele i-au fost întărite și bărbatul s-a ridicat și a stat în picioare.⁸

Hilarion și-a petrecut ultimii ani ai vieții în Cipru, și acolo a murit. Un prieten și admirator i-a furat mai târziu trupul și l-a readus în Palestina. După spusele lui Ieronim, care scria după moartea lui Hilarion, miracolele au continuat atât la locul morții lui în Cipru, cât și la mormântul lui în Palestina.

Ambrozie

Ambrozie (340-397 d.Hr.) a devenit episcop de Milano în anul 374 d.Hr., renunțând pentru aceasta la o carieră politică de succes. A fost atât un bun administrator, cât și un predicator eficient. De fapt, predicarea lui a fost indispensabilă pentru ca Augustin să ajungă la cunoștința adevărului, și în 387 d.Hr., el l-a botezat pe Augustin.

Într-o ocazie la Milano, povestește Augustin, o mare mulțime s-a adunat la mormântul celor doi martiri. Locul în care erau rămășițele pământești ale acestor sfinți îi fusese descoperit lui Ambrozie într-un vis. După ce mulțimea s-a adunat, un orb și-a primit în mod miraculos vederea.⁹

Deși a trăit și a slujit într-un timp de declin spiritual, Ambrozie, în scrierile lui, exprimă o cunoștință despre și o deschidere pentru manifestările supranaturale ale Duhului. Acest punct de vedere este evident în lucrarea sa, *Despre Duhul Sfânt*, în care încearcă să demonstreze unitatea Trinității arătând că ceea ce se poate spune despre Tatăl și despre Fiul se poate spune și despre Duhul.

Vedeți că și Tatăl și Fiul au pus învățători în biserici; și așa cum Tatăl dă daruri de vindecare, la fel dă și Fiul; după cum Tatăl dă darul vorbirii în limbi, la fel îl acordă și Fiul. În același fel am auzit dincolo de orice îndoială că și Duhul Sfânt acordă același fel de daruri. Deci, Duhul dă aceleași daruri pe care le dă Tatăl și Fiul.¹⁰

Acest pasaj indică o acceptare clară a fenomenelor carismatice cum ar fi vindecările și vorbirea în limbi. Trebuie observat de asemenea că el vorbește despre aceste daruri la timpul prezent, indicând faptul că el le consideră valabile în Biserica din zilele lui.

Ieronim

Ieronim (347-420 d.Hr.) a devenit creștin în anul 360 și pentru mai mulți ani după aceea a fost un student rătăcitor în Roma și orașele din Galia. A devenit un cărturar perspicace și un iubitor al învățământului clasic. În timp ce călătorea prin Orient, și prin Antiohia, s-a îmbolnăvit grav. În timpul acestei boli, i s-a arătat Hristos și l-a muștrat pentru devoțiunea lui față de studiul clasic. Pocăindu-se, el s-a întors, a devenit un harnic cărturar al Bibliei, a studiat cartea Evrei, și a trăit ca pustnic nu departe de Antiohia. Un scriitor l-a numit pe Ieronim „cel mai capabil cărturar cu care Biserica occidentală se poate lăuda.”¹¹

Mai târziu, Ieronim s-a mutat în Palestina unde a devenit abatele unei mănăstiri. În această perioadă petrecută în Palestina, până la moartea lui în anul 420 d.Hr. Ieronim a scris lucrările care l-au făcut cunoscut, inclusiv cea mai importantă lucrare a lui, traducerea latină a Scripturii, *Vulgata*. De la conciliul din Trent (1545-63) până recent, aceasta a fost singura Biblie oficială a Bisericii Romano Catolice.

Este evident că Ieronim a crezut în lucrarea supranaturală a Duhului Sfânt. El menționează adesea miraculosul, în special în lucrarea lui *Viața Sfântului Hilarion*. Poate cel mai impresionant miracol istorisit de Ieronim este despre Hilarion liniștind marea furioasă fiind implicat și un violent cutremur de pământ. După spusele lui Ieronim, un perete de ape care era pe cale să distrugă satul Epidaurus s-a liniștit și s-a calmat în fața mâinilor întinse ale lui Hilarion. Atunci Ieronim remarcă:

Într-adevăr, ceea ce li s-a spus apostolilor: „dacă veți avea credință [...]ați zice muntelui acestuia: "Ridică-te de aici, și aruncă-te în mare", se va face”, ar putea fi împlinit literal dacă cineva ar avea acea credință pe care le-a poruncit Domnul apostolilor să o aibă.¹²

Ieronim a trăit până în secolul al cincilea. La fel ca Atanasie, el ne arată că minunile sunt la îndemâna celor care cred așa cum a spus Isus.

Augustin

Augustin (354 – 430 d.Hr.), după convertirea lui în 387 d.Hr., a devenit episcop în Hippo, în Nordul Africii. El a devenit un gânditor influent și un scriitor prolific. Este adesea aclamat ca cel mai mare dintre părinții bisericii. De fapt, mare parte din teologie, atât din cea catolică, cât și din cea protestantă este înrădăcinată în gândirea lui.¹³

În experiența lui creștină timpurie, Augustin pare să fi privit cu suspiciune la lucrarea miraculoasă a Duhului Sfânt. În predica lui *Epistola sfântului Ioan*, el se referă la limbile din ziua Cincizecimii ca la un semn „potrivit pentru acea vreme” care a trecut.¹⁴ El continuă apoi să-și susțină părerea că mărturia prezenței Duhului Sfânt nu mai este dată prin miracole, ci prin dragostea pe care Dumnezeu o pune în inima fiecăruia pentru Biserică.

Totuși, mai târziu Augustin arată un mare interes pentru supranatural și istorisește multe întâmplări miraculoase din viața lui și din viețile altora. În lucrarea lui *Orașul lui Dumnezeu*, un capitol este intitulat „Privitor la minunile care au fost făcute pentru ca lumea să creadă în Hristos și care nu au încetat să fie făcute acum că lumea crede”. Augustin spune: „Pentru că și acum, se fac minuni în numele lui Hristos prin sacramente sau prin rugăciune sau prin osemintele sfinților.”¹⁵

Apoi Augustin continuă să descrie diferite miracole pe care le cunoștea personal. Acestea includ vindecări ale orbirii, cancerului, gutei, hemoroizilor, stăpâniri demonice și chiar învieri din morți. Unii au fost vindecați ca rezultat al unei simple rugăciuni, și un paralytic a fost vindecat în momentul în care a fost botezat. Este evident că minunile erau frecvente în zona în care locuia el pentru că el spune, Sunt atât de presat de promisiunea de a termina această lucrarea că nu pot povesti toate minunile pe care le cunosc.”¹⁶

Augustin vorbește de asemenea și despre un fenomen pe care el îl numește *jubilare*, care este foarte asemănător cu ceea ce carismaticii moderni ar numi „cântec în Duhul”, adică în alte limbi. După cum spune Augustin, o persoană începe să jubileze atunci când gura nu mai poate să exprime prin cuvinte ceea ce cântă inima. Persoana respectivă continuă să scoată sunete, dar sunetele sunt nearticulate pentru că inima spune ceva ce nu poate fi rostit în cuvinte. Apoi spune:

Și cui I se potrivește mai bine o asemenea jubilară decât Dumnezeului care nu poate fi exprimat în cuvinte? Pentru că acela este inefabil care nu poate fi exprimat prin cuvinte; și dacă nu-L putem exprima pe El în cuvinte, și nici nu putem rămâne tăcuți, atunci ce ne rămâne decât să cântăm în jubilară, pentru ca inima noastră să se bucure fără cuvinte, și bucuria nemărginită să nu fie încorsetată în silabe.¹⁷

Interesul lui Augustin pentru miraculos i-a condus pe scriitori să concluzioneze că, în a doua parte a vieții, el și-a schimbat părerile despre lucrarea miraculoasă a Duhului Sfânt.¹⁸ Cu toate acestea zarul fusese aruncat, și declarațiile lui timpurii fuseseră preluate de lideri influenți; aceștia le-au răspândit prin Biserică de-a lungul anilor ca fiind reprezentative pentru poziția lui. De aceea, Augustin ar putea fi, mai mult decât alții, responsabil pentru ceea ce a devenit cunoscută ca *Teoria încetării lucrării Duhului Sfânt*.

Benedict

Ca adolescent, Benedict din Nursia (cca. 480-547 d.Hr.) a fost trimis la Roma de părinții lui pentru a primi o educație bună. În jurul anului 500 d.Hr., șocat de vicile acestui oraș, el s-a retras într-o peșteră din munții de la răsăritul Romei unde și-a trăit viața ca pustnic. În jurul anului 529 d.Hr., el a fondat mănăstirea Monte Cassino, punct de reper care a dăinuit până în al doilea război mondial când a fost distrusă de bombardamente.

O altă contribuție de durată a lui Benedict a fost ceea ce a devenit cunoscut ca *Regulamentul lui Benedict*. Acesta a asigurat un model organizațional de viață, muncă și închinare pentru viața în mănăstiri. A ajuns una dintre cele mai importante planificări ale vieții monastice în Evul Mediu în toată Europa.

Benedict și-a câștigat renume atât pentru puterea în rugăciune cât și pentru înlesnirea minunilor. Se povestește cum, într-o anumită ocazie, un perete al mănăstirii care se afla în construcție s-a prăbușit, ucigând pe unul dintre călugări. Benedict a poruncit ca trupul schilodit să fie dus în camera lui. După ce închisese ușa, a îngenuncheat și s-a rugat stăruitor. Într-o oră, spre surprinderea tuturor, tânărul a înviat și s-a întors pe zid la munca lui.¹⁹

Benedict nu și-a limitat slujirea la membrii mănăstirii lui. El a ajuns la oamenii din afara zidurilor [mănăstirii]. „A vindecat bolnavii, a despovărat pe cei nenorociți, și se spune că ar fi readus oameni la viață în mai multe ocazii.”²⁰ În lucrarea sa *Dialoguri*, Grigore relatează întâmplări în care Benedict a scos afară demoni din anumite persoane. Într-o anumită ocazie, un demon a intrat în unul dintre călugări și l-a aruncat la pământ în convulsii violente. Când a văzut Benedict ce se întâmplă, l-a lovit peste față. Demonul a plecat imediat și nu s-a mai întors niciodată.²¹

Benedict a fost înzestrat și cu darurile de descoperire ale Duhului Sfânt și cu darul profeției. Adesea el le povestea colegilor ce au făcut în absența lui. În plus, el cunoștea dinainte evenimente viitoare. El și-a prezis propria moarte și le-a poruncit ucenicilor lui să-i sape groapa cu șase zile înainte de sfârșitul său. A murit stând în picioare în capelă cu mâinile ridicate către cer.²²

Grigore cel Mare

Grigore cel Mare (540- 604 d.Hr.) s-a născut din părinți înstăriți și a primit o educație bună. În jurul anului 570 d.Hr. a devenit prefectul Romei, poziție cu o anumită cinste. După ce a murit tatăl său, Grigore a cesionat averea și

a intrat într-o mănăstire benedictină. Aici a fost recunoscut ca lider talentat, și ulterior, când Papa Pelagius a murit în anul 590 d.Hr., Grigore a fost ales să-i urmeze.

În *Dialoguri*, Grigore înregistrează multe miracole pe care le cunoștea personal, inclusiv învieri din morți. Multe dintre aceste miracole reflectă Marcu 11:23 unde Isus a spus: „dacă va zice cineva muntelui acestuia: "Ridică-te și aruncă-te în mare", și dacă nu se va îndoi în inima lui, ci va crede că ce zice se va face, va avea lucrul cerut”.

De exemplu, Grigore povestește despre episcopul Boniface care a avut de suferit în urma unei invazii a omizilor. Văzându-și toate legumele pe cale de a fi distruse, el s-a întors către omizi și a spus 'Vă conjur în numele Domnului nostru Isus Hristos, depărtați-vă de acest loc și nu mai mâncați aceste legume.' Ascultându-l toate omizile, până la ultima, au dispărut din grădină.²³

Grigore mai povestește despre un băiat care, în timp ce scotea apă din râu, a căzut și a fost dus de curent. Benedict, starețul (conducătorul) mănăstirii din apropiere, fiind conștient de această situație printr-un cuvânt de cunoștință, l-a însărcinat pe fratele Maurus să alerge la râu și să-l salveze pe băiat. Alergând pe malul râului, Maurus l-a zărit pe băiatul înspăimântat care era dus de curent, și fără să-și dea seama, a continuat să alerge pe apă până l-a prins pe băiat. Apucându-l de păr, el l-a tras în siguranță pe mal. Benedict a spus că nu are nici un merit pentru această minune, ci a atribuit-o ascultării ucenicului său. Totuși, Maurus a spus că salvarea „s-a datorat în întregime poruncii starețului său,”²⁴

Grigore povestește și despre un om numit Marcellus care a fost înviat din morți. Marcellus a murit într-o sâmbătă, și pentru că nu putea fi îngropat în aceeași zi, surorile lui au căutat rugăciunile lui Fortunatus, episcopul din acea zonă. Fortunatus a mers la locuința decedatului duminică dimineața devreme și, îngenunchind lângă cadavru, a început să se roage. După ce s-a rugat o vreme, s-a ridicat și s-a așezat. Apoi cu glas stins, l-a chemat „frate Marcellus”. Marcellus și-a deschis ochii, l-a privit pe Fortunatus și a spus: „Ce ai făcut? Ce ai făcut?” Atunci Fortunatus a întrebat: „Ce am făcut?” Marcellus i-a povestit cum, în ziua precedentă, doi oameni [îngeri] au venit să-l ducă la locuința celor binecuvântați. Totuși, a intervenit un mesager, poruncind: „Du-l înapoi pentru că episcopul Fortunatus vizitează casa lui.” Marcellus a revenit la viață, și-a recăpătat puterea, și a mai trăit patru ani după acest miracol.²⁵

Este evident că Grigore a crezut în miracole. În afară de aceasta, el a crezut că minunile trebuie să continue de-a lungul istoriei Bisericii pentru că el nu vorbește nicăieri despre o teorie a încetării lor. El accentuează faptul că *sfinți* ai lui Dumnezeu au făcut aceste minuni, și în consecință a prezentat tendința medievală de a asocia miracolele cu modul de viață ascetic și *evlavios*. Această raportare inoportună la modul de viață ascetic a împărțit efectiv biserica în această perioadă.

Concluzie

În Evul Mediu, minunile au fost asociate exclusiv cu modul de viață monastic. În Biserica apostolică, *charismata*^{1*} erau disponibile tuturor credincioșilor și toți puteau să beneficieze de pe urma lor. Totuși, în biserica medievală, aceste daruri miraculoase au ajuns să fie numai în proprietatea unor sfinți mistici care se retrăseseră din lume și societate.

PARTEA A PATRA: 600-1517 d.Hr.

CAPITOLUL ȘASE

SCHIMBĂRI ÎN MONASTICISM ȘI ÎN BISERICA INSTITUȚIONALIZATĂ

În timpul Evului Mediu, s-a realizat transformarea vechii Biserici apostolice în Biserica romano catolică medievală. Oficiul papal s-a dezvoltat complet și papa folosea atât puterea civilă cât și spirituală. Ei colectau taxe, convocau armate, subjugau regi și conducători. Biserica instituțională a devenit astfel forța dominantă în societate și și-a întins influența în toată lumea Occidentală.

Această preocupare pentru influență lumească și putere politică a dus la lipsa darurilor spirituale în biserica instituțională. Ilustrativă pentru această situație este o istorisire despre Toma d'Aquino în vizită la Roma, care a fost condus de Papa Inocențiu al IV-lea. În timpul vizitării, Inocențiu i-a spus lui d'Aquino: „Vezi bine că Biserica nu mai este într-o perioadă în care să poată spune 'argint și aur nu am'.”

D'Aquino a spus „Este adevărat, nici nu-i poate spune slăbănogului 'Scoală-le și umbă'.”¹

În aceeași perioadă, monasticismul a continuat să fie cadrul în care darurile spirituale au găsit libertate de exprimare. Totuși, prin anul 600 d.Hr., chiar și monasticismul pierdea mare parte din viața și vitalitatea spirituală. Modul de viață ascetic, care a evoluat din dorința pentru prezența imediată a lui Hristos, a dus treptat înspre legalism și mândrie spirituală. În timp ce mănăstirile s-au îmbogățit din economiile comunității, s-au furișat și lenea, avariția, lăcomia.²

* *carismata* are în limba greacă sens de plural

Cum caracterul moral al monasticismului era slab, creștea numărul povestirilor despre fenomene miraculoase exagerate. Nu numai că legendele folclorice s-au amestecat cu realitatea istorică, ci în mod frecvent evenimente de rutină erau raportate ca fapte de credință eroice. Povestiri despre levitație, apariții, zbor și alte evenimente ciudate erau relatate în mod obișnuit în această perioadă.

Nu era neobișnuit să fie asociate cu oaze și relicve ale sfinților, morminte, și rugăciuni oferite sfinților și fecioarei Maria. Schaff descrie o mănăstire tipică pentru această perioadă ca un loc însuflețit de un fel de conștiință superstițioasă despre lumea spirituală. El spune:

Miraculosul însoțea hrana zilnică a călugărilor. Era înconjurat de duhuri. Viziuni și revelații aveau loc ziua și noaptea. Demoni și bande de demoni bântuiau la orice oră prin mănăstire, prin aer și pe jos, pentru a înșela pe cel neprevăzător și pentru a clătina credința celui vigilent.³

În secolul șaptesprezece, Jean Bolland a organizat un grup de frați iezuiți într-o societate care avea scopul specific de a studia în mod critic și a publica viețile sfinților. Munca lor a avut ca rezultat reducerea legendelor și exagerărilor care crescuseră și se încurcaseră cu realitatea istorică. Cardinalul Suenes, el însuși carismatic, spune că putem fi mulțumitori cerului „și Bolland-iștilor” pentru reducerea pe care au făcut-o cu grijă.⁴

Extreme monastice și misticism

Deși a existat un număr de credincioși devotați care proveneau din monasticismul medieval, s-au dezvoltat multe caracteristici nefericite în această mișcare, caracteristici care au făcut-o să fie privită cu repulsie. Aceste caracteristici includeau o accentuare a neprihănirii obținute prin fapte (ascetism), mândria care rezulta din această abordare și o preocupare față de regulile și metodele de rugăciune. Includeau și o devoțiune absolută față de papă, ceea ce a avut ca rezultat faptul că adesea călugării erau „polițiștii călare” ai papalității în lupta împotriva „ereticeilor”.

În această perioadă „misticismul a început să fie asociat cu monasticismul printr-o carte numită *Mistike Theologia* scrisă, cel mai probabil în primii ani secolului șase de către un călugăr anonim sirian cu pseudonimul Dionysius Areopagitul. În această carte și în altele, acest autor își încuraja cititorii să se detașeze de intelect în căutarea unei uniuni mistice a sufletului cu Dumnezeu:

Sfatul meu este ca în exercițiul sincer de contemplare mistică, să ignorați simțurile și activitățile intelectului și tot ce simțurile și intelectul pot percepe. Punând deoparte înțelegerea voastră, străduiți-vă cât mai mult să ajungeți la o unitate cu Cel pe care nici o ființă, nici o înțelegere nu-L poate cuprinde. Astfel veți fi conduși înspre Raza aceluia Întuneric divin care întrece toată existența.⁵

Metodele și tehnicile pentru rugăciune au devenit foarte importante. Unele erau chiar remarcabile. Grigore Palamas, un călugăr din secolul al treisprezecelea, a subliniat importanța tăcerii și atitudinii de așteptare în căutarea uniunii cu Dumnezeu. Ca un ajutor pentru concentrarea a recomandat ca bărbia să se sprijine pe piept și ochii să fie fixați pe zona ombilicală.⁶ „Privind la propriul buric” a devenit un clișeu pentru cineva care este preocupat de metodă sau proces în defavoarea țelului sau obiectivului.

O altă caracteristică a misticismului medieval era preocuparea pentru boală și suferință. În primele trei secole, creștinii înduraseră persecuții oribile din partea statului. În acest timp, a fi dispus să suferi pentru numele lui Hristos a ajuns să fie un motiv de cinste. Martirajul era în acea vreme dorit de credincioșii zeloși. Dar odată cu convertirea lui Constantin și cu ridicarea creștinismului la rang de religie „oficială” a imperiului, credincioșii nu au mai avut aceleași ocazii de a suferi pentru numele lui Hristos.

Mulți călugări au răspuns la această situație cu suferință auto-indusă prin perioade prelungite de post, privare de somn și expunere la elementele naturii. Suferințele lor auto-induse au rezultat adesea în boală, care a ajuns să fie considerată ca o binecuvântare atunci când era suportată pentru Hristos. În contextul influenței gândirii grecești, care tindea să disprețuiască trupul și să prețuiască mai mult spiritul, boala a ajuns să fie considerată o binecuvântare de la Dumnezeu, pe care El o folosea pentru a purifica și sfinți sufletul.

Suferințele și moartea lui Isus au devenit punctul central în defavoarea puterii Lui și a învierii. Mulți credeau că prin suferință se pot identifica mai bine cu Hristos și chiar să-L iubească mai mult. Pasajele biblice care promiteau vindecare fizică au fost interpretate ca referitoare la suflet. Iacov 5:13-18, care prezintă în mod clar o promisiune de vindecare fizică, a devenit ceremonialul pentru „ungerea supremă” care era administrată unora în momentul morții.⁷ Din moment ce boala era văzută acum ca o binecuvântare dată de Dumnezeu pentru sfințirea sufletului, slujirea de vindecare în biserică a devenit mai puțin proeminentă și, în unele cazuri, nu era necesară.

Miracolele și expansiunea misionară

Multe dintre minunile mai credibile ale acestei perioade par a fi asociate cu expansiunea misionară a Bisericii. Anskar (800-865 d.Hr.), de exemplu, numit *Apostolul Nordului*, a fost unul dintre primii misionari în Scandinavia. Prezentat ca un mistic „mișcat de viziuni și vise”, se spune despre el că ar fi experimentat viziuni divine încă de când era copil.⁸ Când a fost lăudat de către contemporanii lui pentru săvârșirea a numeroase minuni, Anskar a spus că cea mai mare minune ar fi dacă Dumnezeu ar face vreodată din el un om cu adevărat evlavios.⁹

Minunile au însoțit și venirea evangheliei în Marea Britanie la sfârșitul secolului șase și începutul secolului șapte. Augustin, de exemplu, a sosit pe insulă în jurul anului 597 d.Hr, fiind trimis de Papa Grigore cel Mare. Povestind despre misiunea lui Augustin în lucrarea lui *Istoria ecleziastică a națiunii engleze (Ecclesiastical History of*

the English Nation), Venerabile Bede (673-735 d.Hr.) spune despre o scrisoare scrisă de Grigore în anul 601 în care îl recomandă pe Augustin pentru că „englezii sunt atrași către harul interior prin minunile exterioare.”¹⁰ Minunile trebuie să fi fost numeroase, pentru ca Grigore recunoscând că era evident că Augustin primise „darul facerii minunilor”, să-l sfătuiască să nu se umfle de mândrie cu numărul lor.”¹¹

Minunile i-au însoțit și pe „călugării predicatori” de mai târziu. Oameni ca Bernard de Clairvaux, Francisc d’Assisi și Vincent de Ferrier, în loc să se retragă din lume, au experimentat un mare succes și au văzut manifestări miraculoase ale Duhului Sfânt în timp ce călătoreau printre oameni și predica Evanghelia.¹²

Sfinți sau vrăjitori ?

În timpul Evului Mediu, deosebirea între cei care făceau minuni și cei care nu făceau a devenit foarte subtilă. Aceasta a avut ca rezultat o puternică prejudecată din partea Bisericii împotriva facerii minunilor printre oamenii obișnuți.

Această prejudecată a fost demonstrată cu claritate prin publicarea de către Biserica Romano Catholică în jurul anului 1000 d.Hr. a *Ritualului Roman* în care se spunea, printre altele, că vorbirea în limbi printre oamenii obișnuți trebuia considerată *prima facie* dovadă a posesiei demonice. Totuși, printre monastici și membri ierarhiei bisericești putea fi considerată o dovadă de sfințenie!

Astfel minunile au început să fie asociate exclusiv cu modul de viață pios, ascetic și orice facere de minuni printre oamenii obișnuți era privită ca o lucrare de farmece sau vrăjitorie. Cum citirea Scripturii de către oamenii de rând în limba lor maternă era descurajată, masele de oameni au fost lăsate la mila unui foarte complex și elaborat sistem care oferea o identitate corporativă, dar nu și accesul personal la Dumnezeu.

Este misticismul medieval un model de spiritualitate?

Teologul romano catolic Hans Kung misticismul „nu este un fenomen specific creștinismului”¹³ În timp ce recunoaște devotamentul și sfințenia multor mistici, el subliniază că nici Isus nici apostolii nu au îndemnat pe nimeni să se retragă din lume în singurătate. Ei trebuiau mai degrabă să se implice în viața de fiecare zi a societății. Când s-ar fi retras în singurătate ar fi fost pentru a se odihni, nu ca vocație sau ca stil de viață.

Și rugăciunea este în Noul Testament foarte diferită de cea a misticismului medieval. În locul accentuării importanței unor anumite poziții sau tehnici, este comunicarea cu Dumnezeu. Este, mai degrabă, o încredere sinceră în Dumnezeu și o ascultare activă de voia Lui.

Se pare că misticismul medieval este o formă foarte nepotrivită de spiritualitate. Deși avem, fără îndoială, multe de câștigat din citirea vieților sfinților, multe dintre experiențele și tehnicile lor în mod clar nu se sincronizau cu Isus și învățăturile Noului testament. Kung este dispus să garanteze că stilul de viață monastic poate fi un dar special sau o chemare, dar nu este o normă pentru întreaga biserică.

CAPITOLUL ȘAPTE

REÎNNOIREA MONASTICĂ

O restabilire a înnoirii spirituale autentice a început în secolul al unsprezecelea. Aceasta a adus un nou suflu de viață în Biserică în general și în mișcarea monastică în particular. Au apărut noi ordine printre care cistercieni, franciscanii, dominicanii. Având în vedere că ordinele monastice timpurii s-au retras din lume, aceste ordine mai noi, în special Franciscanii și Dominicanii, au călătorit printre oameni. Cunoscuți ca *predicatori călugări*, ei predica Evanghelia în limba poporului și îi ajutau în diverse moduri.

O trăsătură evidentă a acestor călugări era devotamentul lor de a respecta toate poruncile lui Isus. Fiind devotați, ei au făcut legăminte de sărăcie, castitate, și ascultare. Ei căutau să-i întrecă pe ucenicii lui Isus (Luca 10:1-2) care trebuiau să meargă în misiuni de predicare fără să ia cu ei bani sau îmbrăcăminte de rezervă, punându-se astfel într-o poziție de dependență față de Dumnezeu și la mila oamenilor. În plus, ei nu puteau decât să vadă instrucțiunile și promisiunile lui Isus în ceea ce privește minunile. Toate acestea au înlesnit manifestarea minunilor biblice în viețile și lucrările lor.

Acești predicatori călugări au restaurat astfel în Biserică o dimensiune necesară. Fiind credincioși față de cuvintele lui Isus, ei au recuperat puritatea și credința vremurilor trecute. Acest devotament și așteptare au înlesnit ceea ce poate fi considerată o altă înnoire carismatică într-un moment crucial al istoriei Bisericii.

Bernard de Clairvaux

Bernard (1090-1153) s-a născut din părinți nobili în Fontaines, Burgundia, în regiunea care se numește acum Franța est-centrală. Deși a avut posibilitatea de a avea o educație laică, dorința lui pentru viața contemplativă l-a împins să intre într-o mănăstire din Cîteaux în anul 1112. Pentru că făcuse progrese remarcabile, după trei ani a fost însărcinat de starețul din Cîteaux să înființeze o nouă mănăstire în Clairvaux în 1115.

Din Clairvaux, Bernard a călătorit mult, extinzând influența Bisericii Romano Catolice și căutând să recâștige pe cei considerați eretici. Făcând aceste lucruri, și-a câștigat o largă recunoaștere, fiind aclamat ca mistic, intelectual și orator. De fapt, predicile lui au fost în mare parte răspunzătoare pentru A doua Cruciadă (1147-49). În plus, pe măsură ce faima lui creștea, i-au cerut sfatul nobili, episcopi, prinți și papi.

Bernard a câștigat faimă și datorită minunilor care au avut loc în lucrarea lui. Se spune că „Din toate părțile erau aduși la el oameni de către prietenii lor așteptând de la el un leac.¹ Slăbănogii erau vindecați, și oamenii erau eliberați de nenumărate boli și infirmități. Într-o anumită ocazie, un băiat, un surdo-mut, a putut instantaneu vorbi și auzi ca rezultat al rugăciunilor lui Bernard. Strigăte și urale au izbucnit din mulțimea de privitori care a așezat băiatul pe o bancă de lemn astfel încât să li se poată adresa.”²

Călugărul Gottfried povestește despre un tânăr, care fiind orb din naștere și-a primit vederea prin rugăciunile lui Bernard. În timp ce i se deschideau ochii, băiatul a strigat: „Văd ziua, îi văd pe toți, văd oameni care au păr.” Bătând din palme de încântare, el a exclamat: „Dumnezeule, acum nu-mi voi mai lovi picioarele de pietre.”³

Hildegard de Bingen

Hildegard de Bingen (1098-1179) a fost numită „cea mai proeminentă femeie din Biserica vremurilor ei.”⁴ Important lider carismatic, ea a fost conducătoarea unei mănăstiri de călugărițe benedictine aproape de Bingen pe Rhin, într-un loc care este acum în Germania. Fiind foarte cunoscută pentru puterea ei în rugăciune, ea avut cereri din partea multora, inclusiv de la unii oficiali ai bisericii, pentru a mijloci pentru ei.

Mulți au venit la Hildegard pentru vindecare, unii de foarte departe, chiar și din Suedia. Nu avea nici o rețetă dar se pare că se baza pe conducerea Duhului Sfânt pentru soluția unică a fiecărui caz. „Uneori mijlocul folosit era o rugăciune, alteori un singur cuvânt poruncitor, alteori apă care, într-un caz, a vindecat paralizia limbii.” Contemporanii povesteau că „ rar s-a întâmplat să vină la ea un bolnav fără să fie vindecat.”⁵

Hildegard a fost de asemenea o vizionară ale cărei viziuni veneau în timp ce era trează și perfect conștientă. Ceea ce a văzut, a văzut „cu ochii și urechile omului lăuntric interior după voia lui Dumnezeu.”⁶ În plus, ea vorbea și cânta în alte limbi. Colegii ei s-au referit la aceste cântece spirituale numindu-le „concerte în Duhul”.⁷

Pentru că experiențele ei nu erau înțelese de unii, criticii au denunțat-o ca fiind posedată de demoni. Totuși a fost apărată de prietenul ei Bernard de Clairvaux, care a recomandat-o și Papei Eugeniu al III-lea. În 1148, Eugeniu a vizitat-o personal și, după ce a cercetat revelațiile ei: „a recunoscut autenticitatea lor, și a încurajat-o să-și continue drumul.”⁸

Dominic

Dominic (1170-1221), un contemporan al lui Francisc d'Assisi, a pus bazele unui ordin de predicatori cunoscut sub numele de dominicani. Ei se distingeau prin străduințele lor misionare și prin eforturile lor în domeniul educației. Unul dintre scopurile lor principale era acela de a readuce în Biserica Romano Catolică grupări cum ar fi catarii și waldenzii întrecându-i în pietate și râvnă.

Multe povestiri despre viziuni și minuni însoțesc povestea lui Dominic. Într-o ocazie, când Napoleon, fiul lordului Cardinal Stephen, a căzut de pe cal și a murit instantaneu, Dominic s-a dus imediat la locul faptei și, a stat înaintea trupului sfâșiat, și-a ridicat mâinile către cer și a strigat: „Tinere, Napoleon, în numele Domnului nostru Isus Hristos îți spun, ridică-te.” În fața ochilor tuturor celor prezenți, tânărul s-a ridicat și a spus: „Dați-mi ceva să mănânc.”⁹

În timpul unei călătorii prin Europa, Dominic și tovarășii lui de călătorie s-au alăturat unui grup de germani , au călătorit alături de ei o vreme și au primit ospitalitatea lor. Pentru că Dominic nu le înțelegea limba, nu a putut vorbi cu ei. În cea de-a patra zi petrecută împreună, Dominic și-a reproșat că este atât de puțin preocupat de nevoile veșnice ale celor cu care călătoreau și le-a sugerat însoțitorilor săi „să îngenunchem și să-L rugăm pe Dumnezeu să ne învețe limba lor pentru că nu putem să le spunem despre Domnul Isus.”¹⁰ Dumnezeu le-a răspuns, dându-le abilitatea de a vorbi cu germanii în limba lor. Uimiți de capacitatea neașteptată a lui Dominic de a vorbi limba lor, germanii au ascultat cu atenție mai mult de patru zile, perioadă în care Dominic le-a împărtășit Evanghelia.

Francisc d'Assisi

Francisc (1181-1226) s-a născut în familia unui negustor prosper. Ca tânăr, în timp ce se ruga într-o biserică din afara localității Assisi, a auzit o voce care-i spunea: „Du-te și repară casa Mea care se prăbușește.” Înțelegând prin „casă” clădirea în care se ruga, a mers imediat la depozitul tatălui său, a luat un cal, o încărcătură de material, le-a vândut și a dat banii bisericii pentru reparații. Bineînțeles că ulterior Francisc a realizat că expresia „casa Mea” se referea la Biserică în general.

Francisc a înființat ordinul franciscanilor, un ordin monastic dedicat studiului Scripturii, predicării Evangheliei, rugăciunii, și sprijinirii celor săraci. Interpretând Matei 10: 7-19 literal, ei au ales să renunțe la toate proprietățile pământești și să trăiască în sărăcie. Ordinul a fost înzestrat cu o mare putere spirituală și a fost numit „poate cel mai carismatic [ordin], în perioada lui de început, cunoscut vreodată de biserică.”¹¹

Într-adevăr, predicarea lui Francisc era însoțită de mare putere. Butler povestește că Dumnezeu i-a dat lui Francisc darul profeției și darul minunilor.¹² De asemenea au avut loc multe vindecări ca urmare a rugăciunilor lui

Francisc. Într-o ocazie, când predica în orașul Narni, Francisc a fost dus la un bărbat care era complet paralizat. Acesta spusese că dacă Francisc ar veni la el, s-ar vindeca complet. Când Francisc a intrat în camera acestui bărbat, a făcut semnul crucii peste el de la cap la picioare. Imediat, bărbatul s-a ridicat fiind restabilit în totalitate.¹³ După spusele lui Jacob de Voragine, scriitor al secolului treisprezece, Francisc fusese numit la început *Giovanni*, dar și-a luat numele Francisc ca rezultat al unei minuni prin care Dumnezeu îl înzestrăse să vorbească franceză. De Voragine spune: „Ori de câte ori era plin de pasiunea Duhului Sfânt, izbucnea fierbinte în limba franceză.”¹⁴

Vincent de Ferrier

În timpul unei boli, Vincent de Ferrier (1350-1419), predicator dominican, a primit o viziune a lui Hristos care i-a spus să „meargă prin lume predicând pe Hristos”. Când viziunea a încetat, a descoperit că, de fapt, era complet vindecat. Imediat a pornit să predice prin Europa, având rezultate uimitoare.

Un frate dominican l-a descris pe Vincent ca pe unul ale cărui cuvinte „provocau teroare în inimile păcătoșilor.” De fapt, o așa convingere acompania predicarea lui încât, uneori, era obligat să scurteze predica din cauza revărsării de plâns puternic ce era peste congregație.

În toate locurile în care predica, aveau loc nenumărate convertiri și minuni remarcabile. Butler vorbește despre unii care *leşinau*, sau cum am spune azi *cădeau sub puterea lui Dumnezeu*. În timpul lucrării lui în Olanda, aveau loc atâtea minuni încât era pusă deoparte o oră în fiecare zi pentru vindecarea bolnavilor.¹⁵

Despre Vincent se povestește și că a avut darul vorbirii în alte limbi. Butler spune: „există martori de încredere care spun că, diferite grupuri etnice pe care le-a vizitat și cărora le-a predicat l-au auzit vorbind în propria lor limbă.”¹⁶

Alte dovezi

Pot fi dat multe alte exemple despre manifestarea *charismata* printre credincioșii devotați din această perioadă. Despre Ioan al Crucii se spune că a vorbit adesea în limbi, convingând odată doi musulmani să creadă în Hristos vorbind în limbi în arabă. Se spune despre Sfântul Ștefan (mort în 1396), că în misiunile lui în Georgia le-ar fi vorbit băștinașilor în limba lor, limbă pe care el nu a învățat-o niciodată. De asemenea despre Sfânta Colette (1380-1447) se spune că ar fi avut darul vorbirii în limbi și că ar fi vorbit latină și germană.¹⁷

Poate mai bine cunoscut este Francis Xavier (1506-1552). În misiunile lui în extremul orient se spune despre el că ar fi vorbit japoneză „ca și cum ar fi trăit în Japonia toată viața lui.”¹⁸ Când a venit vremea să fie canonizat de către Urban al VIII-lea, aceasta a fost făcută în mare parte în baza faptului că Xavier avea darul vorbirii în limbi și că el „vorbea diferitelor triburi în limba lor cu mare ușurință.”¹⁹

CAPITOLUL OPT

CATARI

În contrast cu monasticii care susțineau în mod clar Biserica Romano Catolică, în perioada medievală au apărut diferite grupări dispuse să părăsească biserica organizată pentru a urma ceea ce ei considerau a fi un model de credință și de biserică biblice. Aceștia au format mai multe grupuri care au primit diferite nume, dar cel mai comun indicativ pentru ei era *catari*, însemnând *curați*, *puri*. Acest nume se referea în mod direct la stilul lor de viață strict moral, adoptat ca răspuns la Scriptură și ca reacție la corupția politică și morală atât de larg răspândită în biserica instituțională. Acest nume nu era nou, ci fusese folosit în secolul patru de istoricul Eusebius referitor la urmașii lui Novatian.¹

Cunoștințele despre catari și despre credințele lor se bazează aproape în totalitate pe mărturia dușmanilor lor. Singura documentație disponibilă se află în înregistrările scrise ale proceselor ereticilor și în tratate și manuale de instruire referitoare la modul de tratare al ereticilor. Schaff spune: „Pe cât sunt de interesante, acestea trebuie acceptate cu grijă, ca pe niște declarații ale inamicilor.”²

Cathari au îmbrățișat diverse doctrine, dar au avut în general o tendință comună de a fi evanghelici în credință și deschiși față de lucrarea miraculoasă a Duhului Sfânt. Direct legată de acestea era o îngrijorare comună față de lipsa acestor elemente în biserica instituțională alături de depravarea predominantă și accentul pe ritual și formă. După spusele lui Schaff:

Factorul declanșator a acestei revolte religioase trebuie căutat în caracterul lumesc și aroganța clerului, formalismul ritualurilor Bisericii, și ambițiile lumești ale politicii papale... Oamenii au vrut să treacă dincolo de cler și ritualuri sacramentale să ajungă la Hristos.³

Respingerea pe care ei o arătau față de valoarea pe care biserica instituțională o pune pe lucrurile exterioare s-a exprimat în diverse moduri. De exemplu, ei au repudiat concepția conform căreia clădirea bisericii avea vreo valoare religioasă.

Dumnezeu nu locuiește în case făcute de mâini omenești. Nu casa de piatră, ci bărbații și femeile cu o inimă bună și o comunitate asemenea, constituie Biserica. Rugăciunea în Biserică nu este mai valoroasă decât rugăciunea în cămăruță.⁴

Consolamentum-ul

Denunțând foarte dezvoltatele forme și ritualuri ale Bisericii Romane, catarii au pus accentul pe valorile interioare și spirituale ale creștinismului. Au respins toate practicile inclusiv botezul și Cina Domnului. În locul botezului în apă, ei predicau un botez al Duhului Sfânt cunoscut sub numele de *consolamentum*, primit prin punerea mâinilor. După spusele lui Augustus Neander, cărturar luteran al secolului nouăsprezece:

În virtutea punerii a mâinilor, oricine se supunea acesteia, fiind într-o dispoziție sufletească potrivită, era umplut de darurile Duhului Sfânt, și curățat de toate păcatele; deci el va fi făcut în stare ca pentru prima dată să înțeleagă lucrurile adânci ale Scripturii... Această lucrare interioară a Duhului Divin ținea locul sacramentelor.⁵

Catarii au experimentat slujirea supranaturală a Duhului Sfânt, inclusiv vorbirea în limbi. Se spune despre o femeie că ar fi vorbit într-o limbă pe care ea nu o cunoștea, dar pe care alții au recunoscut-o ca fiind armeană.⁶ Dușmanii au acuzat-o că s-ar afla sub farmecele unui vrăjitor. Într-adevăr, atât de răspândit era supranaturalul printre catari, acuzația de vrăjitorie era justificarea obișnuită dată de Biserica Romano Catolică în încercarea de a distruge mișcarea.⁷

Povestind fenomenele miraculoase care aveau loc printre catari, Neander a presupus că ei aveau o cunoaștere a „puterilor ascunse ale naturii.”⁸ În orice caz, el încerca să explice aceste fenomene în lumina teologiei lui cu privire la încetarea lucrării darurilor Duhului Sfânt. Explicația logică a acestor fenomene este aceea că catari îi cunoșteau personal pe Duhul Sfânt și darurile Sale. Astfel, ei trebuie priviți ca o mișcare Carismatică autentică.

Eretici sau eroi ai credinței?

Găsind o sursă de autoritate, nu numai în Scriptură, ci și în experiențele carismatice ale Duhului, catarii erau priviți ca un afront adus autorității bisericii instituționale. Astfel încât catarii au devenit obiectul unor încercări sistematice de anihilare inițiate de Biserica Romano Catolică. În consecință, catarii erau adesea stigmatizați fiind însemnați ca eretici.

Mulți cercetători îi consideră pe catari ne-creștini sau în cel mai bun caz sub-creștini. Totuși, această părere se bazează pe mărturia nedreaptă dușmănoasă a inamicilor lor. Dimpotrivă, John Foxe, autor din secolul șaisprezece al cunoscutei *Cartea martirilor*, i-a privit ca adevărați creștini și ca fiind de fapt predecesori ai reformei protestante.

Reies în mod evident în special din notele proceselor, cunoștințele scripturale pe care le aveau catarii. Înregistrările scrise arată că ei apelau la Scriptură în mod constant și consecvent pentru a respinge acuzațiile care li se aduceau. Ca o reacție la aceasta, la sinodul din Toulouse în 1229, Biserica Romano Catolică a interzis laicilor folosirea traducerilor Bibliei în limba lor maternă.

Schaff scrie despre părerea foarte înaltă pe care catarii o aveau despre Hristos. Se spune că ei ar fi negat realitatea naturii Sale umane, spunând că în întrupare, El ar fi trecut prin Maria ca printr-o conductă.⁹ Totuși, aceasta este mai probabil o reacție la venerarea de către Biserica Romană a Mariei ca *Mamă a lui Dumnezeu*, decât o negare a umanității lui Hristos. Deci nu este nici un motiv să credem că ei nu ar fi păstrat o perspectivă biblică, ortodoxă dreaptă asupra persoanei lui Hristos.

Foarte probabil că putem spune liniștiți că catarii erau credincioși devotați care au creat o opoziție religioasă care a ajutat la croirea drumului pentru reforma protestantă. Dubla accentuare a moralității și lucrării interioare a Duhului Sfânt este caracteristică tuturor mișcărilor de înnoire. Este evident că ei au experimentat darurile carismatice ale Duhului Sfânt și, în consecință, merită să fie recunoscuți ca o autentică mișcare carismatică.

CAPITOLUL NOUĂ

WALDENZII

Waldenzii au început ca o mișcare de înnoire în interiorul Bisericii Romano Catolice. Viziunea lor a fost să vadă Biserica înnoită pentru a reflecta cu adevărat modelul Noului Testament. Totuși, fiind respinși de instituție, au format propria lor Biserică despre care pretindeau că este o continuare a Bisericii apostolice timpurii.¹ Ca toate mișcările de înnoire, au insistat asupra importanței vieții interioare, spirituale în opoziție cu formele și ritualurile exterioare ale bisericii instituționale.

Platforma lor distinctă cuprindea cinci puncte principale. Ei îndemneau Biserica să se întoarcă la învățătura curată a Scripturii. Respingeau ideea de purgatoriu și infailibilitatea Bisericii. Creștini laici aveau voie să predice, și a-și vinde propriile bunuri și a le da săracilor erau acte de consacrare.²

Peter Waldo

Waldenzii își leagă originea de Peter Waldo., un comerciant bogat din Lyon, în sudul Franței. Waldo a trăit în a doua jumătate a secolului doisprezece și a murit în 1217. În jurul anului 1176, după ce a obținut o traducere a Noului Testament, a citit-o și a fost atins în mod special de cuvintele pe care Isus le-a spus

ucenicilor Lui în Matei 10: 5-13 să meargă și să predice fără să se îngrijoreze cu privire la confortul material. Waldo a fost atât de impresionat încât a renunțat la bunurile lui, păstrând numai cât avea nevoie să-și întrețină familia, și a intrat într-o lucrare de predicare reflectând ceea ce a văzut în Scriptură.

Viața devotată a lui Waldo a atras și pe alții care aveau același gând. Curând și-a dat seama că este conducătorul unei destule de mari cete de ucenici care doreau să experimenteze realitatea pe care au văzut-o în Scriptură. Waldo și-a organizat ucenicii în grupuri, și doi câte doi, au mers să predice Evanghelia.

Respingere și persecuții

În 1179, considerându-se un membru loial al Bisericii Romano Catolice, Waldo a cerut permisiunea autorităților bisericești pentru ca grupul său să poată predica. Papa, Inocențiu al III-lea, l-a refuzat, considerându-l, nu eretic, ci laici ignoranți. Față de această situație, Waldo a trebuit să aleagă între supunerea față de Dumnezeu și supunerea față de oameni. Alegând să asculte de Dumnezeu, el și-a continuat munca pe care o începuse deja. Ulterior, în 1184, Papa Lucius al III-lea l-a excomunicat pe waldenzi.

Creștinismul Nou Testamental

Waldenzii au cercetat Noul Testament pentru a găsi un model biblic pentru viețile și lucrările lor. În consecință, ei erau deschiși pentru și au experimentat lucrarea supranaturală a Duhului Sfânt. *Noul dicționar internațional al Bisericii creștine* atribuie waldenzilor „viziuni, profeții, și răpiri în duhul”³ La fel ca și catarii, waldenzii au fost acuzați de vrăjitorie din cauza aceluiași fenomene miraculoase care au devenit motive de persecuție din partea bisericii instituționale.⁴

Vindecări divine

Vindecările divine constituiau un aspect vital al credinței lor. Mărturisirea waldenzilor din 1431 spune, De aceea, în ce privește ungerea bolnavilor, o considerăm ca un act de credință, și declarăm cu inimă sinceră că bolnavii, atunci când o cer, pot fi unși cu untdelemn de către cineva împreună cu care se roagă pentru ca să fie eficient pentru vindecarea trupului în conformitate cu menirea și finalitatea și efectul menționat de apostoli; și mărturisim că o asemenea ungere făcută după modelul și practica apostolică va fi vindecătoare și de folos.⁵

Egalitate în lucrare

Waldenzii au recunoscut responsabilitatea atât a bărbaților cât și a femeilor de a predica, boteza, și de a da Cina Domnului. Pentru ei, baza slujirii o constituia ungerea sau dăruirea Duhului mai degrabă decât punerea în slujbă sau ordinarea de către instituție. Lucrarea era, deci, deschisă pentru toți din moment ce era activitatea directă, liberă a Duhului Sfânt care dădea dreptul de a lega și elibera, de a consacra și binecuvânta.⁶

Concluzie

Deși waldenzii au fost persecutați cu asprime de către biserica instituționalizată, ei au rezistat și în secolul șaisprezece, s-au identificat cu Reforma Protestantă. Și-au menținut totuși identitatea separată și pot fi găsiți încă în unele părți din Italia. Deși poziția lor actuală despre carismata nu este cunoscută, ei au fost la începuturi, o mișcare carismatică.

PARTEA A CINCEA: 1517 – 1700

CAPITOLUL ZECE MARTIN LUTHER ȘI REFORMA

Când Martin Luther (1483 – 1546) a bătut în cuie lucrarea lui *Nouăzeci și cinci teze* pe ușa bisericii din Wittenberg, Germania, în 31 octombrie, 1517, s-a deschis o fisură majoră în lumea creștină. Această acțiune a fost o îndrăzneț provocare a autorității Bisericii Romano Catolice inițiată de către cineva care era preot și profesor de teologie. Luther s-a opus cu tărie abuzului de autoritate al bisericii, și în special vânzării de indulgențe, un mijloc prin care biserica, în schimbul unei sume de bani, acorda iertarea păcatelor fără a fi nevoie de pocăință. Veniturile încasate din indulgențe asigurau capitalul pentru extravaganța și fastul ierarhiei bisericești.

Luther se luptase îndelung și din greu în domeniul acestei practici și în domeniul mai larg al autorității. El a concluzionat că autoritatea finală o avea Scriptura nu ierarhia bisericească. În continuare, el a concluzionat că mântuirea se primește numai prin credință, și nu prin lucrări desemnate de biserică sau prin sacramente. Bineînțeles că această atitudine l-a adus pe Luther în conflict cu oficialii bisericii care insistau că autoritatea finală aparține Bisericii Catolice și că mântuirea se primește numai prin sacramentele administrate de către cei pe care i-a ordonat biserica. Acest conflict a culminat cu o ruptură completă între Luther și Biserica Romano Catholică. Acesta a fost începutul Reformei Protestante.

Luther și minunile

S-a spus despre Luther că ar fi fost împotriva lucrării miraculoase a Duhului Sfânt. Această concepție greșită are la bază cel puțin două motive. În primul rând, el a scris împotriva superstițiilor și lăcomiei care se asociaseră cu minunile din Biserica Romano Catolică medievală. În al doilea rând, s-a opus unor anabapțiști care pretindeau că au călăuzirea directă a Duhului Sfânt pentru învățătura și acțiunile lor neobișnuite.

Totuși, în ciuda acestei concepții greșite, Luther a lăsat dovezi clare despre credința lui în lucrarea directă și personală a Duhului. Această dovadă este prezentată în parte de profesorul Bengt Hoffman de la Seminarul teologic Luteran din Gettysburg, Pennsylvania, în cartea lui *Luther și misticii*. El povestește o conversație în care Cochelus îl întreabă pe Luther dacă a primit revelații deosebite. Luther a tăcut un moment și apoi a răspuns „Est mihi revelatum”, da avusese revelații”.¹ Se pare că una dintre acestea a fost similară cu experiența lui Pavel de a fi răpit până la al treilea cer (2 Corinteni 12).²

Luther și autoritatea

Luther era de părere că activitatea directă a Duhului Sfânt ca sursă a autorității și învățăturii lui. Într-una dintre primele lui scrieri intitulată *Captivitatea babiloniană a Bisericii*, el îi asigură pe cititori că adevărul pe care îl prezintă „l-am învățat sub îndrumarea Duhului”.³ În plus, atunci când a fost întrebat despre sursa autorității lui de către oficialii bisericești și civili la Worms: „s-a bazat pe descoperirea lui Dumnezeu față de el – prin Cuvânt, dar prin Duhul într-un mod personal.”⁴

Luther și darul profetic

Mulți dintre primii ucenici ai lui Luther credeau despre el că este profet. Unul dintre primii lui biografi, Johann Mathesius, menționează numeroase profeții, rostite de Luther, care s-au împlinit. Mathesius remarcă apoi: „Și-a confirmat doctrina prin multe profeții”.⁵ Chiar prietenul său Melancton, la un moment dat, s-a referit la Luther cu numele de *Ilie*, spunând: „Aceasta profeția Duhul Sfânt prin acest al treilea Ilie, doctorul Martin Luther.”⁶

Luther și vindecarea divină

Luther s-a rugat pentru vindecarea bolnavilor. Luther este citat spunând: „S-a întâmplat adesea, și încă se întâmplă, să fie scoși demoni în numele lui Hristos; de asemenea prin chemarea numelui Său în rugăciune, bolnavii au fost vindecați.”⁷

Într-o anumită ocazie, prietenul apropiat și colegul lui Luther, Philip Melancton, a ajuns foarte bolnav și aproape de moarte. Se spune că Luther s-a rugat fierbinte folosind toate promisiunile relevante pe care și le-a putut aminti din Scriptură. Apoi, luându-l pe Melancton de mână, a spus: „Ai curaj, Philip, nu vei muri.” Melancton a revenit la viață imediat și în curând și-a recâștigat sănătatea. El a spus mai târziu. „Aș fi fost mort dacă nu aș fi fost chemat chiar din moarte de venirea lui Luther.”⁸

Altă dată, colegul lui Luther, Frederick Myconius, era aproape să moară având tuberculoză în fază terminală. Când a auzit Luther despre starea prietenului său, i-a scris o scrisoare care emană credință în minuni. El spunea:

Îți poruncesc în numele lui Dumnezeu să trăiești pentru că am încă nevoie de tine în lucrarea de reformare a bisericii. Domnul nu va lăsa ca eu să aud despre tine că ești mort ci îmi vei supraviețui. Pentru aceasta mă rog, aceasta doresc, și fie ca dorința mea să se îplinească pentru că eu caut numai să glorific numele lui Dumnezeu.⁹

Myconius spunea că atunci când a citit scrisoarea a fost ca și cum l-ar fi auzit pe Isus spunând: „Lazăre, ieși afară!”¹⁰ Rugăciunea lui Luther a fost ascultată. Myconius a fost vindecat și a trăit încă două luni după moartea lui Luther.

Johannes Brenz

Accentuarea lucrării miraculoase a Duhului Sfânt nu a fost în nici un caz limitată la Luther. Johannes Brenz, un alt reformator luteran, a fost avertizat de către „o voce interioară” că armata spaniolă se apropie de Stuttgart. Vocea interioară l-a învățat să meargă în oraș unde va găsi o ușă deschisă, să intre și să se ascundă sub acoperiș. El a ascultat, a găsit ușa și s-a ascuns așa cum l-a învățat vocea. Ascunzătoarea lui a fost vizitată în fiecare zi de o găină care lăsa pentru el două ouă până când a trecut pericolul.¹⁰

Luther și teoria încetării lucrării miraculoase a Duhului Sfânt

În ciuda credinței lui în prezența imediată și puterea Duhului Sfânt, Luther și alți reformatori din epoca lui au o parte de vină în larg răspândita credință în teoria încetării miracolelor. Când a fost provocat de autoritățile romano catolice să-și dovedească autoritatea prin minuni, Luther s-a refugiat în autoritatea Scripturii și a propriei conștiințe. Minunile, a argumentat el, erau potrivite erei apostolice și nu mai erau necesare pentru a justifica celui care stă de partea Scripturii.¹¹ El a folosit același argument față de anabapțiști care, după părerea lui, păstrau o încredere inoportună în prezența directă a Duhului Sfânt.

Remarcile lui au fost luate din context și codificate într-un sistem legal rezultând în aripile reformată și luterană a Bisericii nutrinde prejudecăți împotriva posibilității existenței minunilor în prezent. Această prejudecată a atins

probabil apogeul cu publicarea lucrării *Minuni contrafăcute* de către profesorul Warfield din Princeton în 1918. În această carte Warfield spune că Domnul nu a mai făcut nici o singură minune pe pământ de la moartea celor doisprezece apostoli și în afară de cele asociate cu ei în mod direct.¹²

Fii binevenit, Duhule Sfânt

În ciuda acestor tendințe nefericite, secolul douăzeci a fost martorul unei noi receptivități față de Duhului Sfânt printre copiii spirituali ai lui Luther. În 1987, Centrul Internațional Luteran pentru Înnoire a coordonat o consultare teologică luterană între treizeci și doi de membri care au produs *Fii binevenit, Duhule Sfânt, un studiu al înnoirii carismatice în Biserică*. Acest studiu a arătat o receptivitate semnificativă dimensiunii carismatice a Duhului. Deși punea la îndoială anumite doctrine pentecostale tradiționale, a recunoscut că pentecostalii „au perceput corect strategia Duhului” și anume faptul că El „cheamă credincioșii să primească o umplere personală a Duhului Sfânt”, și îi cheamă să fie „plini de Duhul Sfânt într-un fel și într-o măsură în care nu au mai fost niciodată până atunci”.¹³

Fără îndoială că Luther ar fi de acord. A patra strofă a marelui său imn „*A Mighty Fortress Is Our God*” conține fraza „Duhul și darurile ne aparțin”. Lucrarea lui Souer în germană, *O istorie a Bisericii creștine*, la pagina 406 din volumul 3, spune despre Luther că era „profet, evanghelist, vorbea în limbi și interpreta, și era înzestrat cu toate darurile Duhului Sfânt.”¹⁴

CAPITOLUL UNSPREZECE ANABAPTIȘTII

Dacă Luther era deschis față de miraculos în viața lui personală, el privea cu precauție supranaturalul în lucrarea lui de reformare a Bisericii. Deși a rupt legăturile cu Biserica Romano Catolică, el a păstrat destul de mare parte din liturghie și din forma de conducere. El a păstrat ritualul botezului copiilor mici, de exemplu, ca și modelul de biserică teritorială susținută de stat. Sarcina de a introduce dimensiunea carismatică în închinarea congregației, a căzut deci în sarcina contemporanilor mai radicali ai lui Luther, cunoscuți ca *Anabapțiști*.

Așa numiții reformatori radicali

Anabaptismul a început în Zurich, Elveția, ca parte a reformei conduse de Ulrich Zwingli (1484- 1531), contemporan cu Luther. A intervenit o ruptură între Zwingli și doi dintre colegii lui, Felix Manz și Conrad Grebel, atunci când Zwingli a hotărât să se supună decretului consiliului orașului Zurich care spunea să se continue celebrarea liturghiei și să fie oprită distrugerea imaginilor din biserici.

Aceasta a condus la o ruptură completă între Zwingli și cei doi colegi ai lui care insistau să rămână fideli Scripturii în toate eforturile reformatoare. Pentru Grebel și Manz, a rămâne fideli Scripturii necesita abolirea imediată a liturghiei, scoaterea tuturor imaginilor din biserică și încetarea botezării copiilor mici. Consiliul din Zurich a interpretat poziția lor ca pe un afront adus autorității lui și a răspuns ordonând ca oricine nu își boteza copiii în opt zile de la naștere trebuia să fie izgonit din regiune. Mai târziu consiliul a dat un ordin interzicând întâlnirile publice ale celor care se opuneau botezului copiilor mici.

Ca răspuns la acțiunile consiliului, în 21 ianuarie 1525, Grebel și Manz, împreună cu aproximativ douăzeci de ucenici, s-au întâlnit acasă la Manz. După rugăciunea corporativă, George Blaurock i-a cerut lui Grebel să-l boteze. Grebel a acceptat și apoi a cerut să fie botezat de Blaurock, care l-a botezat nu numai pe Grebel, ci pe toți cei prezenți. După spusele lui Fritz Blanke, aceasta marchează „nașterea mișcării anabaptiste.”¹¹

În Elveția, și de fapt în toată Europa, au existat grupuri similare de insatisfacție față de lucrarea reformatorilor. Referindu-se la Luther și Zwingli cu apelativul *oameni care fac lucrurile de jumătate*, mulți au simțit că ei rețin prea multe lucruri din vechea ordine. Ei au spus că Luther „a dărâmat vechea casă, dar nu a construit alta nouă în locul ei”, și că Zwingli „a dărâmat toate deficiențele cu lovituri ca de trăsnet, dar nu a ridicat nimic mai bun în loc.”¹² *Reformatorii radicali*, pe de altă parte, doreau să recupereze ordinea și disciplina apostolică a Bisericii Noului Testament fără a o compromite cu ordinea contemporană lor. C. Henry Smith spune: „De fapt, întreaga mișcare a fost o încercare de a reproduce cât se poate de literal Biserica apostolică primitivă în puritatea și simplitatea ei originală.”¹⁴

Botezul credinciosului

Anabaptist înseamnă pur și simplu *cel care se botează din nou*. Anabapțiștii insistau asupra faptului că botezul este numai pentru credincioși, și de aceea excludeau ideea botezării copiilor mici. Din acest motiv, au fost aspru persecutați atât de catolici, cât și de alți protestanți. De fapt, în toată Europa au fost date legi prin care botezul adulților era considerat delict capital. În ciuda asprelor persecuții care s-au ridicat împotriva lor, anabapțiștii au crescut în număr și s-au răspândit prin toată Europa.

Din cauza persecuțiilor intense exercitate, atât de biserică, dar și de stat, anabapțiștii se întâlneau adesea în secret în case, păduri, sau câmpuri. Acolo citeau Biblia și se rugau ca același Duh și putere care au fost cunoscute de Biserica primară să vină peste ei. Nu era ceva neobișnuit ca anabapțiștii să danseze, să cadă sub puterea lui Dumnezeu, să vorbească în limbi.⁵

Iluminare din Scriptură

Anabapțiștii credeau de asemenea că ei experimentează prezența Duhului Sfânt care îi ilumina atunci când citeau Biblia. Când Felix Manz a fost condamnat de autoritățile din Zurich să moară ca eretic în 5 ianuarie, 1527, a fost acuzat că „s-a lăudat cu revelații speciale”. A fost acuzat că a pretins că „o dată sau de două ori în închisoare și în alte locuri i-au fost revelate anumite epistole ale lui Pavel ca și cum le-ar fi avut înaintea ochilor.”⁶ Tribunalul a privit toate acestea ca probe care susțineau acuzația că Manz a pretins că a primit o revelație personală de același fel cu Scriptura. Pentru aceasta, el a fost înecat în râul Limmat în aceeași zi.

Ungere profetică pentru toți credincioșii

Ca o reacție la sistemul ecleziastic romano-catolic, anabapțiștii au respins structura ierarhică de conducere și au accentuat faptul că lucrarea este responsabilitatea întregii congregații. Astfel, dacă Luther a restaurat conceptul „toți credincioșii pot fi preoți”, atunci anabapțiștii au restaurat conceptul „toți credincioșii pot fi profeți”.

Acest concept este ușor de observat într-un document elvețian anabaptist datat între anii 1532-34 și intitulat *Răspuns din partea unor care sunt numiți (ana)bapțiști la întrebarea de ce nu merg ei la biserică*. În acest document, principalul motiv care este invocat pentru a nu merge la bisericile de stat este acela că aceste instituții nu permit membrilor să-și exercite darurile spirituale potrivit cu „ordinea Creștină pe care o învățăm din Evanghelie sau Cuvântul lui Dumnezeu din 1 Corinteni 14.”⁷ (1 Corinteni 14 este capitolul care vorbește despre locul profeției, limbilor, și interpretării în adunarea Creștinilor.) Autorul acestui document îi citează pe Luther și Zwingli, acuzându-i că și-au schimbat „învățătura inițială” și că au împiedicat „râurile de apă vie” nepermițând exercitarea liberă a darurilor spirituale în congregațiile lor.

Autorul demonstrează o preferință evidentă pentru o ordine congregațională carismatică în întâlnirile bisericii. Pentru că Duhul Sfânt locuiește în fiecare membru, și pentru că, prin urmare, fiecare membru are unul sau mai multe din darurile lui pentru edificarea întregului Trup, fiecare membru ar trebui să aibă oportunitatea de a-și exercita darul sau darurile pentru zidirea întregii congregații. Din această cauză o întâlnire creștină dominată de o persoană nu poate fi controlată de Duhul Sfânt. Autorul spune:

Când vine cineva la biserică și în mod constant ascultă o singură persoană vorbind, și toți ascultătorii tac, nici nu vorbesc, nici nu profetesc, cine va o va privi ca o congregație spirituală, sau va mărturisi conform 1 Corinteni 14 că Dumnezeu locuiește în ei și lucrează prin ei cu darurile Lui, îndemnându-i unul după altul în mai sus menționata ordine să vorbească și să profetească.⁸

Extreme charismatic-profetice

Din căutarea anabapțiștilor de a restaura creștinismul Nou Testamental, au emers elemente extreme, aducând atât suferință, cât și dizgrația mișcării în ansamblu. Aceste extreme își aveau rădăcina în mândrie și într-o încredere necorespunzătoare în slujirea profetică pentru direcție și ghidare.

În lucrarea lui de doctorat, Charles Shumway observă că „În toată istoria creștină cei care au vorbit în limbi au fost creștini devotați care credeau că trăiesc vremurile din urmă.”⁹ Acest lucru a fost adevărat în privința anabapțiștilor, dintre care mulți se așteptau la un sfârșit apocaliptic imediat al istoriei. Această așteptare apocaliptică, alături de activitatea profetică și persecuția intensă, au furnizat un context potrivit pentru aceste extreme. Au început să se ridice oameni care se auto-proclamau profeți și apostoli ai sfârșitului vremurilor înzestrați de Dumnezeu cu puteri miraculoase pentru a deschide calea împărăției Lui pe pământ.

Unul dintre aceștia, Melchoir Hoffman, a ordonat doisprezece apostoli, care, la rândul lor, au început să ordoneze pe alții în diferite oficii. S-a revelat și faptul că lui Melchoir i s-a dat un statut special în afară de acela de simplu apostol. Obe Philips, un contemporan al lui Melchoir spune „Una dintre proorociile a profetit – printr-o viziune – că Melchoir era Ilie.”¹⁰ O altă persoană a profetit că Hoffman va fi închis timp de șase luni în orașul Strassburg și, după aceea, lucrarea lui va cuprinde întreaga lume. Pe baza acestei profeții, Hoffman s-a mutat la Strassburg unde a început să predice și să învețe pe alții prin oraș.

Prima parte a profeției s-a împlinit când autoritățile din Strassburg l-au arestat pe Hoffman și l-au închis. Philips spune că „el a mers spre închisoare de bună voie, plin de bucurie și de încredințare,”¹¹ convins că ultima parte a profeției se va împlini curând. În timp ce era în închisoare, Hoffman a scris multe scrisori despre „cum l-au influențat acțiunile, viziunile și revelațiile lui.”¹² Una dintre profeții spunea că la sfârșitul perioadei de încarcerare de șase luni, Hoffman va părăsi Strassburgul împreună cu 144.000 apostoli adevărați înzestrați cu o asemenea putere miraculoasă încât nici un om nu le va putea rezista.

Pentru cei mai mulți, aceștia au fost oameni sinceri, care-L căutau pe Dumnezeu și care nu au reușit să „deosebească duhurile” așa cum poruncește Noul Testament. În mișcătoarea lui povestire a acestor evenimente, Philips spune:

Acum când aceste învățături și mângâieri împreună cu visuri, revelații și viziuni care aveau loc zilnic printre frați, nu era mică bucuria și așteptarea noastră, sperând că toate sunt adevărate și se vor împlini, pentru că toți eram inocenți, simpli, fără șiretenie sau viclenie, și nu știam de vreo viziune falsă, de profeți sau revelații false. În simplitatea noastră am presupus că dacă ne păzim de romano-catolici, de luterani și de

adeptii lui Zwingli, totul va fi bine și nu trebuia să ne facem griji. În consecință, experiența aduce mare înțelepciune.¹³

Când s-a scurs timpul pentru împlinirea profeției, Hoffman a rămas în închisoare. Nici una dintre profețiile care fuseseră rostite pentru el sau prin el nu s-a împlinit. Philips spune: "Tot ce a mărturisit el cu atât îndrăzneală din partea proorocilor și proorocițelor, s-a văzut la urmă că erau profeții false și înșelăciune."¹⁴ Hoffman a rămas în închisoare până la moartea lui, „disprețuit și uitat de frați”, care aveau acum o altă direcție – căutând să așeze Noul Ierusalim în orașul Munster.

În baza mai multor viziuni și profeții, unii dintre acești extremiști au luat cu asalt orașul Munster și l-au declarat *Noul Ierusalim*. Ei erau conduși de John Matthijs, care pretindea că este atât apostol cât și Enoh, al doilea martor din Apocalipsa 11:3. Ocupația a fost de scurtă durată pentru că au fost copleșiți de catolici, și aceștia au recâștigat controlul asupra orașului. Catolicii l-au executat pe Matthijs și i-au măcelărit pe cei mai mulți dintre cei care l-au urmat. Philips spune: "Vedeți, dragi prieteni, cum avem aici începutul și sfârșitul lui Ilie [Hoffman] și al lui Enoh [Matthijs] cu însărcinările viziunilor, profețiile, visele și revelațiile lor."¹⁵

Pentru că acești extremiști respingeau și ei botezul copiilor mici, au fost clasificați, atât de catolici cât și de luterani, ca anabaptiști. De fapt ei erau foarte diferiți de principalul curent al mișcării anabaptiste, care era pacifist, respingând orice formă de război sau conflict. Totuși de-a lungul istoriei, anabaptiștii au fost adesea defăimați din cauză că au fost asociați cu aceste elemente extreme și cu eșecul de la Munster. Numai în secolul douăzeci a fost recuperată din această asociere eronată adevărata lor reputație.

Pilgram Marpeck

Înainte de eșecul de la Munster, Pilgram Marpeck, un lider anabaptist din Germania centrală, își avertizase ucenicii să se păzească de falșii profeți care pretindeau că au fost trimiși „ să instituie ceva diferit de ceea ce Hristos a instituit.”¹⁶ Aceasta este o referire evidentă la extremiștii care și atunci pretindeau că au o autoritate specială și că sunt privilegiați datorită mulțimii viselor, viziunilor, și profețiilor. Marpeck a insistat că „ultimele zile” au început odată cu lucrarea lui Hristos și că darurile și slujirile carismatice au continuat printre cei credincioși până în prezent. De aceea nu era necesară o însărcinare specială a unor profeți înzestrați cu putere ai vremurilor din urmă.¹⁷ Cei care pretindeau că au o asemenea însărcinare erau profeți mincinoși care fuseseră înșelați de diavol și, la rândul lor, îi înșelau pe cei încrezători și naivi.

Totuși, Marpeck spune cititorilor că ceea ce scrie el este pentru avertizare și nu „așa cum ar bănuii, un motiv pentru a exclude semnele și minunile divine”. El continuă: „nici Scriptura nu face o asemenea excludere,” pentru că „Dumnezeu are mâna liberă chiar și în aceste zile de pe urmă.” El menționează apoi oameni care au murit pentru credința lor și apoi au înviat:

Mulți dintre ei au rămas credincioși, îndurând torturi pricinuite de sabie, funie, foc și apă și suferind morți și martiraje groaznice, tiranice, nemaiauzite, toate putând fi evitate prin retractare. Te poți minuna încă o dată când vezi cât cu câtă credincioșie Dumnezeu (care, de fapt, inundă bunătațe) învie din morți asemenea frați și surori ai lui Hristos după ce au fost spânzurați, înecați, sau omorâți în alte feluri. Chiar în prezent sunt în viață și le putem asculta mărturia.¹⁸

Marpeck reprezintă curentul principal al mișcării anabaptiste care afirma continuitatea în adevărata Biserică a „apostolilor, proorocilor, minunilor, și învățătorilor, dar toate sub Hristos și în conformitate cu evanghelia Lui din Scriptură.”¹⁹ În alte cuvinte, revelația transmisă prin profeție adevărată nu va încălca revelația din Scriptură. Nu se pune problema dacă Scriptura sau Duhul aveau prioritate, ci era o convingere că Duhul nu face lucruri contrare Scripturii.²⁰

Menno Simons

Menno Simons (1496-1561), preot catolic în Olanda, s-a alăturat anabaptiștilor în 1535. În 1536, a început să-i adune pe anabaptiștii risipiți în nordul Europei în congregații. Recunoscându-l în cele din urmă pe Simons ca fondator, aceste grupuri a devenit cunoscute ca *menoniți*.

În lucrarea lui *Despre botezul creștin*, Simons este evident că Simons se simte confortabil să vorbească despre subiectul vorbirii în limbi. El spune:

Deși Petru fusese înștiințat mai dinainte de Dumnezeu printr-o viziune cerească despre faptul că va merge la neamuri și le va predica evanghelia, el a refuzat să-l boteze pe piosul, nobilul, și evlaviosul centurion și pe ai lui, până nu a văzut că Duhul Sfânt a coborât peste ei și ei vorbeau în limbi și laudau pe Dumnezeu... Petru a spus să fie botezați numai aceia să fie botezați care au primit Duhul Sfânt, au vorbit în limbi și au glorificat pe Dumnezeu, lucruri care aparțin numai credinciosului, și nu copilului mic.²¹

Moștenirea anabaptistă

Viziunea anabaptistă despre separarea puterilor între biserică și stat a devenit unul dintre principiile societății Occidentale moderne. Respingerea pe care ei o arătau față de forță și constrângere în domeniul credinței și accentul pe care ei îl puneau pe libertatea conștiinței și au marcat popoare și națiuni iubitoare de pace din întreaga lume. George Williams, fost profesor de istorie a Bisericii la Universitatea Yale, a spus:

Întreaga lume Occidentală, nu numai descendenții anabaptilștilor continental, nu numai comunitatea protestantă, ci toți cei care prețuiesc instituțiile și libertățile occidentale, trebuie să recunoască ceea ce datorează valorii și viziunii anabaptilștice care au fost

În timp ce cei mai mulți dintre reformatori le-au reproșat anabaptilștilor deschiderea lor pentru activitatea directă a Duhului, unii au exprimat o toleranță amestecată cu precauție. Jacob Wŭrben, de exemplu, lider al mișcării reformei din Basel, Elveția, i-a provocat pe misionarii anabaptilști „ să scrie, să predice, să profetească, să vorbească în limbi și să explice Scriptura”, dar să nu iute că alții au dreptul să judece învățătura și revelațiile lor.¹⁸

Concluzie

Descendenți direcți ai anabaptilștilor includ bisericele amish, hutterite, și menonite. În plus, conceptul lor de *biserică liberă* i-a influențat pe separatiștii puritani, baptilști și quakers. Și mai importantă este influența lor carismatică asupra generațiilor următoare. Cărturarul menonit John H. Yoder a spus că mișcarea pentecostală „este cea mai apropiată paralelă din secolul nostru la ceea ce a fost mișcarea anabaptilștă în secolul șaisprezece.”¹⁹ Anabaptilșmul a fost cu siguranță o mișcare carismatică.

CAPITOLUL DOISPREZECE PROFEȚII FRANCEZI

IDEILE REFORMATOARE AU ÎNCEPUT să ia cu asalt Franța catolică după anul 1520. Aceste idei au găsit un sol fertil în ciuda persecuțiilor intense, și protestantismul a devenit o forță care trebuia recunoscută în această națiune. După anul 1560, protestanții francezi au devenit cunoscuți ca *hughenoți*, și în 1598 li s-a garantat libertatea religiei prin Edictul de la Nantes.

Când Ludovic al XIV-lea a revocat acest drept în 1685, au reînceput persecuțiile. Un număr de 400000 de hughenoți au fugit în Anglia, Prusia, Olanda, Africa de Sud și statul Carolina în America de Nord. Totuși, mare parte au hotărât să rămână și aceștia s-au concentrat în munții Cevennes din sudul Franței. Datorită puterii dinamice a Duhului care era în mijlocul lor, ei au devenit cunoscuți sub numele de *profeții francezi*.

Credința lor fermă în puterea supranaturală a lui Dumnezeu a rezultat din căutarea perseverentă a Noului Testament și a rugăciunii. Ei insistau asupra faptului că „Nicăieri în Scriptură nu Își pune o limită care să-L oprească să mai împartă oamenilor darurile extraordinare ale Duhului Sfânt.”¹ Într-adevăr, vorbirea în limbi, viziunile, cuvintele profetice, și alte fenomene supranaturale erau obișnuite în mijlocul lor.

Ungere profetică

Unul dintre cele mai uimitoare fenomene care aveau loc printre acești credincioși protestanți era ungerea profetică, ungerea cere a venit și peste copiii mici. Copii în vârstă chiar și de trei ani profeteau și țineau cuvântări într-o franceză fluentă, chiar dacă aceasta nu era limba lor maternă. Într-o anumită ocazie, un copil de paisprezece luni, care nu vorbise până atunci, a început dintr-o dată să îndemne „la faptele pocăinței” cu voce clară de copil.²

Adulții erau de asemenea cuprinși de Duhul și experimentau același gen de fenomene spirituale. O femeie despre care se știa că era aproape debilă mental, sub puterea Duhului Sfânt rostea discursuri care aveau un caracter atât de elevat și erau rostite într-o franceză atât de fluentă, încât ascultătorii au exclamat: „Această măgăriță a lui Balaam are gura de aur.”³ Un contemporan descrie o anumită scenă în care mulți „au căzut pe spate, au închis ochii, și-au umflat pieptul, au rămas o perioadă în transă, și au ieșit din aceasta cu convulsii, și au rosti tot ce le venea în gură.”⁴

Vorbirea în limbi

Vorbirea în limbi pare să fi fost comună printre profeții francezi. John Venett, care a fugit în Anglia își amintea că a auzit-o pe mama lui vorbind în limba franceză când era sub puterea Duhului Sfânt. El a fost uimit „pentru că ea nu încercase să vorbească niciodată nici un cuvânt în această limbă până atunci și din câte știu nici nu a mai încercat de atunci încolo, și sunt sigur că nu putea să vorbească.”⁵

Sir Richard Bulkey, un nobil englez înstărit, s-a convertit în urma unei întâlniri cu profeții francezi refugiați în Anglia. El povestește că l-a auzit pe unul dintre lideri, John Lacy: „repetând propoziții lungi în latină, și pe un alt refugiat vorbind evreiește, deși nici unul dintre aceștia nu putea spune nici măcar un cuvânt în aceste limbi atunci când nu se aflau în extaz spiritual.”⁶

Camisarzii

Vânați de dragonii jefuitori ai guvernului francez, acești credincioși au pus la punct o rezistență armată. Ca rezultat la această rezistență, ei și-au câștigat numele de *Camisard*. În anul 1711, rezistența a fost zdrobită și

mișcarea dispersată. Crediința acestor profeți francezi nu a putut fi totuși stinsă, și experiențele lor spirituale și faptele credinței lor au post povestite în toată Europa.

John Wesley avea cunoștință de ei și a arătat o deschidere precaută față de cei care au fugit în Anglia. Când un anumit domn Middleton a pretins că din vremea apostolilor, nu s-a găsit nici un exemplu că cineva ar fi exercitat sau ar fi pretins că exercită darul limbilor, Wesley a replicat: „Domnule, memoria dumneavoastră v-a trădat din nou... S-a auzit despre aceasta chiar de mai multe ori, nu mai departe de zilele lui Dauphin,”⁷ referindu-se la profeții francezi.

CAPITOLUL TREISPREZECE GEORGE FOX ȘI QUAKERII

UN GRUP NUMIT QUAKERI a apărut în Anglia în jurul anului 1650. Ei preferau să fie numiți *prietenii*, abrevierea de la titlul oficial al grupului *Societatea religioasă a prietenilor*. Acest nume, la rândul lui, derivă din cuvintele lui Isus: „v-am numit prieteni” (Ioan 15:15). Inițial se refereau la ei înșiși cu numele de *Copii ai luminii*, la predicatorii lor îndrumători - *primii autori ai adevărului*, și la mișcarea lor – *Creștinismul primitiv revenit la viață*.¹ Totuși, adversarii lor i-au numit *quakeri*, defăimare pronunțată pentru prima dată de Justice Bennet în 1650 cu intenția de a ridiculiza ciudatul lor răspuns la manifestarea prezenței Duhului Sfânt – tremuratul. Răspunzând în anul 1678 la acest nume, Robert Barclay scrie:

Despre acest nume de *quakeri*, (n.t. *cei care tremură*), care a fost în mod intenționat atribuit ca un reproș; deși nu era una din alegerile noastre, nu ne este rușine cu el, ci avem deci motive să ne bucurăm că suntem sensibili la această putere care a coborât peste adversarii noștri, și i-a făcut să ni se supună și să ni se alăture și să mărturisească adevărul.²

George Fox

Fondator al quakerilor, George Fox (1624-91), s-a născut în Leicestershire, Anglia. Din copilărie, el exprima o sobrietate deosebită și o tânjire după adevărul spiritual, iar ca tânăr a trecut printr-o perioadă de luptă spirituală intensă pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu personal și empiric. Pentru că nu a putut obține ajutorul de care avea nevoie de la preoți sau din biserica de stat sau de la alți lideri religioși, era în punctul unei disperări totale, când a auzit o voce spunând: „Este cineva, chiar Isus Hristos, care poate vorbi situației tale.”³ Din acel punct el a început să experimenteze conducerea Duhului Domnului și învățarea într-un mod personal și dinamic. În căutarea lui, el a început să fie din ce în ce mai convins de prioritatea ca Hristos să locuiască în el (Coloseni 1:27) și ca Lumina lăuntrică (Ioan 1:1-14).

Lupta între simbolurile exterioare și Lumina lăuntrică

Biserica Engleză din vremea lui Fox rupsesse legăturile cu biserica romano-catolică prin eforturile regelui Henric al VIII-lea. Din cauză că lupa lui Henric cu Roma fusese mai mult politică decât doctrinară, Biserica Angliei a continuat să fie în esență la fel cu Biserica Romei. Principala diferență a venit odată cu Actul de Supremație, în 1534, prin care Anglia suverană îl înlocuia pe papă ca și cap al Bisericii Angliei.

Accentul pe care Fox îl puna pe realitatea și autoritatea lui Hristos care locuiește în credincios (Coloseni 1:27) și a Luminii lăuntrice (Ioan 1:1-14) l-a adus în conflict cu structura de autoritate a bisericii oficiale. Având în vedere că statutul Bisericii se baza pe ritual și ceremonie exterioară pentru a conduce poporul, Fox a accentuat responsabilitatea fiecărui individ de a-I răspunde lui Hristos din Scriptură care locuiește în inimă. El a subliniat că adevărata Biserică nu este clădirea, ci oamenii cu adevărat ai lui Dumnezeu. El a predicat împotriva unei slujiri profesionale, salariate, spunând că autoritatea pentru lucrare este în Hristos și se exprimă prin toți cei cu adevărat credincioși. El a proclamat egalitatea tuturor oamenilor; de aceea a vorbit cu fermitate împotriva unor practici ca folosirea titlurilor omeneste. Această concepție i-a adus probleme, într-o Anglie care respecta clasele, unde, de exemplu, bărbații din clasele inferioare trebuia să-și scoată pălăriile în fața bărbaților și femeilor din clasele superioare și să li se adreseze folosind titlurile lor sociale.

Persecuția

Din cauza amestecului bisericii în problemele statului și viceversa, părerile și practicile lui Fox au condus la manifestarea deschisă a ostilității autorităților ecleziastice și civile. Quakerii au fost foarte persecutați, și la un moment dat, în jur de 50000 erau ținuți în închisorile engleze. Din cauza condițiilor mizere, sute de credincioși au murit în timp ce erau în închisoare.

Fenomene carismatice

Fenomenele carismatice erau obișnuite printre primii quakeri. *Jurnalul și Cartea miracolelor* a lui Fox sunt pline de povestiri ale unor vindecări miraculoase și alte daruri carismatice. Odată, în timp ce Fox se ruga:

Puterea lui Dumnezeu a fost atât de mare încât toată casa părea că se clatină. Când am terminat unul dintre profesori a spus că fusese ca în zilele apostolilor, când casa în care erau ei s-a cutremurat.⁴

În *Jurnalul* lui, Fox povestește despre vindecarea unui frate quaker, John Banks, care-și pierduse posibilitatea de a-și folosi brațul și mâna dreaptă. Problemele lui începuseră cu o durere cumplită care a coborât din umăr în braț și în mână. În van căutase Banks ajutorul doctorilor. În final, după ce-și pierduse speranța, a avut un vis în care el îi cerea lui Fox să-și pună mâna pe umărul lui și să se roage pentru vindecare. Acest vis a fost atât de real pentru el încât l-a căutat pe Fox și i l-a povestit. Fox și-a pus mână peste el și a spus simplu: „Domnul să te întărească pe dinăuntru și pe dinafară.” Banks a rămas în casa unui prieten în acea seară, și în timp ce lua masa, deodată și-a dat seama că putea să-și folosească brațul și mâna dreaptă. A fost copleșit de recunoștință, și mai târziu a spus:

Inima mea a fost sensibilizată de către Domnul, și a doua zi am mers acasă, mâna și brațul meu fuseseră readuse la folosință și tăria anterioară și nu mai aveam nici o durere. Și când l-am mai întâlnit pe George Fox, el a spus repede: „John, te-ai vindecat, te-ai vindecat;” eu am răspuns „Da, perfect, în foarte puțin timp.” „Ei bine, a spus el, dă slavă lui Dumnezeu.”⁵

Într-o zi, în timpul unei călătorii, Fox s-a oprit peste noapte în casa unui quaker. În casă, într-un pătuț, zăcea un copil de unsprezece ani care crescuse aproape dublu față de cum era normal și nu umblase niciodată. Fox a cerut să fie spălat copilul, îmbrăcat, și adus la el. El povestește:

Atunci am fost mișcat de Duhul lui Dumnezeu să-mi pun mâinile peste el și să-i vorbesc, și apoi i-am spus slujniciei să-l ia și să-l îmbrace și după aceea am plecat.

Au trecut trei ani și Fox s-a oprit din nou la această casă. Fiind primit cu mare entuziasm, a aflat că la puțin timp după plecarea lui, părinții au sosit acasă și l-au găsit pe băiat sănătos, jucându-se în stradă. Ei l-au rugat sincer pe Fox să rămână „și să țină în casa noastră pentru că toți cei din împrejurimi au fost convinși prin marea minune care a fost făcută prin tine.”⁶

Fox a experimentat și darurile de descoperire ale Duhului Sfânt cum ar fi cuvântul de cunoaștere și cuvântul de înțelepciune. El cunoștea adesea în mod supranatural unele lucruri și a spus: „Domnul mi-a dat un duh de deosebire, prin care am văzut de multe ori starea și condiția oamenilor, și le-am putut pune la încercare duhurile.”⁷

Vorbirea în limbi era de asemenea un lucru obișnuit printre primii quakeri. Edward Burroughs, prieten și coleg al lui Fox, vorbește despre întâlniri ale quakerilor în care ei așteptau împreună în tăcere înaintea lui Dumnezeu ore întregi. În aceste ocazii în care aveau un timp de așteptare, ei experimentau adesea prezența lui Dumnezeu într-un mod apostolic și dinamic.

Am primit adesea revărsarea Duhului Sfânt peste noi și darurile Duhului Sfânt a lui Dumnezeu ca în zilele de demult și inimile noastre au fost umplute de bucurie, și limbile noastre au fost dezlegate și am vorbit în limbi noi, după cum ne-a dat Domnul să vorbim, și după cum ne conducea Duhul, care fusese turnat peste noi, peste fiii și fiicele noastre.⁸

Concluzie

Fără a fi descurajați de persecuțiile sălbatice, uciderile cu pietre, biciuiri, bătăi, spânzurări publice, și închiderea în închisori pe perioade lungi, misionarii Quakeri, într-o singură generație, au făcut să strălucească lumina lor în diferite părți ale lumii, din Turcia în est până în coloniile engleze al Lumii Noi în vest. Într-o singură generație, cei care se numeau quakeri au devenit mișcarea cu cea mai rapidă creștere din lumea occidentală. Prin 1656, Fox avea cel puțin cincizeci și șase asociați care erau predicatori călători, și până în 1660 mișcarea se putea lăuda cu 40-60000 aderenți.⁹

Această impresionantă mișcare a secolului șaisprezece a fost într-adevăr o mișcare carismatică. Opoziția lor față de formele exterioare în religie și accentul pe care ei îl puneau pe viața interioară sunt caracteristice pentru o asemenea mișcare. Propria lor mărturie confirmă importanța pe care ei o acordau vindecărilor miraculoase și altor daruri carismatice.

CAPITOLUL PAISPREZECE MORAVIENII

BISERICA MORAVILOR își are începutul în reformatorul ante-luteran, Ioan Hus (1373 – 1415). Hus a fost profesor la Universitatea din Praga și pastor al Capelei Betleem, cea mai influentă biserică din Praga. Cu o sută de ani înainte de Luther, el a predicat îndreptățirea prin credință și faptul că Scriptura este autoritatea supremă. Pentru că predicarea lui a înfuriat ierarhia bisericească, el a fost ars pe rug ca eretic în 1415.

În Morava, urmașii lui s-au numit *Uniunea fraților*. În ciuda persecuțiilor continue din partea bisericii instituționale, ei și-au propagat credința în toată provincia lor natală, Boemia, și în provincia vecină, Moravia. Un nou val de persecuții, rezultat al contra-reformei inițiate de biserica catolică, i-a determinat să-și părăsească locuințele cu sutele. Între 1722 și 1727, mulți dintre ei și-au găsit un refugiu în Berthelsdorf, Saxonia, pe proprietatea contelui Nicholas Ludwig von Zinzendorf (1700-60). Acolo, ei au format comunitatea *Herrhut*, care înseamnă „sub privirea Domnului”.

Contele Zinzendorf

Contele Zinzendorf (1700-60) a fost un creștin dedicat pe care un contemporan îl descrie ca „unul dintre cele mai extraordinare personaje care au apărut în Biserica lui Hristos din perioada reformei până în acel moment.”¹ Părinții lui Zinzendorf erau pietiști și el a fost influențat de lideri ai mișcării pietiste. Pietismul, o mișcare de înnoire spirituală care s-a ridicat în luteranismul german în a doua parte a secolului șaptesprezece, a fost o reacție față de alterarea intelectuală care își făcuse loc în luteranism la o sută de ani după Luther.

Rugăciunea fierbinte

Zinzendorf i-a organizat pe moravi într-o biserică ce avea prezbiteri și pastori și i-a încurajat să ceară de la Dumnezeu revărsarea Duhului Sfânt. Chiar Zinzendorf conducea aceste acțiuni cu rugăciuni fierbinți care durau uneori toată noaptea. Membrii comunității au început să se adune din proprie inițiativă pentru rugăciune, care continua câteodată o noapte întregă. Există un duh de rugăciune care atingea atât copiii cât și adulții. Într-o anumită ocazie, un grup de tineri au petrecut un timp de la ora 10:00 p.m. până la 1:00 a.m. „rugându-se, cântând și plângând”². În același timp și băieții erau în rugăciune într-un alt loc.

Revărsarea

În vara anului 1727, rugăciunile lor au început să fie ascultate într-un mod remarcabil. Sâmbătă, 10 August, pe la amiază, în timp ce pastorul Rothe conducea întâlnirea la Herrnhut, el a fost copleșit de prezența Domnului și a căzut pe podea. Întreaga congregație, copleșită de Duhul și prezența Domnului, s-a prăbușit atunci la pământ cu el. Serviciul a continuat până la miezul nopții cu rugăciuni și cântece, plânsete și rugăminți.³

În timpul unui serviciu de Cina Domnului care a avut loc trei zile mai târziu, prezența lui Dumnezeu s-a manifestat într-un asemenea fel încât nici unul dintre participanți nu a putut descrie pe deplin ceea ce a trăit. John Greenfield, istoric și evanghelist morav, spune că ei „nu mai știau dacă aparțin cerului sau pământului.”⁴ Zinzendorf spune:

Un sentiment al apropierii de Dumnezeu a cuprins într-o singură clipă toți membrii prezenți; și a fost atât de unanim încât doi membri care se aflau la muncă la o distanță de douăzeci de mile, fără să știe că avea loc o întâlnire, au devenit în același timp conștienți de aceeași binecuvântare.⁵

În acest timp au început să se manifeste în mijlocul lor vindecări miraculoase și alte daruri spirituale. Greenfield spune: „femei creștine și tineri erau umpluți de Duhul și profeteau.”⁶ Zinzendorf spune: „în acest punct s-au manifestat în biserică daruri supranaturale și au avut loc vindecări miraculoase.”⁷ Zinzendorf a confirmat de asemenea credința lui în lucrarea supranaturală a Duhului Sfânt prin următoarea declarație:

A crede împotriva oricărei nădejdi este rădăcina darului minunilor; și eu datorz aceste mărturie iubitei Biserici, că puterea apostolică se manifestă acolo. Am primit dovezi incontestabile pentru aceasta prin descoperirea fără echivoc a lucrurilor, persoanelor și circumstanțelor care omenește nu ar fi putut fi descoperite, prin vindecări ale unor boli incurabile, cum ar fi cancerul, tuberculoza, atunci când bolnavul era în agonie de moarte, toate acestea făcându-se prin rugăciune sau printr-un singur cuvânt.”⁸

Deși vorbirea în limbi nu este menționată *per se*, avea loc ocazional în întâlnirile moravilor. Acest lucru este susținut de John Roche care îi critica pe moravi că reînvie practicile montaniștilor. El mai spune și că „în mod obișnuit ei intră într-un jargon discontinuu pe care ei îl numesc în mod vulgar ‘vorbirea exuberantă și irezistibilă a Duhului.’”

În 26 August, 1727, douăzeci și patru bărbați moravi și același număr de femei s-au adunat pentru a sta în rugăciune de la un miez al nopții la următorul. Cele douăzeci și patru de ore ale zilei au fost împărțite între ei pentru ca împreună să țină focul să ardă necurmat la altar (Levitic 6:13-14). Curând s-au alăturat și alții acestui grup de mijlocitori care a crescut la șaptezeci și șapte. Și copiii au avut un plan similar.

Rugăciunile fierbinți de mijlocire au aprins dorința de a face cunoscută evanghelia lui Hristos păgânilor. În curând au fost trimiși misionari în toată Europa, în America de Nord și de Sud, în Asia și Africa. Misionarii moravi au navigat spre Georgia în același vapor cu John Wesley și au avut o influență profundă asupra vieții lui. Istoricul german care a studiat misiunile protestante, Dr. Warneck, a declarat: „Această biserică mică a înființat în douăzeci de ani mai multe misiuni biserică evanghelică în două sute de ani.”¹⁰ Biserica moravă timpurie a fost într-adevăr o mișcare carismatică.

PARTEA A ȘASEA: DIN 1700 ÎN 1900

CAPITOLUL CINCISPREZECE

TREZIEREA METODISTĂ

John Wesley

JOHN WESLEY (1703-1791) s-a născut în Epworth, Anglia, fiind fiul lui Samuel și Susannah Wesley. Tatăl lui era parohul bisericii anglicane din Epworth, iar mama lui era o femeie extraordinară care cunoștea ebraică, greacă și latină. Ea le-a predat lui John și celor șase frați și surori ale lui cunoștințe academice și i-a învățat căile

Domnului. John a absolvit la Oxford cu cea mai mare notă din anul lui și a fost ordonat ca preot anglican în 1728 la vârsta de douăzeci și cinci de ani.

În timp ce se aflau la Oxford, John și fratele lui, Charles, au fondat un grup ai cărui membri au început să fie cunoscuți sub numele de *metodiști* datorită abordării lor metodice în căutarea lui Dumnezeu. În fiecare seară de la șase la nouă, ei se întâlneau pentru rugăciune și studiu biblic, și în fiecare miercuri și vineri posteau. Odată pe săptămână luau Cina Domnului. Totuși, această riguroasă disciplină religioasă nu a adus pace sufletului lui Wesley.

După o călătorie misionară eșuată în Georgia, el s-a întors în Anglia, unde și-a continuat cercetările. În seara zilei de 14 mai, 1738, a găsit siguranța interioară pe care o căutase de mult timp. Aceasta a venit în timp ce asculta *Prefața la epistola către Romani* a lui Luther la o întâlnire pe strada Aldersgate din Londra.

Am simțit că inima mea este miraculos încălzită. Am simțit că mă încred în Hristos, numai în Hristos pentru mântuirea mea și mi s-a dat o siguranță că El îmi luase păcatele, și mă salvase de sub legea păcatului și a morții.¹

Această experiență a afectat profund relația lui personală cu Hristos și de asemenea lucrarea lui publică. Pentru că el proclama acum justificarea numai prin credința în Hristos, a fost acceptat de mass-media, dar respins de ierarhia bisericească. Wesley a simțit înțepătura respingerii, dar a continuat să-L caute pe Dumnezeu. În timpul unei întâlniri de rugăciune care a durat toată noaptea, Duhul Sfânt a coborât cu mare putere peste Wesley și peste prietenii lui metodiști. El descrie acest eveniment în *Jurnalul* lui:

Pe la ora trei dimineața, în timp ce noi continuam să ne rugăm, puterea lui Dumnezeu a coborât peste noi cu atâta forță încât mulți strigau de bucurie, și mulți cădeau la pământ... Noi am strigat într-un glas: „Te lăudăm Dumnezeule, Te recunoaștem ca Domn.”²

Din cauză că bisericile continuau să îl respingă, el a fost obligat să caute noi modalități de a sluji. Încurajat de George Whitfield, el a început să călătorească în toată Anglia pe cal predicând în aer liber. Se adunau oameni cu miile, și mulți se converteau. Duhul confirma Cuvântul prin vindecări și eliberări, și prin fenomene neobișnuite cum ar fi căderi, tremurat, urlete, plânsete și râsete.³

Fenomene spirituale neobișnuite

În *Jurnalul* lui, Wesley a notat multe dintre aceste evenimente minunate⁴. Într-o întâlnire în Newgate, de exemplu, când el a început să predice: „imediat unul și altul, și altul au căzut la pământ. Au căzut ca și cum ar fi fost loviți de trăsnet. Localitatea a răsunat de strigătele celor cărora Dumnezeu la străpunsese inima.”⁵ Într-o altă ocazie, Wesley împreună cu fratele lui Charles se plimbau într-o livadă intenționând să cânte cântece de laudă lui Dumnezeu. Chiar când au început să cânte, Charles a izbucnit într-un râs zgomotos. După puțin timp, și John râdea necontrolat. „Nu ne puteam abține, deși eram pe punctul de a ne rupe în bucăți, ci am fost obligați să plecăm acasă fără să mai cântăm nici un vers.”⁶

Și Wesley a experimentat minunatele beneficii ale Evangheliei. El mărturisește că a fost vindecat în mod miraculos de mai multe ori. Într-o ocazie, fusese atât de bolnav încât abia mai putea să-și ridice capul. Aceasta fusese vineri, și până sâmbătă starea lui se deteriorase și mai mult.

Eram obligat să stau întins cea mai mare parte a zilei, fiindu-mi bine numai în această poziție. Seara, pe lângă durerea de spate și de cap, și febra pe care o aveam, chiar când am început să mă rog a fost cuprins de o asemenea tuse încât cu greu mai puteam vorbi. Atunci mi-a venit în minte: „Aceste semne îi vor însoți pe cei care cred.” Am strigat cu glas tare către Isus să-mi mărească credința și să confirme cuvântul harului Său. În timp ce vorbeam, durerea a dispărut, febra m-a părăsit, tăria trupeză mi-a revenit, și timp de multe săptămâni nu am simțit nici slăbiciune, nici durere. Ție, Doamne, îți a duc mulțumiri.⁷

Într-o altă ocazie, era în drum spre locul unde trebuia să predice, când calul său, Dan, a devenit șchiop, iar călăritul îi dăduse lui Wesley o grea durere de cap. În timp ce se ruga în tăcere își amintește „Imediat oboseala și durerea mea de cap au încetat la fel ca și șchiopătutul calului meu, toate în aceeași clipă. Nici nu a mai șchiopătat în ziua aceea și nici în următoarea.”⁸

Plini de entuziasm

Wesley a găsit de mai multe ori că trebuie să se apere împotriva acuzațiilor că ar fi un *entuziast*. Această acuzație era adusă celor despre care se presupunea că ar fi lăsat la o parte rațiunea și Scriptura în favoarea experienței spirituale subiective. Un anumit domn Church, de exemplu, îl acuză că „ar fi pretins” că persoane cărora el le-a slujit ar fi experimentat vindecări miraculoase. Wesley a replicat:

După cum poate fi dovedit cu mulți martori că aceste vindecări erau în mod frecvent (de fapt aproape întotdeauna) rezultatul imediat la rugăciunii, acuzația dumneavoastră este fondată. Nu aș îndrăzni să spun că au fost pur naturale. Cred că nu au fost. Cred că multe au fost făcute prin puterea supranaturală a lui Dumnezeu.⁹

Tot în acest răspuns Wesley și-a exprimat credința în continuitatea darurilor miraculoase de-a lungul istoriei bisericii:

Nu-mi amintesc nici un verset din Scriptură prin care să fim învățați că minunile sunt limitate la perioada apostolică sau la perioada lui Ciprian, sau la altă perioadă de timp, mai lungă sau mai scurtă.¹⁰

Vorbirea în limbi

Evenimentele supranaturale nu s-au limitat la întâlnirile lui Wesley loc în aer liber, întâlniri de evanghelizare. Au fost, de fapt, parte integrantă din viața primilor metodiști. În *Jurnalul* lui, Wesley include o descriere a trezirii parohiei anglicane a lui John Berridge din Everton. În timp ce prezența lui Dumnezeu începea să fie simțită, au început să aibă loc fenomene neobișnuite, unii strigau, unii cădeau jos pe podea.

Aceste fenomene prilejuiau variate sunete; unii țipau, unii urlau puternic. Cea mai frecventă era respirația grea, ca a unui om de jumătate strangulat care gâfâie. Mulți plângeau fără zgomot; alții cădeau jos ca morți, unii în tăcere, alții cu mare zgomot și agitație.¹¹

Vorbirea în limbi nu este menționată specific în această povestire. Totuși cercetătorul George B. Cutten spune că este posibil ca vorbirea în limbi să fi făcut parte din această scenă.¹² Este posibil într-adevăr ca suspinele, strigătele, respirația grea și alte exprimări nearticulate atât de comune printre metodiștii timpurii, să fi inclus o formă a vorbirii în limbi. Aceasta se bazează în special pe o notă din *Jurnalul* lui Wesley din 30 iulie 1739, în care el povestește despre o femeie care „a căzut la pământ tremurând. Apoi a strigat cu voce tare, deși nearticulat, cuvintele ei fiind înăbușite.”¹³ Deși acesta nu a rest recunoscut ca darul biblic al vorbirii în limbi, nu avem nici un motiv să nu-l considerăm ca fiind vorbire în limbi.

Un lider metodist din perioada timpurie a mișcării, lider care vorbea în limbi și care a lăsat o mărturie clară despre aceasta, este Thomas Walsh, prieten și coleg al lui Wesley. Pe 24 februarie 1751, Walsh scrie în *Jurnalul* său: „Duhului Său a venit cu o atât de mare putere peste mine, încât bucuria mea era dincolo de cuvinte.” În nota din *jurnalul* său din 8 martie 1751, el scrie „În această dimineață Domnul mi-a dat o limbă despre care nu știam, ridicând sufletul meu la El într-un mod minunat.”¹⁴

Wesley nu a spus niciodată că are darul vorbirii în limbi, dar a apărât această experiență în confruntarea cu Dr. Middleton. Dr. Middleton a spus că darul limbilor nu a mai fost dat din primul secol încoace și orice pretenție ar avea cineva că au existat minuni fără acest dar este neîntemeiată. Wesley, citând 1 Corinteni 12:11, care spune că darurile spirituale sunt date după cum vrea Duhul, a replicat:

El care lucrează după voia Lui, poate, cu acordul persoanei, să dea darul limbilor acolo unde nu dă nici un alt dar; și se pot găsi destule motive să facă astfel, chiar dacă noi le vedem sau nu.

A doua lucrare a harului

Principala contribuție a lui Wesley față de generațiile următoare a fost sublinierea importanței unei experiențe pe care creștinii a trebui să o caute după experiența nașterii din nou. El a numit această a doua experiență *desăvârșirea sau sfințirea creștinului*. Aceasta nu era o *desăvârșire fără păcat*. Pentru Wesley această experiență consta într-o atât de mare umplere a inimii cu dragostea lui Dumnezeu încât este zdrobită puterea păcatului, iar rezultatul este sfințirea vieții. Wesley credea că o persoană sfințită putea încă să facă greșeli și chiar să păcătuiască, dar greșelile ar fi ale minții și cauzate de raționamente greșite mai mult decât de păcate cu voia. Versetul pe care se baza era Evrei 12:14 care spune: „14. Urmăriți pacea cu toți și sfințirea, fără care nimeni nu va vedea pe Domnul.” Ideea unei lucrări a harului ulterioară nașterii din nou nu mai fusese adusă în prim plan din secolul patru, și alături de deschiderea față de experiențele spirituale personale a devenit un factor important în așezarea scenei pentru mișcarea pentecostal / carismatică din secolul douăzeci. Din acest motiv, istoricul pentecostal, Vinson Synan, l-a numit pe Wesley tată al mișcării pentecostale moderne.¹⁵ Metodismul timpuriu, el însuși mișcare carismatică, a devenit astfel pânțele care a dat naștere mișcării pentecostal / carismatice a secolului douăzeci. Din acest motiv, istoricul pentecostal Vinson Synan a spus despre Wesley că este tatăl mișcării pentecostale moderne.¹⁵

John Fletcher

Probabil acest titlu l-ar fi meritat fel de mult ca Wesley, prietenul lui, John Fletcher (1729-1785), care a devenit un teolog sistematic al metodismului timpuriu. La fel ca Wesley, Fletcher a fost ordonat preot în Biserica Anglicană. A fost, majoritatea timpului, rectorul parohiei Madeley, unde a locuit până la moarte. Cea mai importantă lucrare a sa a fost *Checks to Antinomianism*, în care apărea teologia Arminiană a lui Wesley și combate ramura calvinistă a metodismului, condusă de George Whitfield.

Una dintre trăsăturile cele mai importante care a avut influență atât asupra pentecostalilor cât și a carismaticilor a fost înclinația lui pentru limbajul *pentecostal*. Prefera să folosească conceptul de *botez în Duhul Sfânt* pentru termenul de *sanctificare* al lui Wesley, și părea să vadă, de asemenea o distincție între termenii *putere și curățare*. Într-o scrisoare adresată unui prieten, Fletcher îl îndeamnă să se țină de ceea ce are și să fie mulțumitor până când Domnul îl va binecuvânta mai mult „până când te va binecuvânta cu Duhul Sfânt și cu foc.”¹⁶ Într-o scrisoare pentru Charles Wesley, datată 5 Ianuarie 1763, el spune:

„Ceea ce vreau este lumina și puterea măreață a Duhului lui Dumnezeu. Cât despre parohia mea, suntem încă tot acolo unde am fost: căutam să avem botezul, dar nu ne rugăm suficient pentru a-l obține.”

Chiar dacă uneori Fletcher puneă întrebări obositoare despre *charismata*, nu există nici un dubiu că el căuta restaurarea puterii Duhului Sfânt, așa cum a fost ea în ziua cinzecimii. Aceasta s-a confirmat într-o scrisoare

adresată domnului Henry Brooke din 1784 în care el nu renunță la speranța că biserica va fi restaurată la „gloria spirituală care i-a fost acordată în ziua cinzecimii”.¹⁸ Stevens i-a spus lui Fletcher:

Distribuirea Duhului Sfânt ca prerogativă a Bisericii a locuit la amvon și în conversație. El a trăit și a murit cu siguranța că preponderența Duhului a fost limitată în lume doar pentru că în Biserici credința era slabă, și el era convins că minunea glorioasă a Bisericii Penticostale va fi văzută în lume.¹⁹

Cărțile lui Fletcher au fost citite în secolul nouăsprezece de către avocații sfințeniei care au inclus de asemenea, limbajul lui penticostal în învățăturile și scrierile lor. Terminologia lui Wesley a fost astfel înlocuită cu terminologia penticostală.²⁰ Aceasta a ajutat la pregătirea mișcării penticostale din secolul douăzeci care a rezultat din mișcarea Holiness din secolul al nouăsprezecelea. Metodismul timpuriu, un curent carismatic, a devenit astfel pânțele care a dat naștere mișcării penticostal-carismatice din secolul douăzeci.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE **MAREA TREZIRE** **(1726 – 1750)**

ÎN 1726 AMERICA era în declin moral și spiritual. Provocările vieții de frontieră și o serie de războaie brutale i-au demoralizat pe mulți, iar mulți au rămas fără îngrijire spirituală din cauza unei crize a bisericilor și lucrărilor. Multe biserici din cele existente au degenerat în instituții religioase formale care nu aveau puterea să aducă schimbarea atât de necesară.

Jonathan Edwards

Jonathan Edwards, pastor al Bisericii Congregaționale din Northampton, Massachusetts, și-a exprimat îngrijorarea față de „întunecimea din țară” și s-a dedicat să caute pe Dumnezeu pentru „o trezire a religiei.”²¹ Și alții au început să stea înaintea lui Dumnezeu și în 1726 a izbucnit trezirea spirituală în diferite regiuni de pe țărmul estic. Una dintre comunitățile în care Duhul Sfânt a revărsat o putere semnificativă a fost Northampton, Massachusetts. Într-adevăr, mireasma prezenței Lui a pătruns întreaga comunitate. Edwards spune că în timpul primăverii și verii anului 1735: „orașul părea a fi plin de prezența lui Dumnezeu”. În toate părțile orașului, Duhul Sfânt lucra cu putere până când „nu a mai rămas nici un om în oraș, tânăr sau bătrân, care să nu fie preocupat de lucrurile veșnice.”²²

Fără nici un fel de evanghelizare organizată „sufletele, așa cum erau, veneau în număr mare la Isus Hristos.”²³ Biserica lui Edwards s-a umplut dintr-o dată cu cei care căutau mântuirea și cei care experimentau roadele nașterii din nou.

Întâlnirile noastre publice erau minunate: congregația era vie în slujirea lui Dumnezeu, toți participau la închinare, fiecare ascultător sorbea cuvintele slujitorului în timp ce acestea ieșeau din gura lui; Adunarea izbucnea uneori în lacrimi în timp ce era predicat Cuvântul; unii plâneau de mâhnire și suferință, alții de bucurie și dragoste, alții de milă și grijă pentru sufletele vecinilor lor.⁴

Membrii altor comunități vorbeau batjocoritor despre evenimentele din Northampton. Totuși, când intrau în această comunitate, scepticismul lor se risipea inevitabil datorită prezenței copleșitoare a lui Dumnezeu. Se converteau și se întorceau acasă și duceau duhul renașterii cu ei, și astfel se propaga trezirea.

În acest timp, Edwards a predicat celebra lui predică, *Păcătoși în mâna unui Dumnezeu mânios*. Atât de coprinși au fost oamenii de convingerea despre starea lor de păcat în acea duminică dimineață, încât vocile celor ce se pocăiau au acoperit vocea lui Edwards. Iadul a devenit atât de real pentru congregație încât unii s-au prins de spătarul băncilor în timp ce alții și-au înfășurat mâinile în jurul stâlpilor pentru a nu fi mistuiți de flăcările lui veșnice. Edwards a făcut iadul să fie „destul de real pentru a fi găsit în atlas”, scrie biograful lui Edwards Ola Winslow.⁵

Puterea care însoțea predicarea lui Edwards nu era numai un rezultat al subiectului tratat. Mesajele lui nu erau monopolizate de predici despre iad. El era de fapt un individ foarte sensibil care se putea topi în lacrimi meditând la dragostea și mila lui Dumnezeu. Puterea nu era nici rodul talentului oratoric, pentru că Edwards de regulă își citea predicile. Predicarea lui își trăgea puterea din viața lui de rugăciune. El petrecea zile întregi și chiar săptămâni în rugăciune și nu era neobișnuit ca el să petreacă optsprezece ore în rugăciune pentru o singură predică.⁶ Rezultatul a fost o trezire care nu a schimbat numai caracterul moral și spiritual al propriei comunități, ci al întregii națiuni.

George Whitfield

George Whitfield (1714 – 1770), un prieten al lui Wesley, a fost un predicator talentat și plin de putere. Deși era un membru ordinar al clerului anglican, nu a avut idei preconcepute despre denominații. În 1739, a ajuns în America și a călătorit în lungul și în latul coloniilor de pe țărmul estic. Peste tot pe unde mergea, proprietarii magazinelor își închideau ușile, fermierii își părăseau plugurile, și muncitorii își aruncau uneltele și se grăbeau spre locul unde el trebuia să predice. Într-o perioadă în care populația orașului Boston era estimată la 25000, Whitfield a predicat la 30000 de oameni în Boston Common.

Predicarea lui Whitfield era însoțită de semne și minuni. Puterea lui Dumnezeu se mișca prin congregație în mod spontan în timp ce vorbea. După mesajul lui, aveau loc alte manifestări ale Duhului. Într-o anumită ocazie, după ce a predicat unei mulțimi adunate în aer liber, Whitfield a urmărit mulțimea și a notat extraordinarul lor răspuns.

Oriunde aş fi privit, cei mai mulți erau înlăcrimați. Unii erau palizi, alții își frângeau mâinile, alții zăceau la pământ, alții se prăbușeau în brațele prietenilor, și cei mai mulți își ridicau mâinile spre cer și strigau către Dumnezeu.⁷

Benjamin Franklin era prieten apropiat al lui Whitfield. Mărturia lui despre puterea trezirii este semnificativă de vreme ce el nu a spus că ar fi fost creștin. El își amintește,

În 1739 a sosit printre noi din Irlanda reverendul Whitfield care a devenit cunoscut ca predicator călător. I s-a permis la început să predice în unele biserici, dar clerul, având ceva împotriva lui, i-a refuzat amvoanele și a fost obligat să predice în câmpuri. Mulțimea grupărilor și denominațiilor care participau la serviciile lui era enormă și aş putea doar să presupun extraordinara influență a elocvenței lui asupra auditoriului. De la o atitudine de indiferență față de religie, părea că toată lumea devenea religioasă și nu puteai trece seara prin oraș fără să auzi psalmi cântate în diferite case de pe fiecare stradă.⁸

Multe manifestări ale mării treziri sunt familiare pentecostalilor și carismaticilor moderni. Nu era neobișnuit ca cineva să cadă sub puterea Duhului. Edwards se referă la aceasta ca *leșin* și descrie o întâlnire ca fiind „plină de strigăte, leșinuri și alte asemenea.” Unii erau atât de afectați și trupurile lor atât de copleșite, încât nu puteau merge acasă și trebuia să stea toată noaptea acolo unde erau.⁹

Într-o anumită ocazie, Edwards s-a întors acasă și a găsit orașul „în circumstanțe extraordinare, cum nu l-am mai văzut până atunci.” El își amintește,

Erau unele persoane care zăceau într-un fel de transă, rămânând nemișcate pentru o perioadă de douăzeci și patru de ore, și cu simțurile blocate; dar în acest timp aveau viziuni puternice, ca și cum ar fi mers în cer și ar fi văzut acolo lucruri glorioase și încântătoare.¹⁰

Deși a primit bine și a apărut semne exterioare cum ar fi plânsetele, gemetele, și căderile sub puterea Duhului, Edwards s-a oprit brusc înainte de a recunoaște daruri spirituale ca profetia, vorbire în limbi și minunile. Fiind un calvinist de nădejde, el a crezut că aceste „daruri extraordinare” au încetat odată cu biserica apostolică. Din acest punct de vedere, el povestește despre un om despre care el crede că a fost „înșelat” să creadă că renașterea era „începutul perioadei de glorie a Bisericii despre care vorbește Scriptura” și că „în această perioadă mulți vor fi dotați cu ‘daruri extraordinare’ ale Duhului Sfânt.”¹¹ După părerea lui Edwards, acea persoană s-a convins de amăgirea în care fusese și s-a căit de greșeala lui și de dezoanarea pe care o adusese lui Dumnezeu. Edwards spune apoi: „La puțin timp după aceasta, Duhul lui Dumnezeu s-a arătat foarte sensibil, retrăgându-se din toate zonele țării.”¹² Edwards a crezut că Duhul era întristat din cauza „amăgirii” care avusese loc. Totuși este mai probabil ca Duhul să fi fost întristat de respingerea prezenței și darurilor Sale.

Toate acestea par să indice că erau, câteodată, manifestări ale darurilor carismatice. Un oponent al trezirii a lăsat următoarea descriere a unei întâlniri locale. Referirea la expresiile ecstatice poate include vorbirea în limbi.

Aceste întâlniri țineau până la orele 10, 11, 12 noaptea; în mijlocul lor uneori 10, 20, 30 și altele mai mulți strigau și plângeau cu glas tare, sau scoteau cele mai jalnice gemete, în timp ce alții își manifestau bucuria bătând din palme rostind expresii ecstatice, cântând psalmi și invitându-i și încurajându-i pe ceilalți.¹³

Trezirea a avut implicații vaste. Numai în Noua Anglie au fost 30-40000 noi convertiți și 150 de noi biserici. În plus, trezirea a schimbat climatul moral al America colonială și a avut ca rezultat intensificarea muncii misionare și a altor proiecte umanitare. Au fost înființate universități ca Princeton, Columbia, și Hampden-Sydney pentru a echipa slujitori pentru noile congregații. Trezirea a contribuit și la creșterea sentimentului de independență politică printre coloniști. William Perry, profesor la Harvard, spune „Declarația de independență din 1776 a fost rezultatul predicilor evangheliștilor mării treziri.”¹⁴

În concluzie, se poate spune că marea trezire a avut multe dintre caracteristicile unei treziri carismatice. Deși Edwards avea puternice rezerve cu privire la validitatea în prezent a darurilor *extraordinare* ale Duhului, nu toate segmentele trezirii i-au împărtășit reticența. În afară de această ușoară influență calvinistă, marea trezire poate fi privită ca o mișcare carismatică.

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE A DOUA MARE TREZIRE (1800 – 1840)

LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL NOUĂSPREZECELEA, America a ajuns din nou la faliment moral. Venise o generație care știa prea puțin despre trezirea care cuprinsese cu șase decenii în urmă. Opt ani de război secasera vitalitatea națiunii lăsând un nor întunecat de indiferență spirituală și degradare morală. Influențe negative din revoluția franceză penetrau societatea americană, și deismul era la apogeul popularității lui. Toate acestea au rezultat într-o creștere a profanului, a jocurilor de noroc, și a destrăbălării.

Adunarea generală a Bisericii Prezbiteriene a pus în circulație o scrisoare pastorală în care spuneau că sunt „plini de îngrijorare și teamă” pentru situațiile pe care le văd la tot pasul. Și-au exprimat convingerea fermă că „Dumnezeu cel veșnic are o controversă cu această națiune.”¹ Această îngrijorare a provocat rugăciuni fierbinți care au precipitat o trezire spirituală națională pe coasta de est în jurul anului 1800 și care s-a extins până la frontiera vestică.

Trezirea pe Coasta de Est

Universitățile de pe Coasta de Est erau leagăne de rebeliune în acea perioadă. Mulți studenți se declarau cu mândrie ateï, agnostici și sceptici, sau *necredincioși*, după cum erau numiți în mod obișnuit în acea perioadă. Totuși, aceste campusuri universitare au devenit incubatoare ale trezirii. La Yale, președintele Timothy Dwight, ginerele lui Jonathan Edwards a ținut în capelă o serie de mesaje despre necredincioșie. Mișcarea spirituală a avut ca rezultat faptul că o treimi din studenți au mărturisit credința în Hristos. Focul trezirii a cuprins și Dartmouth, Williams, și alte universități, și de acolo s-a extins în comune și orașe.

Trezire în Kentucky

Trezirea de pe Coasta de Est a fost liniștită în comparație cu evenimente din Munții Allegheny de la frontiera vestică. Acolo James McGready, pastor prezbiterian la trei mici congregații din Gasper, Red, și Muddy Rivers din Logan County, Kentucky, a aprins focuri de trezire. În 1796, și-a îndemnat congregația să semneze un legământ prin care se angaja să se roage în fiecare sâmbătă și duminică dimineața, și să dedice rugăciunii și postului a treia sâmbătă a fiecărei luni. Scopul lor era trezirea.

Au trecut patru ani schimbări evidente, când dintr-o dată a izbucnit o trezire care avea să schimbe chiar mersul națiunii. A început la o întâlnire de sfârșit de săptămână la biserica din Red River a lui McGready. Prezența Duhului a fost atât de intensă în timpul primelor două zile ale întâlnirii, încât congregația a izbucnit în lacrimi de mai multe ori. În ultima zi, după ce s-a terminat serviciul oficial și ceilalți slujitori au plecat, doi slujitori metodști, John și William McGhee au zăbovit împreună cu congregația. Părea că Duhul Sfânt umple atmosfera și în clădire se puteau auzi plânsete. La final John McGhee s-a ridicat să dea un ultim îndemn.

I-am îndemnat să-L lase pe Atotputernicul Domn să domnească în inimile lor și să se supună Lui și sufletele lor vor trăi. Mulți au rupt tăcerea. O femeie care stătea la peretele estic al clădirii a scos un strigăt îngrozitor. Am părăsit amvonul pentru a merge la ea. Unii mi-au spus: „Știi că acești credincioși prezbiterieni sunt pentru ordine, nu vor răbda confuzia, întoarce-te și taci.” M-am răsucit să merg înapoi la amvon și era să cad, atât de mare era puterea lui Dumnezeu peste mine. M-am întors din nou și neținând cont de frica de oameni, am străbătut casa strigând și îndemnând cu toată puterea posibilă și podeaua s-a acoperit de cei căzuți sub puterea Duhului.²

Vestea despre eveniment s-a răspândit cu repeziciune, și McGready a anunțat o altă întâlnire la sfârșitul lui Iulie la biserica din Gasper River. Rezultatul a fost fenomenal. Unii au călătorit o sută de mile să vină la întâlniri. Mulți au venit pregătiți cu corturi pentru a campa timp de patru zile. Biserica era mult prea mică, așa că au curățat arbuștii din jurul bisericii, au ridicat o scenă și au construit afară bănci de lemn. Este foarte probabil ca aceasta să fi fost prima întâlnire planificată în aer liber din America, și de fapt, din întreaga lume.

Primul serviciu s-a prelungit toată noaptea. Somnul și confortul fizic au fost uitate în timp ce lucrurile veșnice au cucerit inimile și mințile oamenilor. Sâmbătă seara, în timp ce predica John McGhee, plânsetele celor ce se pocăiau aproape că au înăbușit vocea lui. Oamenii au căzut la pământ. Plânsetele de durere pentru păcate au lăsat locul strigătelor de bucurie care izbucneau din siguranța mântuirii.

Barton Stone și trezirea de la Cane Ridge

Barton W. Stone, pastor al bisericilor prezbiteriene din Concord și Cane Ridge în Burbon County, Kentucky, participase la întâlnirea de la Red River. Convinș că era o lucrare autentică a lui Dumnezeu, el a aplicat principiile lui McGready, și focuri ale trezirii au început să ardă în cele două congregații ale lui.

Începând cu 6 august 1801, Stone și diferiți alți slujitori au condus o întâlnire în aer liber la Cane Ridge, întâlnire care a fost excepțională atât din punct de vedere al participării, cât și al semnelor și minunilor. Cineva a numărat 1143 vehicule parcate în zonă, iar estimarea cu privire la cei care au participat se situează în intervalul 10-25000. James Crawford, unul dintre slujitorii prezenți, a spus că în jur de 3000 persoane au căzut în Duhul.³ Unii au izbucnit în râs zgomotos în timp ce alții au început să alerge și să strige. Alții chiar au lătrat ca și câinii în timp ce „îl încolțeau pe diavol”.⁴

Oamenii au acceptat în general toate acestea ca fiind lucrarea lui Dumnezeu. De asemenea au fost atrași curioși și necredincioși care adesea plecau convinși de originea lor divină. James Findlay, care nu era un creștin declarat, a participat la întâlnirea în aer liber de la Cane Ridge și a povestit următoarele.

Zgomotul era ca cel al cascadei Niagara. Marea de oameni părea atât de agitată ca și cum ar fi fost cuprinsă de furtună. Unii dintre oameni cântau, alții se rugau, unii plângeau cerând îndurare în modul cel mai pios posibil, în timp ce alții strigau. Părea că întreaga masă era îmbibată de o ciudată putere supranaturală... La un moment dat am văzut cel puțin cinci sute care au fost secerăți ca și cum o mie de

arme ar fi deschis focul asupra lor, și imediat au urmat țipete stridente și strigăte care făceau să se deschidă cerul. Am fugit în pădure... și mi-am dorit să fi rămas acasă.⁵

Probabil că din cauza naturii și numărului manifestărilor, trezirea a avut și critici. Pe de altă parte, Barton Stone și mulți alții erau convinși că era o mișcare autentică a lui Dumnezeu. El a spus: „Atât de jos a căzut religia, și o asemenea nepăsare îi cuprinsese pe toți, încât mă gândesc că nimic obișnuit nu ar fi putut atrage și reține atenția oamenilor.”

Nu s-a pus accentul în mod special pe vorbirea în limbi; totuși în mod incidental au avut loc vorbiri în limbi în întâlnirile în aer liber din toată țara. Universitatea din Georgia, de exemplu, a simțit efectul acestei treziri, și când studenții au participat la aceste întâlniri, mulți au fost cuprinși de Duhul lui Dumnezeu.

Au leșinat și au zăcut ore întregi pe paiele pregătite pentru cei „loviți de Domnul”, sau au început dintr-o dată să alege și au căzut ca și cum ar fi fost împușcați, sau fiecare mușchi din corpul lor era cuprins dintr-o dată de convulsii până când păreau împietriți, sau strigau și vorbeau în limbi necunoscute.⁶

Concluzie

Întâlnirile în aer liber, odată introduse, au devenit imediat populare. Prezbiterienii, baptiștii, și metodiștii au participat de multe ori împreună la întâlniri în aer liber cu mii de participanți. Trezirea a crescut, câștigând avânt ca un uriaș val de flux. Peter Cartwright, predicator metodist, a declarat: „Lucrarea a continuat și s-a extins în aproape toate direcțiile câștigând forță suplimentară până când țara întreagă părea că vine la Dumnezeu.”⁷

A doua mare trezire a fost sub multe aspecte o trezire carismatică aducând înnoire în bisericile și instituțiile de la frontiera americană. Rezultatele numerice au fost la fel de uimitoare ca și manifestările spirituale. Între 1800-2003, numai în Kentucky bisericile baptiste și-au adăugat 10000 de noi membri, iar bisericile metodiste, 40000. De fapt fiecare denominație, a experimentat roadele trezirii. Duhul lui Dumnezeu a triumfat asupra necredinței și deismului, iar caracterul religios al Statelor unite a fost asigurat pentru mai multe generații.⁸

CAPITOLUL OPTSPREZECE

EDWARD IRVING ȘI BISERICA APOSTOLICĂ UNIVERSALĂ

EDWARD IRVING (1792-1834), originar din Anna, Scoția, a primit diploma de Maestru al Artelor la șaisprezece ani, și în 1882, a fost ordonat de către Biserica națională a Scoției. După ce a lucrat cu Dr. Thomas Chalmers la St. John în Glasgow, i s-a încredințat lucrarea de pastorație la Caledonian Chapel din Londra. Fiind un predicator plin de putere, Irving a atras mulțimi, inclusiv membri ai parlamentului și alți cetățeni proeminenți ai Londrei. A fost construit un auditoriu mai mare în Regent Square, dar și acesta s-a umplut destul de repede.

„...darul Sfântului Duh”

În 1827, Irving a ținut o serie de predici având ca temă botezul. În timpul acestui mesaj, el a făcut referire la pasajul din Fapte 2:38.

„Pocăiți-vă”, le-a zis Petru: „și fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veți primi darul Sfântului Duh.

El a spus că, în mod tradițional, această lucrare a Duhului Sfânt fusese privită ca o lucrare de sfințire interioară pentru că darul exterior al puterii ar fi încetat odată cu apostolii. El a continuat totuși spunând că nu vede nici un motiv pentru care Biserica nu ar mai putea primi darul complet al Duhului Sfânt, inclusiv darul puterii. El a spus că acest lucru l-a descoperit simpla înțelegere a Scripturii.¹

Părerea lui Irving despre darurile Duhului Sfânt s-a dezvoltat în paralel cu cea despre întrupare și l-au adus în conflict cu oficialii bisericii. Părerea lui era că, deși Isus nu a păcătuit niciodată în timp ce era în trup, El se întrupase în natura păcătoasă a omului. După părerea lui Irving puterea care-I dăduse lui Hristos victoria asupra păcatului și asupra lui Satan nu era inerentă naturii Lui dumnezeiești, ci era dependența pe care El o avea față de Duhul Sfânt care locuia în El. De aceea viața lui Hristos pe pământ a fost un model pentru ceea ce fiecare creștin poate experimenta, cel puțin în parte. Această umplere cu putere pe care o face Duhul a devenit o credință foarte importantă pentru Irving, iar despre conceptul că darurile Duhului Sfânt ar fi încetat, el spune,

Dacă cer o explicație a faptului că aceste puteri nu mai sunt în Biserică, le răspund că au decăzut la fel cum au decăzut credința și sfințenia; dar nu se poate spune că au încetat să mai existe. Până în timpul reformei nici nu s-a pus această problemă în Biserică; iar astăzi romano-catolicii, și toate celelalte segmente ale Bisericii în afară de noi, susțin contrarul.²

O explozie carismatică în Scoția

În timp ce Irving era prins în aceste probleme, o trezire carismatică exploda în Gareloch și Port Glasgow, regiuni din partea de vest a Scoției. În orașul Fernicarry, o doamnă tânără pe nume Mary Campbell zăcea să moară de tuberculoză. În 28 martie, 1830, în timp ce se ruga împreună cu sora ei și cu un prieten, Duhul Sfânt a venit peste ea cu mare putere:

Și ea a început să vorbească mult, cu o putere supranaturală, într-o limbă necunoscută, spre mare uimire a tuturor celor care au auzit-o, și spre zidirea și bucuria ei în Dumnezeu.³

Între timp, în zona Port Glasgow, aveau loc întâlniri de rugăciune în care participanții se rugau pentru restaurarea darurilor spirituale în Biserică. În luna aprilie a anului 1830, James McDonald a avut o experiență spirituală pe care a identificat-o ca fiind botezul Duhului Sfânt. La câteva momente după această experiență, a mers în camera surorii lui, Margaret, care era pe moarte, și i-a poruncit să se ridice din pat. Ea s-a ridicat fiind în mod miraculos vindecată.

Apoi James a fost îndemnat să-i scrie o scrisoare lui Mary Campbel, cu care el și familia lui se cunoșteau. I-a spus despre vindecarea lui Margaret, și i-a poruncit să se ridice și să fie vindecată și ea. Când Mary Campbel a citit scrisoarea, a fost și ea vindecată. Ea scrie:

O putere care nu poate fi descrisă în cuvinte; m-am simțit ca și cum ar fi fost într-adevăr vocea lui Hristos... S-a întâmplat într-un moment: m-am ridicat în picioare, am sărit și am umblat, am cântat și m-am bucurat.⁴

Câteva seri mai târziu, în 18 Aprilie 1830, George și James au vorbit în limbi pentru prima dată. A doua seară nu numai că au vorbit în limbi, ci au primit și interpretarea limbilor. Prima interpretare pe care au primit-o a fost „Iată! El vine – Isus vine!” Aceste evenimente au făcut vâlvă, și la mijlocul lunii mai, casa familiei McDonald era în fiecare zi plină de oameni din toate părțile Angliei, Scoției și Irlandei.

Irving a primit vestea despre aceste evenimente cu un amestec de încântare și precauție. „Am simțit că este o problemă de prea mare importanță pentru a crede altceva decât ceea ce este evident.”⁵ El și-a dat seama că dacă este adevărat: „va revoluționa Biserica și va produce o răsturnare cum nu s-a mai văzut.”⁶ După ce a discutat aceste evenimente cu martori oculari, inclusiv membri din propria biserică, și după ce le-a pus întrebări celor botezați cu Duhul Sfânt, Irving a concluzionat că într-adevăr aceasta era o lucrare autentică a Duhului Sfânt.

Evenimente în Londra

Irving a început să mărturisească despre aceste evenimente congregației lui și a încurajat organizarea de întâlniri de rugăciune cu scopul de a căuta darurile spirituale. Ca rezulta, aproape un an mai târziu, în 31 Aprilie 1831, doamna Cardale, soția unui avocat londonez de succes și membru al bisericii lui Irving, a vorbit în limbi la o întâlnire de rugăciune care s-a ținut într-o casă. Șase luni mai târziu, în 30 octombrie, domnișoara Hall a vorbit în limbi în sacristia Bisericii Regent Square. Duminica următoare, diferiți credincioși au vorbit în limbi și au profetizat în timpul serviciului de închinare de dimineață. Nu mai este nevoie să spunem că aceasta a produs o agitație deloc neglijabilă.⁷

Deși majoritatea congregației l-a sprijinit pe Irving în căutarea darurilor spirituale, câțiva lideri importanți s-au opus cu vehemență. Timp de trei luni au avut loc manifestări similare ale Duhului. Totuși, administratorii Bisericii din Regent Square au apelat la prezbiteriu să intervină. Într-un proces bisericesc, Irving a fost găsit vinovat că a permis unor persoane care nu erau ordinate oficial, să conducă servicii publice de închinare. A fost înlăturat din lucrarea de pastorație la Biserica Regent Square, și în 4 mai a fost scos afară din biserică lui.

Atunci sfatul prezbiterilor a continuat dându-l în judecată pe Irving sub acuzația că are păreri eretice despre persoana și umanitatea lui Hristos.⁸ Drept urmare în 13 martie 1833, a fost găsit vinovat de aceste acuzații și a fost excomunicat din lucrarea la care lua parte în Biserica Scoției. Majoritatea membrilor bisericii Regent a au plecat cu Irving și a format o nouă congregație în strada Newman numită *Biserica Catolică Apostolică*.

Irving și asociații lui credeau că Dumnezeu restaura toate darurile, slujirile și puterea Bisericii primare. În timpul următorilor doi ani, doisprezece bărbați din congregație au fost puși deoparte ca *apostoli*. Aceasta s-a făcut în primul rând ca urmare a unor cuvinte profetice. Irving a fost numit *inger* sau *pastor* al congregației și în toată Marea Britanie, alte biserici asemănătoare au început să se conecteze cu Biserica din strada Newman.⁹

Semnul care rămâne în picioare

În acest timp, Irving a început să-și formuleze fără rezerve părerea despre botezul Duhului Sfânt și darurile spirituale. Aceste scrieri ne descoperă părerea lui despre botezul Duhului ca o înzestrare cu putere ulterioară nașterii din nou. El vorbește de asemenea despre botezul Duhului Sfânt „al cărui semn, dacă nu greșim, este vorbirea în limbi.”¹⁰ În felul acesta, cu șaptezeci de ani înainte de începutul trezirii pentecostale moderne, Irving formulase doctrina pentecostală clasică.

Irving a înțeles de asemenea și aspectul devoțional al vorbirii în limbi. El spune:

Deci nu este nici o îndoială că vorbirea în limbi este un important instrument pentru edificarea personală, oricât de misterios ni se pare nouă; și de aceea este foarte de dorit.

Irving a văzut că rezultatul pentru cei care practicau vorbirea personală, devoțională în limbi este că „ei pot profeti și zidi Biserica după ce ei înșiși au fost edificați.”¹¹

Implicarea lui Irving în Biserica Catolică Apostolică a fost de scurtă durată. În luna septembrie a anului 1834, cu sănătatea slăbită, a călătorit cu calul din Londra la Glasgow, unde a găsit o nouă congregație. Cum sănătatea lui s-a deteriorat rapid, a fost diagnosticat cu tuberculoză. Fiind reținut la pat spre sfârșit, a murit în 7 decembrie 1834, la vârsta de 42 ani. La serviciul de înmormântare, care s-a ținut la Glasgow Cathedral, a participat o mare

mulțime, printre care și mulți dintre oponentii lui. Textul ceremoniei a fost din 2 Samuel 3:38: „Nu știți că o căpetenie, un om mare, a căzut astăzi în Israel?”

George Strachan, care a studiat viața și învățătura lui Irving, declară că scrierile lui Irving din ultimii lui ani „descoperă o minte lucidă și ordonată, dezvăluind un sistem teologic complet.”¹² Larry Christenson, un carismatic luteran, scrie:

A fost un om înaintea timpului său, arătând înspre lucruri care erau încă de domeniul viitorului pentru marele trup al Bisericii. A fost un predecesor nu numai pentru Biserica Catolică Apostolică în mod direct, ci pentru întreg fenomenul pentecostal al secolului douăzeci. Lucrurile pe care el le-a făcut și le-a spus, pe care le-a accentuat și pentru care s-a neliniștit, larg respinse în zilele lui, au devenit obișnuite în mișcarea pentecostală contemporană.¹³

Se pune problema dacă Irving a vorbit vreodată în limbi. Pentru că nu a spus niciodată că ar fi primit botezul Duhului sau că ar fi vorbit în limbi, mulți au concluzionat că nu a experimentat aceste lucruri. Totuși, alții sunt de altă părere. David Dorries, de exemplu, care a scris o teză de doctorat apărând concepția lui Irving despre natura lui Hristos, crede că Irving a vorbit în limbi. El observă scrierile extensive și personale ale lui Irving, din ultimii lui ani de viață, despre scopul și funcția botezului Duhului. El ridică o întrebare: „S-ar fi angajat Irving să-i conducă pe alții în cea mai profundă atingere a acestei dimensiuni a puterii dacă el însuși ar fi fost un paria?”¹⁴ În plus, o lucrare publicată în 1883 îl citează pe Horace Bushnell spunând:

Domnul Irving a fost dăruit nu numai cu puterea de a vindeca bolnavii, ci a fost copleșit pe neașteptate de un ciudat dar de vorbire în limbi: putere, o rostire extatică, în cuvinte și sunete, pe care nici unul dintre cei care le-a auzit nu le-a înțeles.¹⁵

Concluzie

Liderii bisericii catolice apostolice nu au avut succesori, poate pentru că au crezut în iminența celei de-a doua veniri a lui Hristos. În 1901, ultimul apostol al bisericii catolice apostolice a murit, aceasta însemnând practic, sfârșitul bisericii catolice apostolice. În același an, de cealaltă parte a lumii, în Topeka, Kansas, un mic grup de studenți ai școlii Biblice au experimentat o revărsare a Duhului Sfânt și au vorbit în limbi. Deși se pare că nu aveau legături cu Biserica catolică apostolică, și ei au identificat vorbirea în limbi ca fiind semnul botezului Duhului Sfânt. Trezirea pentecostal / carismatică modernă care a cuprins pământul în secolul douăzeci începea. Pentru Irving, erau lucruri familiare. El fusese acolo cu șaptezeci de ani mai devreme.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE PREMERGĂTORI DIN SECOLUL 19 AI MIȘCĂRII PENTECOSTAL / CARISMATICE

MIȘCAREA HOLINESS* a secolului nouăsprezece a început ca o mișcare de înnoire în Biserica Metodistă. A fost o încercare de a recupera atât fervoarea religioasă a secolului precedent și a învățăturilor lui John Wesley despre a doua lucrare a harului în viața credinciosului. În plus, un efort concentrat a fost îndreptat spre recuperarea credinței Bisericii primare, și aceasta, în special, a deschis ușa pentru manifestarea darurilor miraculoase ale Duhului Sfânt.

Începând cu Biserica Metodistă, această mișcare de înnoire a exercitat o anumită influență asupra majorității denominațiilor din America. Cei care nu erau adepți ai lui Wesley preferau să nu folosească terminologia folosită de el pentru a descrie căutarea lor pentru un nivel mai înalt al experienței creștine. Prezbiterienii, spre exemplu, se refereau la aceasta prin expresia *viață creștină de mai bună calitate*. Baptiștii vorbeau despre *odihna credinței*. În cele din urmă, aproape toți au adoptat terminologia pentecostală și au numit-o *botezul Duhului Sfânt*.

Phoebe Palmer

Cel mai proeminent și influent lider în această căutare din secolul nouăsprezece a unui nou nivel al experienței creștine a fost Phoebe Worrall Palmer (1807 – 1874). Palmer, soția proeminentului medic new-yorkez, Dr. Walter Palmer (1804-74), a fost o metodistă laică. Nu a fost niciodată ordonată, totuși influența ei a fost atât de profundă încât a fost numită „cea mai influentă femeie teolog pe care l-a avut Biserica până acum.”¹

În 1840, Palmer, a devenit lidera întâlnirii de joi pentru promovarea sfințeniei. La această întâlnire, care se ținea în spațiosul ei salon, au participat cel puțin patru episcopi metodști împreună cu alți proeminenți oameni ai bisericii, atât din interiorul cât și din exteriorul tradiției metodiste. Palmer a fost și o scriitoare prolifică, fiind autoarea a patru cărți, printre care: *Calea sfințeniei* (1843), *Promisiunea Tatălui* (1859), *Patru ani în lumea veche* (1865). În plus între anii 1864-74 a editat *Ghidul sfințeniei*, cel mai influent periodic al mișcării holiness din acea perioadă.

*Mișcarea holiness este cunoscută sub acest nume; holiness se traduce sfințenie

Având deplina susținere a lui Walter, Phoebe a călătorit mult, slujind în Statele Unite, Canada, și Marea Britanie. În ultima parte a lucrării ei Walter a călătorit cu ea și a asistat la întâlniri. Descrierile întâlnirilor ei concurează cu cele ale lui Wesley, Finney și Moody. Sute și chiar mii de oameni se converteau în timpul prelungitelor întâlniri care durau între câteva zile și mai multe săptămâni. Alte sute de persoane spuneau că au primit a doua binecuvântare a sfințirii sau botezul Duhului Sfânt, cum mai era numit.

În orașul Newcastle, Anglia, spre exemplu, Phoebe spune că „Domnul salva zilnic câte douăzeci de oameni.”² Când ea scria fuseseră înregistrate mai mult de două mii de nume ale celor care primiseră binecuvântarea „iertării sau sfințirii”. Există un asemenea impact încât „acum întreaga comunitate pare pregătită să recunoască puterea ei [a trezirii].”³

Aceste treziri erau însoțite de mare putere spirituală care reprezenta poate și cheia succesului lor. Scriind din Sunderland ea spune că este un asemenea sentiment al prezenței divine încât „oamenii plâng în toată sala”⁴ În Newcastle ea spune că „se putea simți că puterea lui Dumnezeu era prezentă să vindece.”⁵ Ea vorbește de asemenea despre cei care s-au „simțit împresurați de putere într-un mod neobișnuit” și despre cei „însemnați de prezența divină” care se află în mijlocul nostru.”⁶ pentru Palmer această trezire reprezenta „o resuscitare a creștinismului primar și a metodismului timpuriu.”⁷

Probabil că în întâlnirile ei era uneori și vorbire în limbi. Scriind din Anglia, ea spune că scopul întâlnirilor de după amiaza este „botezul deplin al Duhului Sfânt, așa cum a fost primit de cei o sută douăzeci de ucenici în ziua Cincizecimii.”⁸ Deci pentru Palmer, botezul Duhului afecta vorbirea în același fel în care a fost afectată vorbirea celor o sută douăzeci în Ziua Cincizecimii. Descriind o întâlnire, ea spune că „botezul de foc a coborât; și, la fel ca în primele zile ale creștinismului, au fost date cuvinte ca dar de edificare.”⁹ Într-o altă ocazie, un pastor local a venit în față și a fost primul care a primit „limba de foc”. După spusele lui Palmer, el „a vorbit atunci după cum îi da Duhul să vorbească.”¹⁰

Prin influența lui Palmer, limbajul pentecostal a înlocuit în sfârșit terminologia lui Wesley pentru descrierea celei de-a doua binecuvântări. În loc de *sanctificare* era acum *botezul Duhului Sfânt*, și în loc de *curățirea de păcate*, binecuvântarea consta acum în *înzestrarea cu putere*. Aceste tendințe constituiau dezvoltări importante în timp ce Biserica se îndrepta spre secolul douăzeci și spre explozia mișcării pentecostal / carismatice moderne.

Charles Finney

Charles Grandson Finney (1792 – 1873) s-a convertit la vârsta de douăzeci și nouă de ani și a devenit unul dintre cei mai influenți evangheliști ai timpurilor moderne. Fiind avocat când s-a convertit, Finney s-a îndreptat mai întâi spre Biserica Prezbiteriană, dar apoi a intrat în Biserica Congregațională. El a fost cunoscut pentru inovații cum ar fi chemarea la altar, *scaunul celui chinuit de remușcări* și pentru predicile sale logice și pline de putere. Mii de oameni s-au convertit și comunități întregi au fost transformate prin lucrarea lui. *Autobiografia* lui și *Prelegerile despre trezire* sunt căutate încă de cei care studiază trezirea.

Când s-a convertit, Finney a avut o experiență pe care a identificat-o mai târziu ca fiind botezul Duhului Sfânt. Și-a amintit că „a plâns de bucurie și dragoste” și că „efectiv a urlat revărsarea inexprimabilă a sufletului meu”, posibilă referire la vorbirea în limbi.¹¹

Deși Finney nu a practicat rugăciunea pentru bolnavi, existau rapoarte izolate ale unor vindecări miraculoase prin slujirea lui. În plus, cel puțin două persoane bolnave mintal au fost vindecate în întâlnirile lui. Într-o anumită ocazie, a fost informat că o femeie care nu era convertită era bolnavă și nu va supraviețui până a doua zi. După un timp de rugăciune intensă pentru femeie, el a simțit o liniștire a minții și când l-a întâlnit pe soțul ei a doua zi, a făcut o declarație îndrăznească. A spus „Frate W. nu va muri de această boală; te poți baza pe asta. Și nu va muri în păcatele ei.”¹² Femeia s-a vindecat și, la puțin timp, s-a convertit la Hristos.

Întâlnirile organizate de Finney erau însoțite de manifestări deosebite ale Duhului. Căderea sub puterea Duhului, plânsul și strigătele erau obișnuite. În timp ce se ruga la încheierea unei întâlniri în Rome, New York, a putut auzi „sughițurile și suspinele” celor care se aflau în sală. A încheiat chiar atunci rugăciunea și s-a ridicat de pe genunchi.

Chiar în acel moment un tânăr pe nume W., angajat în magazinul domnului H., unul dintre primii tineri din acel loc, a fost atât de aproape să leșine încât a căzut peste un tânăr care stătea lângă el; și apoi au leșinat amândoi, și au căzut împreună.¹³

Puterea întâlnirilor pentru trezire ținute de Finney aveau adesea un impact asupra întregii comunități. Un student la Rochester Academy, Charles P. Bush, care a ajuns fost mai târziu pastor în New York City, s-a convertit prin lucrarea lui Finney în Rochester, New York. El povestește despre prima adunare pentru trezire în orașul său natal.

Întreaga comunitate era tulburată. Religia era principalul subiect de conversație acasă, la magazin, la serviciu și pe stradă. Singurul teatru din oraș a fost transformat în grajd, singurul circ, într-o fabrică de săpun și lumânări. Cărciumile s-au închis; se ținea sabatul; bisericile erau asaltate de închinători bucuroși; se dăduse un nou impuls lucrărilor filantropice; se deschiseseră fântânile bunăvoinței, și oamenii trăiau bine.¹⁴

În 1835, Finney a devenit profesor de teologie sistematică la noul format Oberlin College, din Oberlin, Ohio. Aici el și Asa Mahan, primul președinte al Universității Oberlin au pus bazele a ceea ce a devenit cunoscut ca

Teologia Oberlin. Teologia Oberlin numea cea de-a doua binecuvântare, botezul Duhului Sfânt. Ei au identificat această experiență cu o abilitare pentru slujirea creștină eficientă, și nu cu o curățire de păcate. Vorbind despre lipsurile din viața și slujirea unui anumit pastor, Finney observă:

I-a lipsit puțin până să primească botezul Duhului Sfânt, care este indispensabil succesului în slujire. Când Hristos și-a însărcinat apostolii să meargă să predice, le-a spus să aștepte la Ierusalim până vor fi înzestrați cu putere de sus. După cum știm cu toții, această putere era botezul Duhului Sfânt care a fost revărsat peste ei în ziua Cincizecimii. Aceasta era o calificare indispensabilă pentru succesul lucrării.¹⁵

Metoda folosită de Finney cu întâlniri lungi și mărturisirea publică a credinței au fost adoptate prin mișcarea holiness și duse în mișcarea pentecostală. Aceste metode împreună cu teoria lui cu privire la o umplere cu putere pe care o face Duhul Sfânt ulterior convertirii, au avut un rol major în pregătirea drumului pentru trezirea pentecostal / carismatică din secolul douăzeci.

A. J. Gordon

A. J. Gordon (1836 – 1895), fondator al Gordon College, a fost pastorul Bisericii Baptiste din strada Clarendon, din Boston, Massachusetts, timp de douăzeci și cinci de ani. Scriitor prolific, el este autorul unor lucrări ca *Lucrarea de vindecare, Viața și lucrarea Duhului Sfânt*.¹⁶ Un scriitor l-a numit „o figură majoră pe drumul spre pentecostalism.”¹⁷

În *Lucrarea Duhului Sfânt*, Gordon descrie cu claritate o teologie carismatică identificând botezul Duhului Sfânt cu o înzestrare cu putere ulterioară convertirii. În discuția lui despre botezul Duhului Sfânt, el menționează și manifestarea vorbirii în limbi în ziua Cincizecimii (Fapte 2:4) și manifestarea vorbirii în limbi și a profeției când Pavel și-a pus mâinile peste noii credincioși efeseni (Fapte 19:1-7). Gordon spune că efesenii „au dat dovadă de trăsături ale Duhului des întâlnite și la ceilalți ucenici din vremea apostolică ... și oricare ar fi fost relația pe care credincioșii o aveau cu Duhul Sfânt la început, au dreptul să o ceară și azi”¹⁸

În lucrarea lui, *Viața și lucrarea Duhului Sfânt*, Gordon spune: „Încă avem privilegiul că ne rugăm pentru botezul Duhului și să așteptăm în rugăminți până când vom fi înzestrați cu putere de sus.”¹⁹ În *Lucrarea de vindecare* el nu numai că susține că vindecarea divină este o lucrare a Bisericii, ci spune că nici darul vorbirii în alte limbi și profeția „nu par a fi limitate la primii ani ai Bisericii.”²⁰

O altă dovadă a tendințelor carismatice ale lui Gordon este faptul că el a fost profund influențat de scrierile lui Edward Irving. Aceasta reiese din cartea *Lucrarea de vindecare* în care îi dedică șase pagini lui Irving și vorbește despre el în termeni elogioși. Se referă la Irving ca la „un om cu minunate înzestrări” și spune că „a fost acuzat că a aprins un foc străin pe altarul bisericii sale pentru că a vrut să reaprindă focul Cincizecimii.”²¹

Scrierile lui Gordon erau foarte citite în ultima parte a secolului nouăsprezece și au influențat pe mulți înspre o deschidere față de manifestările miraculoase. Unii din termenii folosiți de el, cum ar fi, *pecetea Duhului Sfânt* au putut fi adoptate de primii pentecostali care au folosit aceeași expresie în scrierile lor.²²

O și mai directă influență s-a exercitat prin Elizabeth Baker care a frecventat biserica lui înainte de a fonda Elim Tabernacle și Rochester Bible Trening Center în Rochester New York. Elim Tabernacle și Rochester Bible Trening Center au devenit centre importante pentru pentecostalism la începutul mișcării. Istoricul pentecostal; Carl Brumback, descrie școala ca pe „prima școală permanentă care a avut o influență autentică asupra mișcării.”²³

Teologia lui, l-ar plasa pe Gordon în mijlocul mișcării carismatice moderne dacă ar mai fi în viață. Credința lui într-o umplere cu putere pe care o face Duhul ulterior convertirii, împreună cu convingerea că darurile carismatice, inclusiv vorbirea în limbi, sunt încă valide și de dorit, reprezintă în mod clar esența teologiei carismatice moderne. Poziția teologică a lui Gordon îl identifică în mod clar ca creștin *carismatic*.

Dwight L. Moody

D. L. Moody (1837 – 1899), cel mai proeminent evanghelist din ultima jumătate a secolului nouăsprezece, a îmbrățișat de asemenea învățătura botezului Duhului Sfânt ulterior nașterii din nou. De fapt, el a spus că viața și slujirea lui a fost schimbate pentru totdeauna ca urmare a acestei experiențe. Totul a început când două femei din biserica lui din Chicago s-au pus deoparte să se roage pentru ca el să aibă această experiență. În timp ce se rugau, foamea lui pentru Dumnezeu a crescut până când, într-o zi în 1871, a avut o asemenea experiență cu Dumnezeu încât viața lui a fost schimbată într-un mod radical.

Plângeam într-una ca Dumnezeu să mă umple cu Duhul Său. Ei bine, într-o zi, în orașul New York – o, ce mai zi! – nu o pot descrie, rareori vorbesc despre asta; aproape că este o experiență prea sfântă pentru a o aminti. Pavel a avut o experiență despre care nu a vorbit timp de paisprezece ani. Pot spune numai că Dumnezeu mi s-a descoperit, și am experimentat dragostea Lui într-o asemenea măsură încât a trebuit să-L rog să-și oprească mâna. Am mers să predic din nou. Serviciile nu erau diferite; nu am prezentat noi adevăruri, și totuși sute de oameni s-au convertit. Nu aș vrea că mă întorc unde am fost înainte de cea binecuvântată experiență pentru nimic în lume – mi-aș pierde echilibrul pe care l-am dobândit.²⁴

Deși slujirea lui Moody nu a fost în general dominată de manifestări extraordinare ale Duhului Sfânt, profețiile și vorbirea în limbi nu erau complet străine. De exemplu, fiul lui își amintește că a vizitat un bolnav în Chicago pentru a se ruga pentru „vindecarea atât a trupului, cât și a sufletului.”²⁵ Un alt exemplu vine din mărturia

reverendului R. Boyd, slujitor baptist, care a participat la o întâlnire în care Moody vorbise și a fost uimit de ceea ce a întâlnit. El își amintește:

Când am ajuns în camerele Asociației Creștine a Tinerilor, Victoria Hall, în Londra, am găsit întâlnirea în flăcări. Tinerii bărbați vorbeau în limbi, profetind. Ce vreau să spun? Doar că Moody le vorbise în acea după masă.²⁶

Rueben A. Torrey

Asociații și moștenitorul legal al lui Moody, R. A. Torrey (1856 – 1928), a popularizat doctrina lui Moody despre botezul Duhului ca a doua lucrare a harului prin Institutul Biblic Moody și prin predicile și scrierile lui. Torrey a spus clar că „botezul Duhului Sfânt este o acțiune a Duhului Sfânt distinctă și ulterioară și suplimentară lucrării Sale de regenerare.”²⁷

La un moment dat, Torrey a pus întrebarea dacă este necesar să vorbești în limbi pentru a fi botezat cu Duhul Sfânt. Pe baza textului din 1 Corinteni 12:30 a concluzionat că nu este necesar, dar recunoaște posibilitatea că s-ar putea întâmpla.

Acesta [botezul Duhului] este împărtășirea supranaturală a puterii sau darurilor de slujire, și uneori se pot primi daruri rare și unele haruri prin puterea Duhului ... Puterea poate fi de un fel într-o persoană și de alt fel într-o altă persoană, dar întotdeauna va fi putere.”²⁸

Poziția doctrinară a lui Moody și a lui Torrey în ce privește botezul Duhului, i-ar plasa în câmpul carismatic dacă ar fi trăit în a doua jumătate a secolului douăzeci. Deși Torrey a reacționat vehement față de accentul pe care pentecostalii îl puneau pe vorbirea în limbi ca dovadă inițială a botezului Duhului Sfânt, atât el cât și Moody au avut un rol vital în pregătirea scenei pentru această mișcare prin atenția pe care au acordat-o botezului Duhului și prin deschiderea față de manifestările Duhului.

Vorbire în limbi

Deși vorbirea în limbi nu era una dintre caracteristicile importante ale trezirii Holiness din secolul nouăsprezece, a avut loc în diferite ocazii. În New England, spre exemplu, adventiștii care credeau în darurile Duhului au experimentat vorbirea în limbi și interpretarea limbilor în timpul serviciilor de închinare.²⁹ În Cherokee County, North Carolina, în vara anului 1896, o trezire a avut ca efect numeroase manifestări ale darurilor spirituale inclusiv vorbirea în limbi.³⁰ Acest grup a devenit mai târziu Biserica lui Dumnezeu (Cleveland, TN).

Asemenea incidente erau acceptate ca simple manifestări suplimentare ale Duhului alături de strigăte, căderi și plâns. Totuși pe de altă parte, au fost ocazii în care vorbirea în limbi a cauzat consternare. A. M. Kiergan scrie:

Într-o zi, chiar în mijlocul unei minunate ceremonii, o femeie din Carrol County, care făcea parte a căzut pe jos cât era de lungă ... A început să vorbească în rime într-un jargon și să le cânte cu o voce ciudată. A continuat până când serviciul a fost compromis și locul a fost cuprins de vâlvă. În mod ciudat, auditoriul era împărțit. Unii spuneau că a fost o minunată demonstrare a puterii divine, alții au spus că era o repetare a vorbirii în limbi necunoscute care a avut loc în ziua Cincizecimii. Dar fiecare predicator care era acolo, fără excepție, a spus că a fost de la diavol. Dar auditoriul avea păreri atât de împărțite, încât incidentul trebuia tratat cu cea mai mare grijă.³¹

Indiferent de părerile diferite față de vorbirea în limbi, în ultimul deceniu al secolului nouăsprezece vorbirea în limbi pătrunsese Mișcarea Holiness. Cercetătorul Donald Dayton evidențiază că în această perioadă toate activitățile, de la întâlniri în aer liber la coruri erau descrise ca fiind *pentecostale*. Chiar și experiențele personale erau numite *mărturii pentecostale*.³²

Acest belșug de limbaj și subiecte pentecostale a fost descris de un autor ca fiind o încercare a trezirii Holiness „de a restaura creștinismul timpuriu în biserici printr-o înnoire a experiențelor pentecostale însoțită de o nouă epocă a Duhului Sfânt.”³³ Această temă restauraționistă, împreună cu apropierea secolului douăzeci, au provocat un nou optimism față de viitorul Bisericii printre credincioși. Mulți au simțit că o nouă epocă a Duhului era pe cale să înceapă și că aceasta va restaura creștinismul primitiv în biserici.³⁴

Lucrătorul prezbiterian, A. T. Pierson, a exprimat starea de spirit dominantă când a spus : „Dacă în aceste zile decăzute o nouă Cincizecime ar restaura credința închinarea, unitatea și acțiunile străvechi, noile desfășurări ale puterii divine le-ar putea depăși pe cele din oricare perioadă anterioară.”³⁵ Deci, mare parte din Biserică a intrat în secolul douăzeci cu ceea ce un scriitor a numit „o așteptare spirituală fără egal în istoria protestantă.”³⁶

PARTEA A ȘAPTEA

CAPITOLUL DOUĂZECI CHARLES FOX PARHAM ȘI COLEGIUL BIBLIC BETHEL

LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI DOUĂZECI mulți stăteau în așteptare să vadă ce avea să facă Dumnezeu. Nici unul nu aștepta mai mult decât Charles Fox Parham (1873 – 1929), un tânăr evanghelist călător cu influențe metodiste,

holiness și quaker. Scopul lui Parham era evanghelizarea lumii, dar după părerea lui, bisericii din vremea lui îi lipsea puterea necesară împlinirii mandatului mării însărcinării. El tânjea după acea revărsare din ceruri care va face ca Biserica să fie o forță dinamică pe pământ, atât în cuvânt cât și în faptă.

Căutarea

În 1900, motivat de o dorință de a cunoaște îndeaproape ceea ce experimentau alții, Parham a călătorit din Topeka, Kansas, la diferite misiuni cunoscute din nord și nord-est. Printre acestea au fost: lucrarea lui John Alexander Dowie în Chicago, *God's Bible School* a lui Malone în Cincinnati, centrul lui Stephen Merritt din New York City, lucrarea lui A. B. Simpson din New York, a lui A. J. Gordon din Boston, și *Holy Ghost and Us Bible School* a lui Frank Sanford de lângă Durham, Maine. Evaluând turneul lui de studiu, Parham remarcă:

M-am întors acasă pe deplin convins că în timp ce mulți au obținut o reală experiență în sfințire și ungera care rămâne peste ei, mai este totuși o mare revărsare de putere pentru creștinii care urmau să încheie această epocă.¹

Bethel în Topeka, Kansas

În luna octombrie a anului 1900, împreună cu soția lui, Sarah, care era quaker și cumnata lui, Lilian Thistlethwaite, Parham a deschis Colegiul Biblic Bethel în Topeka, Kansas. S-au înscris în jur de patruzeci de studenți, dintre care mulți erau într-un fel sau altul implicați în lucrare. Bethel nu a impus vreo formă de predare; în schimb cei implicați s-au unit pentru a forma o comunitate a credinței în care căutau pe Dumnezeu prin rugăciune și servicii divine. Scopul lor era să „asculte și să trăiască poruncile lui Isus.”² Rugăciunea era scopul central al școlii, și turnul de rugăciune era folosit douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, fiecare student participa la vegherea în rugăciune.

La dedicarea Colegiului Bethel, unul dintre studenți, căpitanul Tuttle, a avut o viziune. O mare cantitate de apă gata să se reverse plana deasupra școlii. El a înțeles că aceasta însemna că revărsarea Duhului care este pe cale să aibă loc la această școală va fi atât de abundentă încât va potoli setea spirituală a oricărui suflet de pe pământ.

Pe la sfârșitul lui decembrie, studenții parcurseră cursurile planificate. Cu trei zile înainte de seara Anului Nou 1900, Parham era programat să predice în Kansas City. Înainte să plece i-a încurajat pe studenți să studieze subiectul botezului Duhului Sfânt, în special în cartea Faptelor Apostolilor. A insistat să caute dovezi biblice, obiective prin care cineva putea ști cu certitudine că a primit cu adevărat botezul Duhului Sfânt. Când s-a întors în seara de Anul Nou, Parham a convocat studenții și i-a întrebat despre studiu:

Spre uimirea mea toți mi-au spus același lucru, că deși s-au întâmplat diferite lucruri când a coborât Duhul Sfânt de fiecare dată, dovada indiscutabilă a fost că au vorbit în alte limbi.³

Revărsarea

În timpul serviciului din noaptea Anului nou (1900 – 1901), Duhul Sfânt S-a manifestat cu o intensitate neobișnuită. Pe la ora 11:00 p.m., în timp ce secolul douăzeci era pe cale să înceapă, Agnes Ozman (1870 – 1937), predicator holiness, studentă la Colegiul Bethel, i-a cerut lui Parham să se roage pentru ea pentru ca să primească botezul Duhului Sfânt în felul în care au învățat din studiul lor. Ezitând la început, a acceptat în cele din urmă.

Smerit, în numele lui Isus, mi-am pus mâna pe capul ei și m-am rugat. Abia dacă am rostit câteva propoziții, o aureolă părea că îi înconjoară capul și fața, și a început să vorbească în limba chineză, și nu a putut vorbi engleză trei zile.⁴

Acest eveniment a ațâțat focul dorinței spirituale în Parham și în ceilalți de la Bethel. Suspendând activitățile curente, ei au stat împreună într-o cameră de la etaj, un de și-au așteptat fiecare *botezul cu Duhul Sfânt*. În 3 ianuarie, în timp ce ei stăteau în continuare în rugăciune, Parham a mers să predice la Biserica metodistă liberă din Topeka. Împărtășind congregației evenimentele recente de la Bethel, a prezis că în aceeași seară când se va întoarce la Bethel, întreaga școală va fi primit botezul Duhului Sfânt.

Parham s-a întors la Bethel în jurul orei 10 p.m. și a urcat imediat scările în camera în care ceilalți așteptau înaintea lui Dumnezeu. După spusele lui Parham, când a ajuns în capătul scării a văzut o strălucire de lumină care venea din încăperea. Când a intrat, a fost copleșit de ceea ce a găsit. Unii stăteau în picioare în timp ce alții erau îngenuncheați. Împreună, în perfectă armonie, ca și cum ar fi fost conduși de un conducător invizibil, cântau în limbi *Jesus, Lover of My Soul*. Sora Stanley, una dintre studentele mai mature, i s-a adresat spunând: „Chiar înainte să intri erau limbi de foc deasupra capetelor lor.”⁵

Găsindu-și un loc de rugăciune în spatele unei mese, Parham a îngenuncheat și l-a rugat pe Dumnezeu să-i dea această binecuvântare pentecostală. Răspunsul Lui ? Dacă era dispus să reziste persecuțiilor, nedreptăților, acuzațiilor, calomniilor și bârfelor care vor fi atrase de aceasta, binecuvântarea va fi a lui. Parham a răspuns: „Voi rezista, Doamne. Numai dă-mi această binecuvântare.”

Chiar atunci a simțit o ușoară răsucire în gâtul meu, o slavă a coborât peste mine și am început să mă închin lui Dumnezeu în limba suedeză, care a fost schimbată mai târziu cu alte limbi până dimineață.⁶

În zilele și săptămânile care au urmat, mulți căutători sinceri și unii curioși au venit să investigheze straniile evenimente de la Bethel. Unii au primit botezul și au dus și altora mesajul. În timpul primăverii, Parham și unii dintre studenții care au rămas la Bethel, au continuat să țină întâlniri evanghelice în comunitățile din apropiere.

Rezultate imediate au fost puțin semnificative, deși o femeie care a primit botezul la întâlnirile din Lawrence, Kansas, a dus mesajul în Des Moines, Iowa și Zion City, Illinois. Ea a pus astfel fundația lucrării de trezire pentecostală a lui Parham din Zion City din anul 1906.

În vară, casa în care erau chiriași a fost vândută și rezidenții s-au împrăștiat. Sarah Parham scrie: „Scopul Colegiului Biblic Bethel nu a fost acela de a fi o școală permanentă. Ideea era de a avea o perioadă de instruire intensivă în Cuvânt, rugăciune și evanghelizare.”⁷ Într-adevăr și-a atins scopul.

Semnificația Colegiului Biblic Bethel

Semnificația Colegiului Biblic Bethel a fost vorbirea în limbi pe care au experimentat-o studenții, ca semn al botezului Duhului. Până în acest moment, mai ales în trezirea holiness din secolul nouăsprezece, se făceau multe speculații în legătură cu semnul biblic al botezului Duhului. Deși învățătura era nouă Bisericii în ansamblu, în anumite aspecte, nu era fără precedent istoric. În secolele patru și cinci atât Augustin, cât și Chrysostom ajunseseră la aceeași concluzie.⁸ Totuși, spre deosebire de Parham și de studenții de la Bethel, amândoi au concluzionat că acest model era numai pentru Biserica secolului întâi.

În plus, cu șaptezeci de ani înainte, pastorul scoțian Edward Irving, ca urmare a studiului intensiv asupra Noului Testament, a ajuns la aceeași concluzie ca și studenții de la Bethel. El a identificat vorbirea în limbi ca fiind „primul semn” al botezului Duhului, observând că, din punct de vedere biblic, vorbirea în limbi era „primul dar conferit celui botezat.”⁹

Totuși pentru biserica secolului douăzeci formularea acestei doctrine avea o importanță monumentală. Ea oferea celui interesat criterii obiective prin care să determine când fusese botezat cu Duhul Sfânt. A devenit o trăsătură specifică doctrinei pentecostale și caracterul distinctiv al mișcării. Pionierul pentecostal J. Roswell Flower a spus: „Această decizie [că vorbirea în limbi este semnul botezului Duhului] a determinat mișcarea pentecostală a secolului douăzeci.”¹⁰

A fost Parham rasist?

Recent Parham a fost acuzat de rasism. Dacă ar fi să judecăm după standardele zilelor noastre, Parham ar putea fi considerat rasist din cauza rezervelor sale în ceea ce privește căsătoria interracială. Împotrivirea lui referitor la căsătorie nu era bazată însă pe niște prejudecăți rasiale, ci pe credința că planul inițial al lui Dumnezeu era ca fiecare rasă să-și păstreze puritatea etnică. Această împotrivire a schimbat părerea lui despre felul în care diferite rase (nu doar cea neagră sau albă) ar trebui să se raporteze una la cealaltă. După „desprinderea” lui de trezirea din Azusa Street din 1906, Parham a făcut o remarcă rasistă regretabilă care l-a urmărit până în prezent. Deși fără scuză, această remarcă ar trebui interpretată în lumina despărțirii sale dureroase și a contextului vieții și lucrării lui integrale.

De fapt, lui Parham i se recunoaște contribuția la caracterul inter rasial al pentecostalismului. Când s-a aventurat pentru prima oară peste limita Mason-Dixon în 1905, el a arătat față de populația locală albă o deschidere tulburătoare atât pentru mexicani cât și pentru afro-americieni. La puțin timp după sosirea lui Parham în Huston, pastorul unei congregații Holiness locale de albi i-a îndemnat pe evangheliștii și lucrătorii din nord:

Renunțați la întrebările referitoare la rasă, până în momentul în care veți fi locuit suficient de mult timp în Sud pentru a ști din experiență ceea ce le este imposibil fraților noștri din Nord să învețe din alte surse.¹¹

Parham a ocrotit populația de culoare din Texas, unde a devenit prietenul lui William Seymour și Lucy Farrow. În august 1906, Parham a găsit o modalitate prin care să ocolească *legea Jim Crow* și obiceiurile locale pentru ca Seymour să poată urma cursurile școlii Biblice din Huston.

Farrow a locuit o perioadă cu familia Parham în Baxter Springs înainte de a merge în Los Angeles pentru a-l ajuta pe Seymour la trezirea din Azusa Street. În august 1906 când s-a întors din Los Angeles în Huston, Parham a invitat-o să vorbească la întâlnirile care aveau loc în oraș. Unul dintre participanți a spus că Farrow a demonstrat în timpul întâlnirilor „o putere neobișnuită în punerea mâinilor peste oameni pentru primirea Duhului Sfânt.”¹² Robert Mapes Anderson spune:

Chiar înainte de trezirea din Los Angeles, Parham a format la Huston o congregație eterogenă din punct de vedere etnic, unde au fost bine primiți credincioși de culoare ca Seymour, domnișoara Farrow, „fratele” Jonson, și unii americani de origine mexicană. La întâlnirile în aer liber organizate de grupul lui Parham din Baxter Springs, Kansas în vara anului 1913, „Albi, negri, indieni au luat parte la întâlnire și, așa cum remarcă fratele Parham ‘am avut evanghelia în alb și negru și roșu’. Ani de-a rândul Parham a organizat întâlniri în partea sudică a Vestului Central.”¹³

În Baxter Springs, Kansas, Parham a întreținut relații bune cu comunitatea de negri și a slujit adeseori în biserica de negri Holiness locală.¹⁴ Nepoata lui Parham, Roberta Parham Hromas, a urmat școala inter rasială în Baxter Springs și nu avea cunoștință despre nici o prejudecată rasială în familia Parham.¹⁵

După moartea lui Parham în ianuarie 1929, fiul său Robert și soția acestuia, Pauline, au continuat programul de misiune. În același an, în timp ce erau în Los Angeles, Robert, Pauline și Sarah Parham au vizitat misiunea din Azusa Street și pe Jenny Seymour care a devenit pastor în urma decesului soțului ei, din 1922. Conform celor spuse de Pauline Parham, soțiile acestor doi pionieri pentecostali, unul alb iar celălalt negru, au petrecut împreună

un timp minunat. Întrebată fiind de autor dacă i-a auzit pe Robert sau pe Sarah Parham spunând ceva negativ la adresa lui William sau Jenny Seymour, Pauline Parham a răspuns, „Cu siguranță, nu!”¹⁶

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU WILLIAM SEYMOUR ȘI TREZIREA DIN AZUSA STREET

ÎN ANUL 1905, Parham a plecat în Houston, Texas, unde a condus în Bryam Hall o campanie de trezire de succes. Ziarul local a relatat despre numărul mare de vindecări și alte fenomene carismatice care aveau loc în aceste întâlniri. Pentru a păstra roadele trezirii și pentru a pregăti lucrători care să ducă mesajul pentecostal în partea de sud a statului Texas, Parham a deschis în 1 ianuarie 1906 o școală Biblică pe termen scurt.

Deși un important număr de lideri pentecostali și-au avut punctul de plecare în această campanie, poate cel mai cunoscut a fost William Joseph Seymour (1870 – 1922), pastorul unei congregații holiness locale de formată din negri. A fost interesat în special de învățătura despre botezul Duhului evidențiat prin vorbirea în limbi despre care a auzit că predica Parham.

Când Seymour a aflat că Parham va rămâne în Houston și va deschide o școală Biblică pe termen scurt, s-a înscris. Din cauza legilor și obiceiurilor de segregare din sud, cererea lui a ridicat o problemă. Totuși, Parham a ocolit restricțiile legale aranjând ca Seymour să stea într-o cameră învecinată de unde, printr-o ușă deschisă, a putut asculta prelegerile. Deși Seymour nu a primit experiența botezului în timp ce era în această școală, l-a acceptat ca fiind corect din punct de vedere biblic.

Seymour a fost însuflețit de o pasiune pentru Dumnezeu:

Înainte să-l cunosc pe Parham, era în inima mea o atâta mare dorință de a avea mai mult din Dumnezeu, încât m-am rugat cinci ore pe zi timp de doi ani și jumătate. Am ajuns în Los Angeles și nici acolo dorința mea după Dumnezeu nu a scăzut, ci dimpotrivă era mai mare. M-am rugat: „Doamne, ce pot face?” Duhul a spus: „Roagă-te mai mult.” „Doamne, dar acum mă rog cinci ore pe zi.” Am mărit numărul orelor de rugăciune la șapte și m-am mai rugat încă un an și jumătate. M-am rugat ca Dumnezeu să-mi dea lucrul despre care vorbea Parham, adevăratul Duh Sfânt și foc și semnul limbilor cu dragostea și puterea lui Dumnezeu pe care le-au avut apostolii.¹

Chemarea la Los Angeles

Înainte de terminarea cursurilor, Seymour a primit o scrisoare din Los Angeles, prin care era invitat să păstorească o biserică holiness nou formată. Pentru că se rugase pentru o oportunitate, a decis să accepte. Parham l-a ajutat cu bani pentru biletul de tren și l-a binecuvântat la plecarea lui pe la mijlocul lunii februarie.

În Los Angeles, Seymour a predicat pentru prima dată din Fapte 2:4 și a abordat subiectul vorbirii în limbi ca semn biblic al botezului Duhului. Când s-a întors pentru serviciul de seară a găsit ușa încuiată cu un lacăt. Liderii bisericii găseau că mesajul lui despre botezul Duhului evidențiat prin vorbirea în limbi este inacceptabil.

Familia Asberry, care locuia pe strada Bonnie Bray, l-a invitat atunci pe Seymour în casa lor, unde el și-a dedicat rugăciunii aproape tot timpul. Într-o seară în timpul cinei, Richard Asberry a căzut de pe scaun pe podea și a început să vorbească în limbi. Curând și alții, printre care și Seymour, experimentau botezul Duhului Sfânt și vorbirea în alte limbi.

Pe măsură ce s-a dus vestea că în strada Bonnie Bray au fost date daruri carismatice, s-au adunat mulțimi în fața casei familiei Asberry. Obligați să caute spații mai mari, ei au găsit o clădire goală la adresa 312, strada Azusa în centrul orașului Los Angeles. Oficial aparținea Bisericii Metodiste Episcopale, dar mai recent fusese folosit ca grajd și depozit. Au îndepărtat pietrișul și au instalat bănci simple de lemn și un amvon improvizat din cutii de lemn pentru pantofi. În 14 aprilie 1906 au avut prima întâlnire și focul trezirii a izbucnit cu și mai mare putere.

Rugăciune

Rugăciunea pare a fi fost principala activitate a misiunii Azusa. Un participant a spus: „Întreg locul era scăldat în rugăciune.”² Seymour a petrecut mare parte din timpul său în spatele amvonului cu capul în cutia cea mai de sus, rugându-se. Fiind un om modest, el a recunoscut nevoia de îndrumare permanentă și de putere de la Duhul Sfânt. Un contemporan, John G. Lake, îl descrie ca pe un om cu mare putere spirituală:

Dumnezeu pusese o asemenea dorință în inima acelui om încât atunci când focul lui Dumnezeu venea, îl glorifica. Nu cred că vreun alt om din vremea noastră a avut o mai minunată foame de Dumnezeu decât cea pe care i-a dat-o Dumnezeu acestui frate drag, și slava și puterea unei adevărate cincizecimi a inundat lumea. Negrul a predicat în congregația mea de zece mii de oameni când slava și puterea lui Dumnezeu erau peste duhul lui, și oamenii se zguduiau și tremurau și plângeau înaintea lui Dumnezeu. Dumnezeu era în el.³

Conducerea Duhului Sfânt

Serviciile divine din strada Azusa erau spontane. Nu era nici o programare a evenimentelor, nici coruri, cântăreți, sau evangheliști binecunoscuți. Serviciile începeau la ora zece și țineau până la ora trei sau patru dimineața următoare. Un participant descrie un serviciu tipic:

Cineva putea vorbi. Dintr-o dată Duhul Sfânt venea peste congregație. Dumnezeu însuși făcea chemarea la altar. Oamenii cădeau prin toată casa, ca cei junghiați în luptă, sau se grăbeau spre altar pentru a-L căuta pe Dumnezeu. Uneori veneau și oameni încrezuți. În special predicatori care voiau să-și impună doctrina lor. Dar eforturile lor erau zadarnice. Minte lor se rățăcea, creierul lor ametea. Vedeau negru în fața ochilor. Nu puteau continua. Noi ne rugam numai. Duhul Sfânt făcea restul.⁴

În timp ce se țineau în continuare servicii la Azusa St. Mission, prin viu grai și prin intermediul ziarelor, s-a dus vestea că acolo făcea Dumnezeu o lucrare unică. *Los Angeles Times* aloca periodic spațiu pentru un articol care, deși nu era întotdeauna pozitiv, a atras atenția populației locale. Frank Bartleman, un jurnalist holiness care a participat la trezire a scris articole despre trezire și le-a trimis publicațiilor holiness din toată țara. Seymour a fondat un ziar numit *Credința apostolică*, ziar care în scurt timp a ajuns să fie distribuit în 50000 de copii.

Noutățile despre trezire suscitau interesul tuturor celor la care ajungeau și în curând credincioșii și curioșii au început să călătorească mai de departe, mai de aproape pentru a experimenta acest eveniment. Mii de oameni care doreau o nouă revărsare a Duhului Sfânt au primit botezul Duhului și au vorbit în limbi. Ei veneau de pe tot cuprinsul Statelor Unite și Canadei. Misionari care aveau o lucrare în alte țări au auzit de trezire și au venit. Vizitatorii spuneau că atmosfera supranaturală se putea simți în tot cartierul în care se afla misiunea.⁵ Mulți au primit experiența pentecostală și au mers mai departe cu o nouă râvnă, viziune proaspătă, și mai mare putere pentru evanghelizare.

Unul dintre cei care au fost transformați la Azusa Mission a fost Ernest S. Williams care mai târziu a slujit ca director general la Assemblies of God (N.tr. Adunările lui Dumnezeu) (1929 – 1949). El a vizitat pentru prima dată trezirea în 1907 și a fost uimit de ceea ce a găsit acolo.

Aș vrea să pot descrie ceea ce am văzut. Peste tot era rugăciune și închinare. Zona altarului era ocupată de cei care Îl căutau pe Dumnezeu; unii erau îngenuncheați; alții vorbeau în limbi. Toți făceau câte ceva; toți păreau a fi pierduți în Dumnezeu. M-am ridicat pur și simplu în picioare și am privit, pentru că nu mai văzusem așa ceva.⁶

La puțin timp după aceea, Williams a primit botezul Duhului și a vorbit în limbi. Aproape șaiszeci de ani mai târziu, a declarat că acea primă întâlnire cu Duhul Sfânt nu a rămas o experiență unică.

În curând vor fi 59 de ani de când am fost umplut cu Duhul Sfânt. Încă am perioade de împospătare din prezența Domnului, vorbire în late limbi, și uneori tremur sub puterea Duhului Sfânt.⁷

Caracter interracial

Azusa Mission a reflectat caracterul interracial original al trezirii pentecostale, care a fost stânenit de către segregacioniști și obiceiurile din Sud. Chiar dacă nu era din Sud, Los Angeles, și în această perioadă se constituia dintr-o populație în care se includeau oameni de mai multe rase și grupuri etnice. Oamenii aparținând mai multor rase se întâlneau în Azusa Street, și o unitate uimitoare s-a putut simți în mod evident. Bartleman a spus. „Culoarea fusese spălată în sânge.”⁸ Prima echipă de conducători ai misiunii Azusa era formată din șapte femei și trei bărbați. Cinci dintre femeii erau albe și două erau de culoare. Dintre cei trei bărbați, doi erau albi și unul, pastorul Seymour, era de culoare.

Un fenomen la scară mondială

Trezirea a continuat nestingerită timp de trei ani (1906 – 1909). În această perioadă misiunea din strada Azusa a constituit un instrument important în răspândirea pentecostalismului în lume. Totuși, până la urmă certurile au înăbușit flăcările trezirii și, în timp ce acestea încă mai mocneau, mulți albi au plecat pentru a-și deschide propriile biserici și misiuni. În 1914, misiunea Azusa Street devenise o mică congregație locală de culoare.

Seymour a continuat să fie pastor până la moartea lui în 28 septembrie 1922, în Los Angeles. Apoi a slujit ca pastor soția lui până la moartea ei care a survenit în anul 1936. În cele din urmă clădirea misiunii a fost vândută și dărâmată pentru a face loc unei parcuri. Totuși Seymour și misiunea Azusa și-au câștigat un loc important în mișcarea pentecostal / carismatică modernă. Dumnezeu i-a folosit ca elemente catalizatoare pentru propagarea masajului pentecostal în lume.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI PARHAM ȘI TREZIREA DIN ZION CITY

ÎN LUNA MAI A ANULUI 1906, Parham s-a mutat înapoi în Kansas instalându-și reședința în orașul Baxter Springs. În septembrie, a organizat o întâlnire în parcul orașului, întâlnire la care au participat câteva sute de

persoane. În acea vreme a primit două scrisori prin care i se cerea ajutorul imediat. Una era din partea lui Seymour care îl ruga să vină la Los Angeles și să-l ajute în anumite aspecte ale întâlnirilor de la misiunea Azusa Street.¹ Cealaltă era de la unii prieteni din Zion City, Illinois, care apelau la el să ducă mesajul pentecostal acolo. Vestile despre timpurile confuze prin care trecea Zion City, alături de o convingere interioară, l-au determinat să meargă spre nord, nu spre vest. A ajuns în Zion City împreună cu alți lucrători pe la mijlocul lui septembrie.

Probleme în Zion City

Zion City fusese fondat de John Alexander Dowie în 1901 pe malurile lacului Michigan la patruzeci de mile spre nord de Chicago. Dowie, cunoscut pentru uimitoarea lui lucrare în cadrul mișcării de vindecare, a avut viziunea orașului Zion ca fiind un oraș creștin din care să plece misionari în toată lumea. Credincioși dedicați din diferite părți ale țării s-au mutat în Zion City având visul de a trăi într-o utopie creștină.

Visurile lor au fost risipite când, în 1906, certurile politice și managementul financiar defectuos au împins orașul într-un faliment general. Cum Dowie și unul dintre locotenenții săi, Wilbur Voliva, căutau să obțină prin tertipuri controlul politic asupra orașului, locuitorii s-au prăbușit în disperare. Lupta a fost dusă până la Tribunalul federal, unde un judecător federal a predat controlul asupra industriei din Zion City în mâinile unui executor judecătoresc și a ordonat să se organizeze alegeri pentru a se desemna un inspector general. Dowie i-a încurajat pe susținătorii lui să boicoteze alegerile; prin urmare, Voliva a primit o majoritate covârșitoare de voturi. Alegerile au contribuit prea puțin la calmarea spiritelor locuitorilor, dintre care mulți pierduseră economiile de o viață. Un nor negru de confuzie, mânie, amărăciune și ceartă părea că se află deasupra orașului.

În această atmosferă tumultuoasă a sosit Parham împreună cu mica lui echipă de lucrători. Impresionantul hotel din Zion, Elijah Hospice, care era în acea vreme cea mai mare construcție din lemn, a fost la început sediul central pentru întâlnirile lui. Managerul hotelului, George H. Rogers, l-a primit pe Parham și a deschis o încăpere mare situată la subsol, unde ei au ținut o întâlnire chiar în seara în care au ajuns. S-a dus vestea despre întâlnire, iar a doua seară, mulțimea a umplut două camere și holul. La sfârșitul săptămânii se țineau trei servicii pe zi la care participau sute de oameni.

„Până va veni împărăția”

Voliva, care încă se lupta să-și consolideze poziția de control asupra orașului, nu era deloc încântat de succesul lui Parham. Ziarele au relatat că i-a telefonat lui Parham și l-a întrebat cât are de gând să mai rămână în Zion. Parham a răspuns: „Până va veni împărăția.”² Pentru că Elijah Hospice era controlat de autoritățile orașului, Voliva a putut să-l scoată pe Parham afară din această clădire. Apoi a continuat închiriind toate sălile disponibile din oraș pentru ca Parham să nu aibă un loc unde să-și țină întâlnirile.

Parham nu s-a lăsat învins de această situație și a început să programeze întâlniri în diferite locuințe din oraș. Cu ajutorul lucrătorilor lui, a ținut întâlniri nu numai ziua ci avea programate în mod obișnuit cinci întâlniri în fiecare seară de la ora 7 până la miezul nopții. El mergea de la o întâlnire la alta trăsucă trasă de un cal și astfel putea să predice la fiecare întâlnire care avea loc seara.

Mulțimile creșteau, umplând locuințele, verandele și peluzele în care aveau loc întâlnirile. După cum relatează numărul din 28 septembrie 1906, al ziarului *The Daily Sun* din Waukegan, Illinois, oamenii participau cu miile la aceste întâlniri. Mulți au fost eliberați de amărăciune, disperare și mânie, și au fost botezați cu Duhul Sfânt. Ei au avut viziuni și mulți au răspuns chemării de a se integra full-time în lucrare. Focul trezirii i-a ridicat din focul disperării.

Legătura cu vindecarea divină

Unul dintre cele mai importante, rezultate ale trezirii conduse de Parham în Zion City, rezultat care a fost totuși de multe ori trecut cu vederea, a fost contopirea dintre mesajul vindecării divine în ispășire și mesajul pentecostal (N.tr. despre botezul Duhului Sfânt). Una dintre principalele învățături ale lui Dowie și ale orașului Zion City era vindecarea divină. Chiar și înainte de venirea lui Parham cu mesajul despre botezul Duhului, Dowie și alți locuitori din Zion City, cum ar fi John G. Lake, aveau o lucrare de vindecare divină de succes. Pentru că Parham a avut și o lucrare de vindecare semnificativă, în special în slujirea lui în Zion City, cele două doctrine esențiale au fost în asociate permanentă. Parham a combinat atât de bine cele două doctrine, a vindecării divine și a botezului Duhului, încât mai mulți evangheliști independenți i care aveau un mesaj al vindecării au rezultat din trezirea din Zion City.

Lucrătorii își pun nădejdea în recoltă

Lucrarea lui Parham în Zion City nu numai că a deschis rețeaua mondială a bisericilor creștine catolice față de mesajul pentecostal, a și dat cel puțin cinci sute de lucrători consacrați, care erau acum botezați cu Duhul Sfânt, în lucrarea internațională de recoltare.⁴ Această trezire a generat pe unii dintre cei mai productivi și dinamici lideri ai Mișcării Pentecostale. Încercați prin foc în cea mai neagră perioadă a orașului Zion, ei se ridicaseră din grămada de cenușă a disperării, având o nouă nădejde, o viziune restaurată pentru evanghelizare, și o nouă dimensiune a puterii Duhului Sfânt pentru a împlini acea viziune. Paul G. Chappel, care s-a ocupat de istoria Bisericii, spune:

Ca rezultat al lucrării lui Parham în Zion City, au fost înființate în oraș mai multe biserici, o mare casă a credinței, o școală de pregătire a misionarilor, și toate acestea susțineau mesajul pentecostal. În plus, cum

Parham vizitase diferite ramuri ale Bisericii Creștine Catolice din toată America și Canada, le-a putut converti la doctrina pentecostală. Unii dintre ucenicii lui Parham au călătorit în toată lumea, ducând mesajul pentecostal în diferite țări ca Africa de Sud, Australia, Elveția, Olanda, Jamaica, și India.⁵

Pentru a enumera numai unii dintre cei mai cunoscuți care au ieșit din Zion City, trebuie numiți Cyrus Fockler, D. C. O. Opperman, Fred Volger, F. A. Graves, L. C. Hall și Martha Wing Robinson, Sr. Fred Hornshuh, Harry și Maggy Cantel, și Dr. Lilian B. Yeomans.⁶ Fockler a fondat Milwaukee Gospel Tabernacle; Opperman, după ce a renunțat la poziția lui de director al școlilor din Zion, s-a alăturat Credinței Apostolice din Texas. Acești doi oameni au fost printre fondatorii Assemblies of God (N.tr. Adunărilor lui Dumnezeu) și au slujit în primul consiliu al prezbiterilor. Volger a slujit ca asistent al directorului general al aceleiași denominații timp de paisprezece ani.⁷ Sr. Fred Hornshuh a fost unul dintre fondatorii bisericilor Open Bible Standard, Lighthouse Temple din Eugene, Oregon, și al Colegiului Biblic Eugene.⁸ Martha Wing Robinson a fondat Zion Faith Homes. Dr. Lilian B. Yeomans a fost binecunoscută pentru învățătura ei în lucrarea de vindecare. Harry Cantel, supraveghetorul Bisericii Creștine Catolice din Anglia, a vizitat orașul Zion în 1907, a primit botezul Duhului, și s-a întors la Londra cu mesajul despre botez.

Cu toate că și alții în Anglia primiseră mesajul despre botezul Duhului, și se ținuseră câteva întâlniri într-o locuință din Londra, aceasta era „în mod oficial” prima adunare pentecostală în Londra. La fel a fost și cu Highbury Missionary Guest House. În această casă s-a ținut în 11 octombrie 1911, prima nuntă pentecostală din Anglia, când Alice Rowlands și Stanley H. Frodsham au fost uniți în căsătorie de Smith Wigglesworth. În 1912 doamna Cantel și-a mutat reședința într-un spațiu mai mare cunoscut sub numele de Maranata – unul dintre cele mai cunoscute și mai iubite centre pentecostale nu numai din Anglia, ci din insulele Britanice.⁹

Alte persoane care s-au convertit în Zion și au devenit influente în mișcare sunt E. N. Richey și fiul său Raymond T., care este cunoscut pentru dinamica lui lucrare de vindecare.¹⁰ În plus, poate că ar mai trebui priviți cu mai mare atenție Marie Burgess Brown, F. F. Bosworth, și John G. Lake.

Marie Burgess Brown

Marie Burgess Brown (1880 – 1971), absolventă a Institutului Biblic Moody, s-a mutat în Zion unde devenise reprezentanta în Chicago a producătorilor din Zion. Și-a pierdut slujba când oficialii orașului au aflat că participă la întâlnirile ținute de Parham. A primit botezul în 18 octombrie 1906, la una dintre întâlnirile lui Parham care s-a ținut în casa lui F. F. Bosworth. Este interesant că atât Bosworth cât și John G. Lake au fost botezați cu Duhul Sfânt în aceeași întâlnire.¹¹ Câțiva ani mai târziu, Brown își amintește evenimentul. Ea scrie:

Îmi amintesc ziua de 18 octombrie 1906 când Domnul m-a botezat cu Duhul Sfânt. Timp de șase ore El m-a mișcat să mijlocesc pentru diferite câmpuri misiune. Prima dată m-a dus în China. Am văzut zidul de piatră și de dincolo de zid auzeam poporul chinez strigând după ajutor. În timp ce mă rugam, părea că piatră după piatră, ieșea din zid și am văzut o mare mulțime de chinezi așteptând să audă mesajul mântuirii. Apoi Domnul m-a dus în India. Acolo am văzut oamenii din diferite caste, și m-am minunat și am plâns. Dar chiar în timp ce mă rugam pentru cei pierduți din India, Domnul mi-a arătat continentul Africa. Le-am predicat acestor oameni și erau deosebit de receptivi. Apoi, într-o viziune, am mers în Japonia. Acolo am intrat într-un orfelinat, iar copiii au venit la mine unul câte unul.¹²

Brown a presupus că Dumnezeu o cheamă ca misionar la una dintre aceste națiuni. Totuși, Parham a încurajat-o să meargă să slujească în New York City, și acolo a fondat și a păstorit Glad Tidings Tabernacle, care a devenit una dintre cele mai proeminente biserici pentecostale din țară. A devenit o biserică a cărei prioritate era misiunea, care a trimis în cele din urmă misionari la toate națiunile pe care le văzuse Brown în viziunea pe care a avut-o în acea seară de octombrie. În 1961, pe când ea încă era pastor, Glad Tidings Tabernacle a fost descrisă ca „biserica cu cel mai mare buget pentru misiune dintre toate bisericile axate pe misiune din Assemblies of God.”¹³

F. F. Bosworth

Un alt lider dinamic al mișcării pentecostale timpurii care a rezultat din trezirea din Zion City a fost F. F. Bosworth (1877 – 1958). În timpul trezirii, casa lui devenise cunoscută ca *Central Tabernacle*. După ce a ajutat o vreme la creșterea trezirii, a intrat într-o lucrare internațională a credinței și vindecării. La întâlnirile lui în America de Nord audiența număra până la 20.000, și s-a estimat că peste un milion de suflete au fost mântuite prin lucrarea lui.¹⁴ El este autorul textului clasic, *Christ the Healer (Hristos Vindecătorul)*, care este încă folosit în toată lumea, a influențat și anii 1950 prin lucrarea pe care a avut-o cu William Branham, T. L. și Dasy Osborn, și alți evangheliști ai vindecării.

John G. Lake

Dr. John G. Lake (1870 – 1935), un om de afaceri de succes care locuia în Zion City, a emers din trezirea din Zion City ca o făclie a mișcării pentecostale.¹⁵ La puțin timp după ce a primit botezul Duhului, a renunțat la toate proprietățile și s-a lansat într-o lucrare a credinței. În Africa de Sud, lucrarea lui a aprins scânteia unei treziri caracterizată prin vindecări și miracole. Mișcarea pe care el a fondat-o este de durată, iar în prezent Apostolic Faith of South Africa (Credința apostolică din Africa de Sud) cuprinde peste 2500 biserici. Este interesant că David du

Plessis, cunoscut ca *domnul Pentecost*, s-a convertit și a crescut într-o Biserică a Credinței Apostolice din Africa de Sud.

Lake a plantat câteva biserici și pe Coasta de Vest a Statelor Unite. În 1923 în timp ce păstora o biserică în Portland, Oregon, l-a invitat pe Parham să țină o cruciadă de evanghelizare. În timpul unui serviciu divin, Gordon Lindsay (1906 – 73), care fusese născut în Zion City, s-a convertit. Lucrarea soților Gordon și Freda Lindsay (1914) a cuprins treziri pentecostale, de vindecare și carismatice, și prin lucrarea Christ for the Nations (N.tr. Hristos pentru națiuni) din Dallas, Texas, încă au o influență puternică.

Concluzie

Atât trezirii din Azusa Street cât și celei din Zion City merită să li se recunoască rolul în trezirea Pentecostală. Evaluând influența fiecăreia, Chappell face o observație perspicace. El concluzionează:

Influența trezirii din strada Azusa a tins să fie concentrată pe aducerea bisericilor holiness existente în noua mișcare Pentecostală, în timp ce trezirea din Zion City a adus în mișcare mare parte din ucenicii lui Dowie, scopul ei fiind fondarea de noi lucrări independente și biserici independente.¹⁶

Privind retrospectiv, poate că trezirea pentecostală din Zion City a fost într-un fel trecută cu vederea, și deci subestimată. După cum scrie Gardiner, „Circumstanțele acestui eveniment ... au fost atât de puțin ostentative și atât de ne semnificative atunci încât nimeni nu și-a imaginat sau nu și-a putut imagina rezultatele.”¹⁷ Marele număr de oameni care au avut o influență semnificativă, influența bisericilor catolice creștine în toată lumea, și legătura permanentă a vindecării divine cu pentecostalismul au justificat pe deplin decizia pe care a luat-o Parham din 1906 de a merge în Zion City. Într-adevăr, așa cum a spus cineva, decizia lui de a merge în Zion City a precipitat unul dintre cele mai importante evenimente ale secolului douăzeci.¹⁸

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI TREI MESAJUL CUPRINDE ÎNTREAGA LUME

DIN ÎNTREAGA LUME, se primeau știri despre întâlniri dinamice cu Duhul Sfânt. Din Europa, India, Africa, America de Sud, și din alte regiuni, veneau vești de la credincioși care fuseseră botezați cu Duhul Sfânt și au vorbit în limbi pentru prima dată. Pentecostalii timpurii au văzut toate acestea ca fiind o erupție spirituală spontană orchestrată de Duhul Sfânt și aceasta le-a întărit convingerea că era ploaia târzie a revărsării Duhului Sfânt care vestește sfârșitul veacurilor și venirea lui Hristos.

India

Pandita Ramabai (1858 – 1920), o femeie educată născută într-o castă superioară, a devenit creștină în a doua parte a secolului nouăsprezece. Cărturar perspicace, ea a fost recunoscută de cărturarii sanscriți de la Universitatea din Calcutta, care i-au conferit titlurile de *sarawatu* și *pandita*. Stăpâna șapte limbi și a tradus Biblia din ebraica și greaca originală în marathi, limba ei maternă. În plus, este autoarea cărților *Femeia hindusă din casta superioară* și *Viață în Hristos*, ca și numeroase tractate care au fost distribuite în India.

În timpul unei perioade de foamete în regiunea în care locuia ea, Ramabai a deschis o școală pentru fete. În această strădanie, a fost total dependentă de proviziile lui Dumnezeu, iar rugăciunea a fost cu adevărat un lucru constant în viața ei. În luna ianuarie a anului 1905, Ramabai a început să vorbească despre nevoia de a sta înaintea Domnului pentru trezire. Nu peste mult timp, 550 oameni, în cea mai mare parte femei și fete, se întâlneau de două ori pe zi și se rugau pentru trezire și pentru umplere cu putere. În 30 iunie, Ramabai predica din Ioan 8 când Duhul a venit ca în cartea Faptelor. Toate cele din cameră au început să plângă și să se roage cu voce tare. Trezirea începuse.

Ramabai a întrerupt activitățile obișnuite ale școlii predând Duhului Sfânt conducerea. La început, a dominat mărturisirea păcatelor și pocăința, dar au urmat cântece de bucurie, laude minunate și dansuri de bucurie. Unii au avut viziuni și vise supranaturale. Multe au experimentat botezul Duhului Sfânt însoțit de vorbirea în limbi. Misionarul Albert Norton a vizitat școala în acea perioadă și el scrie:

În urmă cu o săptămână am vizitat misiunea Mukti. Domnișoara Abrams m-a întrebat dacă vreau să merg într-o cameră în care se rugau în jur de douăzeci de fete. După ce am intrat am îngenunchat cu ochii închiși lângă o masă. Curând am auzit pe cineva rugându-se lângă mine într-o engleză aleasă. Printre cereri erau acestea: „O, Doamne, deschide gura; O, Doamne, deschide gura; O, Doamne, deschide inima; O, Doamne, deschide inima; O, Doamne, deschide ochii! O, Doamne, deschide Ochii! O, sângele lui Isus, sângele lui Isus! Dă o victorie deplină! O, ce binecuvântare! O, ce slavă!”

Am fost foarte uimit, pentru că știam că în afară de domnișoara Abrams, nu era nimeni acolo care să vorbească engleza. Mi-am deschis ochii, și la trei picioare de mine, pe genunchi, cu ochii închiși și mâinile ridicate era o femeie, care o botezasem în Kedgaon în 1899, și pe care eu și soția mea o cunoșteam foarte bine ca pe o devotată lucrătoare creștină. Limba ei maternă era marathi, și putea vorbi puțin și hindustani. Dar nu putea vorbi sau înțelege limba engleză așa cum o folosea. Când am auzit-o vorbind engleza distinct

și fluent, folosind structuri specifice am fost atât de impresionat pe cât aș fi fost dacă aș fi văzut pe un mort revenind la viață. Câteva alte femei și fete marathi care erau analfabete vorbeau în engleză și unele vorbeau în alte limbi pe care nimeni din Kedgaon nu le înțelegea. Nu era o vorbire nedeslușită, dar se asemena foarte mult cu vorbirea în limbi străine pe care o auzisem dar nu o înțelesesem.¹

După cum mărturisește Norton, mulți erau botezați cu botezul Duhului și vorbeau în limbi, totuși el era uimit să audă că atât de mulți vorbeau în engleză decât cei care vorbeau o altă limbă din India. Nu a găsit un răspuns clar, dar a oferit o posibilă soluție.

Am o explicație, că ar fi un gest de îndurare față de noi, sărmanii misionari din Europa și America, care părem a fi Toma necredincioșii, în privința darurilor și a lucrării Duhului, și nu primim puterea Duhului Sfânt așa cum ar trebui.²

Pandita Ramabai și-a lăsat amprenta pe generația ei și cu siguranță merită să fie recunoscută ca *Mamă a mișcării pentecostale* din India. După spusele unui vizitator al misiunii ei, ea avea „cea mai remarcabilă combinație de putere administrativă, intelectuală și religioasă despre care știu că le-ar avea în istoria recentă vreun bărbat sau vreo femeie.”³ Ca recunoaștere a impactului ei social asupra națiunii, Guvernul Indiei a emis în 1989 un timbru poștal în onoarea ei.

America de Sud

În 1907, Minnie Abrams (1859 – 1912), care a lucrat pentru o vreme cu Pandita Ramabai, a trimis o povestire a trezirii Mutki prietenilor ei, Willis C. (1856 – 1936) și Mary Anne Hoover, misionari metodști în Chile. Când aceștia au citit mărturia prietenei lor despre remarcabila revărsare a Duhului Sfânt în India, au fost motivați să stea înaintea lui Dumnezeu pentru o trezire similară în Chile.

Familia Hoover a organizat imediat perioade speciale de rugăciune pentru trezire în congregația lor. Pentru mulți era un lucru obișnuit să petreacă o noapte întreagă în rugăciune. Mințile oamenilor au fost cuprinse de o convingere despre starea lor de păcat. Mulți și-au mărturisit în mod deschis păcatele, în timp ce alții restituiau lucruri celor cărora le-au greșit. Dar se pare că aceasta era numai pregătirea pentru ceea ce avea să vină.

În 4 Iulie 1909, porțile cerului s-au deschis și trezirea a izbucnit cu o extraordinară putere. Hoover descrie ce s-a întâmplat:

Sâmbătă noaptea a fost noapte de rugăciune, în timpul căreia patru tinere (dintre care trei erau în cor) au căzut pe podea sub puterea Duhului. Una dintre ele, după ce a stat pe jos mai mult timp, a început să se ridice spunând, „Domnul vine în curând și ne cere să ne pregătim”. Efectul pe care l-au produs aceste cuvinte a fost de nedescris. Dimineața următoare, în timpul serviciului de duminică, la ora zece, s-a așternut uimirea peste participanți. Unii nu s-au mai putut ridica după rugăciunea de deschidere care fusese ca „sunetul unor ape mari”, și toți au fost cuprinși de mirare. Din acel moment atmosfera părea încărcată de Duhul Sfânt și oamenii cădeau pe jos sau izbucneau în vorbire în alte limbi, sau în cântece în Duhul, într-un mod în care nu ar fi fost în stare să o facă în condiții naturale. Într-o anumită ocazie o femeie tânără și o fată de doisprezece ani erau pe podea în două părți diferite ale camerei de rugăciune, stăteau în tăcere cu ochii închiși. Dintr-o dată, într-un glas, au izbucnit într-un cântec, cu o melodie familiară pentru ceilalți, dar într-o limbă necunoscută, și spuneau amândouă aceleași cuvinte. După un vers sau două au tăcut; apoi din nou pe neașteptate, o altă melodie, un vers sau două, și tăcere. Acestea s-au repetat până au cântat zece melodii, tot timpul folosind aceleași cuvinte și fiind într-o sincronizare perfectă ca și cum ar fi fost conduse de un dirijor invizibil.⁴

Nu este nevoie să spunem că asemenea evenimente neobișnuite au atras preocuparea publicului, iar congregația a explodat în creștere pe măsură ce curioșii se convingeau, iar cei care erau convinși se apropiuau.

Curând după aceea au venit persecuțiile pentru că presa a adus acuzații murdare și false pentecostalilor. Totuși, acestea au stârnit și mai multă curiozitate, și mulți dintre cei care participau la întâlniri din curiozitate, plecau convinși că este cu adevărat lucrarea lui Dumnezeu. După două luni, numărul participanților sărise de la 300 la aproape 1000, și trezirea se răspândea și în alte orașe.

În luna februarie a anului 1910, Hoover a fost pus de către superiorii lui din Biserica Metodistă în situația de a alege între a se întoarce în America sau a părăsi Biserica Metodistă dacă avea să rămână ca misionar în Chile. A ales să părăsească Biserica Metodistă și să rămână în Valparaiso. Împreună cu 440 de ucenici au găsit alte locuri în care să se întâlnească, și trezirea pentecostală a crescut.

În amintirea acestor evenimente, Hoover a fost onorat ca *Fondator al pentecostalismului* în Chile. În prezent, în Chile, peste un milion de pentecostali compun diferite grupări pentecostale. Biserica Metodistă Pentecostală, fondată de Hoover, numără în prezent peste 600.000 de membri, în timp ce Biserica Metodistă Chiliană care a respins trezirea s-a restrâns la numai 4.000 de membri. C. Peter Wagner a spus, „Mulți metodști care în l-au învinuit pe diavol pentru ceea ce s-a întâmplat în 1909 se întreabă de atunci de care parte a fost el de fapt.”⁵

Europa

T. B. Barratt (1862 – 1940) din Norvegia, slujitor în Biserica Metodistă Episcopală, a făcut în 1906 o călătorie în America pentru a strânge fonduri pentru misiunea din Norvegia. Ajungând pe coasta de Est, a fost mișcat de veștile pe care le-a primit despre trezirea din Azusa Street în Los Angeles. Imediat a început să dorească botezul

Duhului Sfânt, și în luna octombrie 1907, l-a primit. El mărturisește că a vorbit și a cântat prin puterea Duhului în mai multe limbi.⁶

Barratt s-a întors în Norvegia și a început imediat să predice noul mesaj pentecostal. Rezultatele au fost fenomenale.

Oameni din toate denomițiile aleargă la întâlniri. O parte au primit botezul Duhului și vorbesc în limbi. Unii l-au văzut pe Isus la întâlnirile noastre, și un necredincios a văzut limbi de foc deasupra capului meu, fiind convins astfel de puterea lui Dumnezeu. Cei care participă la întâlniri duc cu ei focul în orașele din jur.⁷

Veștile despre aceste evenimente s-au răspândit cu repeziciune și curând vizitatori din alte națiuni au început să meargă la Oslo. În perioada de vârf a trezirii, în 1907, a fost în vizită A. A. Boddy (1854 – 1930), rector anglican în Sunderland (1884 – 1922), Anglia. Boddy căuta o mai adâncă dimensiune în experiența sa creștină și era convins că ceea ce a văzut în Norvegia era o lucrare autentică a Duhului Sfânt. Când s-a întors în Sunderland, a izbucnit în biserică o trezire pentecostală care s-a extins în Insulele Britanice. Sunderland a devenit un centru al înnoirii pentecostale fiind vizitat de sute de oameni. Printre aceștia a fost și Smith Wigglesworth (1859 – 1947), care a primit botezul Duhului Sfânt când doamna Boddy și-a pus mâinile peste el și s-a rugat. Wigglesworth, cunoscut pentru lucrarea lui de credință și vindecare, a predicat și a slujit prin darurile Duhului Sfânt în toată lumea.

China

În China, William Simpson (1869 – 1961), misionar al Alianței Creștine Misionare, a aflat despre trezirea pentecostală din 1908. Prima persoană care a vorbit în limbi a fost bucătarul lui chinez care era analfabet, pe când se afla la o convenție lângă granița tibetană. El a continuat interpretând mesajul atât în limba chineză oficială, cât și în dialecte locale. Intrigat de această experiență, Simpson s-a dedicat timp de patru ani studiului intens și rugăciunii pentru botezul Duhului și darul vorbirii în limbi. În 5 mai 1912 a primit botezul Duhului și a vorbit în limbi.

Acceptarea experienței și doctrinei pentecostale de către Simpson și au avut ca efect necesitatea retragerii din Alianței Creștine Misionare. Această retragere însemna și că nu a mai primit din America sprijinul financiar regulat. În ciuda acestui inconvenient, și-a continuat lucrarea și fiind adăugată dimensiunea puterii darurilor Duhului, eficiența eforturilor lui a crescut. Predicând mesajul pentecostal, el a văzut pe mulți primind botezul Duhului însoțit de vorbirea în limbi. Alte fenomene carismatice cum ar fi căderi sub puterea Duhului, viziuni și vindecări, au însoțit lucrarea lui.

În 1915, Simpson și familia lui s-a întors în Statele Unite. Ei s-au alăturat nou – formatei Assemblies of God și în 1916 a acceptat postul de director al Institutului Biblic Bethel din Newark, New Jersey. El a slujit de asemenea și în primul Comitet pentru misiuni în străinătate al organizației Assemblies of God, pe care a ajutat-o și să-și dezvolte programul pentru misiuni.

Dragoste lui pentru China, unde își petrecuse douăzeci de ani din viață, îi domina încă inima. În 1918 a avut loc un incident care l-a condus pe Simpson înapoi la prima lui dragoste.

În cadrul unei întâlniri în aer liber Duhul mi-a vorbit la fel de direct pe cum îi vorbise lui Pavel cu mult timp în urmă: i-a vorbit în limba chineză printr-o soră care nu cunoștea nici un cuvânt în această limbă și mi-a spus să mă întorc la Taichow la granița tibetană. Așa că am fost trimis de Duhul să navighez din nou în 4 februarie, 1918. Domnul a deschis calea până când am ajuns la graniță, și imediat ce am ajuns pe acel câmp de misiune Duhul lui Dumnezeu a fost turnat... Am primit scrisori prin care eram invitați în diferite locuri, și peste tot pe unde mergeam Duhul curgea cu puterea botezului Duhului.⁸

Răspândirea

Au fost relatări despre alte revărsări ale Duhului Sfânt în America Latină, Africa, Europa și insule. Fără să aibă un plan organizat, trezirea exploda în toată lumea în număr și influență. Până în 1914, era reprezentată în toate orașele americane de peste 3.000 de locuitori și în toate zonele lumii din Islanda în Tanzania, și literatura pentecostală era publicată în 30 de limbi.⁹

PARTEA A OPTA: EVENIMENTE ALE SECOLULUI DOUĂZECI

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI PATRU ALTE EVENIMENTE ÎN PENTECOSTALISM

UNUL DINTRE PRIMII apărători ai pentecostalismului a fost cartea lui Wesley Myland din 1910, *Legământul ploii târzii și puterea pentecostală*¹. În cartea lui, Myland a apărat trezirea pentecostală ca fiind ploaia târzie promisă

atât în Vechiul cât și în Noul Testament. Deci era destinată să aducă o mare recoltă de suflete și să vestească sfârșitul vremurilor.

Legământul ploii târzii

Myland a arătat că ploaia timpurie și ploaia târzie se referea la început la ciclul natural al anotimpurilor din Israel. Când au venit israeliții din Egipt în pământul făgăduinței, Dumnezeu le-a promis că dacă Îl vor iubi și Îi vor sluji cu credincioșie, El va fi credincios să le trimită ploaia timpurie și ploaia târzie la vremea lor. Ca rezultat vor avea recolte abundente (Vezi Deuteronom 11:13-15).

Ploaia timpurie venea la începutul sezonului agricol imediat după ce semănare, determinând semințele să germineze și să dea rădăcină, asigurându-le un început bun în creșterea lor spre maturitate. Ploaia târzie venea înspre sfârșitul sezonului agricol maturizând recoltele pentru seceriș. Între aceste două sezoane ploioase era o lungă perioadă de secetă în care cădeau numai în mod izolat și intermitent ploi neînsemnate cantitativ.

Mai târziu, anumiți profeți din vechiul testament au început să dea o semnificație spirituală conceptului de ploaie timpurie și ploaie târzie.³ Osea, de exemplu a prezis că Dumnezeu va vizita pământul și a vorbit și despre felul în care va veni. El va veni, spune Osea „ca o ploaie, ca ploaia timpurie și ploaia târzie care udă pământul” (Osea 6:3 – KJV). Ioel 2:23 promite de asemenea „ploaie timpurie și ploaie târzie”, și autorul Proverbelor 16:15 spune, că „bunăvoința [lui Dumnezeu] este ca un nor de ploaie târzie.” (KJV) Zaharia 10:1 spune, „cereți ploaie când este timpul pentru ploaia târzie” (KJV).

Acest concept este dus în Noul Testament. Iacov se referă în mod specific la ploaia timpurie și ploaia târzie și aplică acest concept la biserică și la venirea lui Hristos. El spune că Hristos va veni numai după ce pământul va fi primit ploaia timpurie și ploaia târzie și va fi dat recolta (Vezi Iacov 5:7).

Pentru Myland și colegii lui pentecostali, ploaia timpurie și ploaia târzie furnizau un model prin care poate fi văzută istoria Bisericii din Ziua Cincizecimii până în prezent. Ploaia timpurie reprezenta revărsarea Duhului Sfânt care a început în Ziua Cincizecimii și a continuat fără a se diminua în primul secol. După aceea a urmat lungul sezon secetos în care darurile spirituale au fost rare. Ei spuneau că venirea trezirii pentecostale reprezenta ploaia târzie a revărsării Duhului Sfânt, și era deci, un semn al iminentei veniri a sfârșitului vremurilor și a întoarcerii lui Hristos pe pământ.

Orientarea spre confesionalism

În a doua decadă a secolului a devenit evidentă tendința spre confesionalism a devenit vizibilă în cadrul mișcării. Pe măsură ce se defineau diferențele de disciplină și doctrină, cooperarea și părtășia bazate pe experiența comună a botezului Duhului au devenit mai puțin obișnuite. Denominațiile au urmat de obicei linii teologice și rasiale. The Church of God in Christ (n.tr. Biserica lui Dumnezeu în Hristos), de exemplu, fondată în 1907 și care este acum cea mai mare denominație pentecostală din America, a fost o denominație de negri. Assemblies of God (Adunările lui Dumnezeu) fondată de pentecostalii albi în 1914, a fost primul grup pentecostal care nu făcea parte dintre adepții lui Wesley. Grupurile pentecostale unitariene au început să se formeze după 1916. Câteva grupări din mișcarea holiness adepți ale lui Wesley care existau încă înainte de 1900, cum ar fi Church of God (Biserica lui Dumnezeu) din Cleveland, TN și Pentecostal Holiness Church, au devenit de fapt pentecostale în doctrină și practică încă din 1906 prin revărsarea trezirii din Azusa Street.

Aceste organizații au continuat să crească rapid și în anii 1940 deja atrăgeau atenția celorlalte biserici. La întâlnirea de fondare a Asociației Naționale a Evanghelicilor în 1942, zece procente dintre delegați erau pentecostali. Deși au fost primiți cu precauție la început, pentecostalii au primit acceptarea deplină în această organizație evanghelică iar acum constituie majoritatea.

Odată cu creșterea acceptării mișcării lor, pentecostalii experimentau o diminuare a vitalității spirituale care însoțește întotdeauna asaltul instituționalizării. Anii 1930 și 1940 au fost descriși ca o perioadă în care „profundimea închinării și operarea darurilor, atât de evidente în primele decade, au devenit mai puțin proeminente.”² Mulți au fost atât de îngrijorați încât au fost organizate sistematic perioade de post și rugăciune pentru înnoire și trezire spirituală. Răspunsul la rugăciunile lor a început cu venirea trezirii de vindecare, care a început în 1946, și cu trezirea numită Ploaia Târzie care a început în 1947.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI CINCI TREZIREA DE VINDECARE

William Branham

WILLIAM BRANHAM (1909-65), este recunoscut ca omul lui Dumnezeu care a inițiat trezirea de vindecare din a doua parte a anilor 1940 și prima parte a anilor 1950. Când a început totul, Branham, lucrător baptist în Jeffersonville, Indiana, lucra ca paznic de noapte pentru că mica biserică pe care o păstora nu îl putea susține financiar pe el și familia lui. Era un om simplu care credea într-un mod simplu în Dumnezeul Bibliei.

În 1946, Branham a povestit că un înger a apărut în fața lui spunându-i să aducă omenirii un dar de vindecare. După spusele lui Branham, îngerul a apărut înaintea lui la ora 11 p.m. în data de 7 mai, 1946, după un timp de rugăciune, și i-a spus

Nu te teme. Am fost trimis din prezența Atotputernicului Dumnezeu să-ți spun că viața ta deosebită și căile tale neînțelese au fost pentru ca să arate că Dumnezeu te-a trimis cu un dar de vindecare divină la oamenii din această lume. Dacă vei fi sincer, și îi vei putea face pe oameni să te creadă, nimic nu va rezista rugăciunii tale, nici măcar cancerul.¹

Imediat Branham s-a lansat într-o campanie evanghelică și de vindecare de mare succes. Respectând potențialul lui Branham, și prețuind minunatul lui dar, și totuși înțelegând nevoia de a-l administra cu înțelepciune, pastorul Jack Moore, un pentecostal unitarian din Shreveport, Louisiana l-a pus pe Branham lângă Gordon Lindsay. Lindsay, care era binecunoscut și foarte respectat în cercurile pentecostale, a fost de acord să slujească pe post de conducător al campaniei. Abilitatea lui de a organiza și de a câștiga sprijin pentru campanii în întreg orașul l-a propulsat pe Branham spre afirmare națională și internațională.

Branham a operat într-o deosebit de importantă slujire a cuvântului de cunoștință. Când se manifesta acest dar, el descoperea adesea detalii personale ale vieții celor cărora le slujea. Printr-un dar de vindecare, el era atât de capabil să detecteze și să diagnosticheze boala prin pulsațiile mâinii lui stângi care aveau loc atunci când lua mâna stângă a persoanei respective.

Hollenweger Walter (1927-), profesor de misiune la universitatea din Birmingham, Anglia, a slujit ca traducător al lui Branham în Europa în diferite ocazii. În monumentala lui lucrare *Pentecostalii*, el scrie

Autorul, care l-a cunoscut personal pe Branham, și l-a tradus la Zurich, nu cunoaște nici un caz în care ar fi făcut vreo greșală în vreuna din dese declarații detaliate pe care le-a făcut. Era specific bunătații sufletului lui faptul că descoperea anumite lucruri personale celor care căutau vindecare și le spunea în șoaptă pentru a nu fi surprins de microfoane și auzite de spectatori.²

Oral Roberts

În același timp, Dumnezeu se ocupa de Oral Roberts, un pastor tânăr din Enid, Oklahoma. Student în teologie la Universitatea Phillips, Roberts a fost pastorul unei mici biserici pentecostale holiness din Enid. În 1935, pe când avea șaptesprezece ani, a fost vindecat în mod miraculos de tuberculoză. Atunci Dumnezeu i-a vorbit și i-a spus „te-am chemat să duci puterea Mea vindecătoare generației tale”. El a început să caute pe Dumnezeu cu sârguință pentru o umplere proaspătă cu Duhul Sfânt pentru propria viață și slujire și pentru împlinirea acestui cuvânt.

În 14 mai 1947, după o perioadă de șapte luni de rugăciune specifică și post, Roberts a primit o convingere lăuntrică potrivit căreia era timpul pentru împlinirea chemării lui Dumnezeu.³ În acest timp Dumnezeu i-a descoperit lui Roberts că va simți puterea Lui în mâna lui dreaptă și că, atunci când își va pune mâinile peste bolnavi, va putea detecta numele și numărul oricăror demoni care ar putea fi prezenți.

Cu această siguranță proaspătă în mintea lui, s-a lansat într-o lucrare care punea accentul pe vindecarea trupului și mântuirea sufletului. Lucrarea lui a avut un succes instantaneu. În 1948 a comandat un cort de două mii de locuri pentru a adăposti mulțimea care venea la întâlnirile lui. Mulțimile au continuat să crească și în 1953, Roberts conducea întâlniri într-un cort de 12.500 de locuri. Au avut loc multe minuni remarcabile și Roberts a devenit cel mai prominent evanghelist al vindecării din acea perioadă.

Vocea vindecării

Lucrările lui William Branham și Oral Roberts au semnalat începutul unei semnificative epoci de evanghelizare de vindecare. Aproape imediat, o mulțime de alți evangheliști au început să relateze despre vindecări miraculoase și alte fenomene supranaturale în întâlnirile lor. Printre aceștia erau A. A. Allen, Jack Coe, T. L. Osborn, William Freeman, W. V. Grant, Kenneth Hagin, și mulți alții.

Lindsay, care s-a despărțit de Branham în 1955, a furnizat trezirii unitate prin revista lui *Vocea vindecării* și prin convențiile anuale *Vocea vindecării*. Revista lui a adus în atenția publicului lucrările de trezire ale diferiților evangheliști și a servit drept platformă oferindu-le recunoașterea națională. A făcut de asemenea eforturi de a lansa lucrările unor evangheliști proeminenți din această perioadă. Un scriitor a descris rolul lui Lindsay în trezire ca „dirijor al unei orchestre gălăgioase.”⁴

T. L. Și Daisy Osborn

În 1945, T. L. Și Daisy Osborn (1923 - ; 1924 - 95) au plecat în India ca misionari pentecostali. Ne-reușind să convingă uriașele mulțimi să creadă în Domnul Isus Hristos, tânărul cuplu s-a întors în America. Ei văzuseră mulțimi suferinde fără Hristos, și din această cauză nu s-au oprit până când au găsit un mod în care Evanghelia să ajungă la ei.

În timp ce păstoreau în nord-vest ei au căutat pe Dumnezeu pentru un răspuns și Dumnezeu răsplătește pe cei care stau lângă El (Evrei 11:6). În timp ce ei au început să organizeze campanii evanghelice și de vindecare, Dumnezeu confirma evanghelia cu semne și minuni, iar ei au știut că au primit răspunsul pentru mulțimi ca cele pe care le văzuseră în India. . După o perioadă de slujire în colaborare cu Vocea vindecării în America, ei s-au întors pe câmpurile de misiune ale lumii. Călătorind în 76 de națiuni, ei au făcut muncă de pionierat în domeniul

campaniilor de vindecare în masă și au avut rezultate fenomenale. Ei au aflat că demonstrarea compasiunii și puterii Lui de vindecare are ca efect faptul că mii de oameni Îl acceptau pe Hristos într-o singură întâlnire. Urișele lor întâlniri în aer liber au devenit tiparul pentru evanghelizarea în masă în țările în curs de dezvoltare. Când se apropiau de șaptezeci de ani, s-a spus despre această echipă soț-soție că au predicat Evanghelia la mai mulți oameni decât oricine altcineva până în acel moment.

Concluzie

Până la sfârșitul lui 1956, trezirea de vindecare a fost dezbinată transformându-se într-o competiție de ceartă între evangheliștii care propovăduiau vindecarea și denominațiile pentecostale din care făceau parte. Unele din dezbinări au fost cauzate de invidie din partea denominațiilor, iar altele practicilor îndoielnice ale unor evangheliști. Conflictul a avut ca rezultat diminuarea trezirii și o perioadă de criză pentru mulți dintre cei care au fost promotori ai trezirii. Unii nu au mai putut continua. Printre cei care și-au continuat cu succes lucrarea au fost și Lindsay, care a fondat „Hristos pentru națiuni”, în Dallas, Texas; Oral Roberts, care a fondat Universitatea Oral Roberts, în Tulsa Oklahoma; soții Osborn, care și-au continuat lucrarea lor de evanghelizare pluridirecționată de la Fundația Internațională Osborn din Tulsa, Oklahoma; și Kenneth Hagin, care a fondat Centrul Biblic de pregătire Rhema, în Tulsa, Oklahoma.

Trezirea de vindecare a făcut o legătură importantă între Mișcarea Pentecostală și Înnoirea Carismatică începută în 1960. Când Trezirea de vindecare a început să scadă în intensitate, Înnoirea Carismatică s-a ridicat la o mai mare și mai receptivă audiență. Mulți dintre cei care au avut roluri proeminente în trezirea de vindecare, au avut apoi un rol în succesul Mișcării Carismatice.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘASE TREZIREA PLOAIA TÂRZIE

APROAPE ÎN PARALEL cu trezirea de vindecare de după război, și într-un fel suprapunându-se cu aceasta, a fost o altă trezire cunoscută ca Trezirea Ploaia Târzie. A început între studenții și profesorii de la Colegiul Biblic Sharon din North, Battleford, Saskatchewan, Canada, în februarie, 1948. De acolo, s-a extins rapid în America de Nord și în toată lumea.¹

Revărsarea de la Colegiul Biblic Sharon

Trezirea a început când profesorii de la Colegiul Biblic Sharon din Battleford, Saskatchewan au participat la servicii de trezire conduse de William Branham în Voancouver, Columbia Britanică, în toamna anului 1947.² Adânc impresionați de felul în care folosea Branham darul cuvântului de cunoștință, și de vindecările miraculoase la care au fost martori, ei împreună cu studenții au început să postească, să se roage și să studieze având mari așteptări. În 12 februarie, 1948, ei au experimentat o manifestare neobișnuită a prezenței și puterii lui Dumnezeu. Ern Hawtin, membru al facultății în acea perioadă, descrie ce s-a întâmplat.

Unii studenți erau sub puterea lui Dumnezeu pe podea, alții erau îngenunchați în adorare și închinare înaintea Domnului. Ungerea s-a intensificat până când venerația față de Dumnezeu i-a cuprins pe toți cei prezenți. Dumnezeu i-a vorbit unuia dintre frați: „Du-te și pune-ți mâinile peste un anumit student și roagă-te pentru el.” În timp ce acesta se îndoia și medita, una dintre surorile care fuseseră sub puterea lui Dumnezeu a mers același frate și i-a spus aceleași cuvinte, spunându-i să se roage pentru același student. El a ascultat și i s-a dat o descoperire cu privire la viața și viitoarea lucrare a studentului respectiv. După aceasta a fost dată o lungă profeție foarte detaliată în ce privește lucrurile pe care Dumnezeu avea să le facă. Modelul și multe detalii pentru trezire au fost date atunci.³

Studenții au petrecut următoarea zi cercetând scripturile pentru detalii și pentru confirmarea evenimentelor din ziua precedentă. În 14 februarie

Părea că tot Cerul se revărsa peste sufletele noastre, și cerul a coborât să ne salute. În curând s-a primit manifestarea vizibilă a darurilor când s-au rugat pentru candidați și ca urmare a darurilor de vindecare, mulți au fost vindecați.⁴

Semnificația evenimentelor de la Sharon

Istoricul Richard Riss, care a studiat aprofundat Ploaia Târzie, menționează că evenimentele de la Sharon au ridicat speranța și interesul în general pentru că a fost precedată de o secetă în domeniul manifestării darurilor în pentecostalism între anii 1935 și 1947. Curioșii și cei flămânzi spiritual s-au adunat la Nord Battleford din toată America și din toată lumea. *The Sharon Star* a relatat despre aceste evenimente și a făcut publicitate pentru întâlniri în aer liber și convenții. Nu peste mult timp, membrii facultății Sharon răspundeau la invitații de a sluji în toată America de Nord.⁵

Creștere și opoziție

Trezirea a câștigat rapid susținere. În luna ianuarie a anului 1949, pionierul pentecostal, Stanley Frodsham (188 – 1969), a vizitat Bethesda Missionary Temple din Detroit, Michigan, la invitația pastorului Myrtle D. Beall (1896 – 1979). Beall tocmai primise trezirea și a vrut ca Frodsham să vadă revărsarea Duhului pe care o experimenta congregația ei. Frodsham, ordinar de Assemblies of God și redactor al publicației *Pentecostal Evangel*, a fost impresionat de ceea ce a văzut și a devenit susținător al trezirii. Și alții lucrători binecunoscuți au îmbrățișat trezirea, printre care Reg Layzell de la Glad Tidings Temple din Vancouver, Columbia Britanică; Ivan și Minnie Spencer de la Institutul Biblic Elim, din Lima, New York; Zion Evangelistic Fellowship din Providence, Rhode Island; Lewi Pethrus din Suedia, și mulți alții.⁶

Punând accentul pe punerea mâinilor pentru primirea darurilor spirituale, recunoașterea apostolilor și profeților în Biserica contemporană și a darului profeției pentru direcționarea și însărcinarea slujitorilor și pentru îndrumarea bisericii, trezirea a avut și oponenți. Deși multe dintre aceste practici fuseseră comune printre primii pentecostali, erau respinse de aproape toate denomițiile pentecostale.⁷ Ca rezultat al opoziției, un număr de lucrători și-au părăsit denomiția, inclusiv Frodsham. Mulți dintre ei au avut lucrări independente ori s-au alăturat unor părtașii formate liber. Deși respinși de denomițiile pentecostale, acești credincioși din cadrul mișcării „Ploaia Târzie” au mers înainte și într-o anumită măsură au influențat și au fost absorbiți în Înnoirea Carismatică din 1960- 1970.⁸

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI ȘAPTE MIȘCAREA CARISMATICĂ

EDIȚIA DIN APRILIE 1960 a revistei *Time* cuprindea povestea unui preot episcopal din Van Nuys, California, care își anunțase congregația că fusese botezat cu Duhul Sfânt și vorbise în limbi. Dennis Bennett (1917 – 1992), pastor la biserica episcopală St. Mark's, a avut această experiență în timp ce se ruga acasă în luna noiembrie 1959. Alte agenții, preluând știrea din *Time*, au publicat materiale despre acest subiect. Chiar dacă și alte persoane din bisericile tradiționale au vorbit în limbi înainte, acest eveniment marchează de obicei începutul Înnoirii Carismatice moderne.

Dennis Bennett și Înnoirea Protestantă

Deși Bennett avea un sprijin considerabil în parohia lui, un mic grup a denunțat cu vehemență activitatea lui pentecostală. Sub această presiune, el a demisionat de la St. Mark's și a fost desemnat să păstorească biserica episcopală St. Luke's din Seattle Washington. Totuși, revărsarea Duhului Sfânt începuse, și *Christianity Today* a estimat că până în 1963 2000 de episcopalieni din sudul Californiei experimentau fenomenul carismatic al vorbirii în limbi. Într-adevăr, Înnoirea *Carismatică* începuse.

Într-un fel Bennett fusese trimis în pustie. St. Luke's era pe punctul să dispară, fusese închisă de două ori. Dar s-a întâmplat un lucru uimitor. St. Luke's nu numai că s-a întors din morți, dar a și înflorit, devenind una dintre cele mai puternice biserici din nord-vest. A devenit un centru important al înnoirii carismatice. Nu numai pentru episcopalieni, ci și pentru multe alte denomiții pe care Bennett și congregația lui le-au găzduit și le-au ajutat vizitând clerici și laici din multe denomiții. La fel ca alți *Neo-pentecostali* (cum erau numiți primii carismatici) Bennett a promovat vorbirea în limbi ca semn Biblic inițial al botezului Duhului.

Ca un foc de prerie ațâțat de vânt, mișcarea Pentecost s-a răspândit cu repeziciune, pătrunzând în aproape toate denomițiile protestante tradiționale. În toată țara au apărut grupuri carismatice de rugăciune. În aceste întâlniri informale, participanții cântau laude, se rugau spontan, vorbeau și cântau în alte limbi fără rușine și cu își slujeau unii altora cu bucurie prin darurile Duhului Sfânt.

Spre deosebire de pentecostali șazececi de ani înainte, mulți carismatici au găsit acceptare în denomițiile lor, de fapt liderii mișcării au văzut trezirea ca pe o modalitate a lui Dumnezeu de a înnoi denomițiile existente. Din acest motiv, ei au încurajat oamenii să rămână în bisericile lor, și din același motiv, au preferat cuvântul *înnoire* în loc de *trezire* pentru a descrie ceea ce s-a întâmplat.

Mișcarea carismatică catolică

Temelia Mișcării Carismatice în Biserica Romano catolică fusese pusă de al doilea Conciliu de la Vatican (1962 – 1965). Papa Ioan al XXIII-lea, când a convocat Conciliul și-a exprimat dorința pentru o nouă Cincizecime despre care spunea că „este speranța dorinței noastre”.¹ De asemenea, el a îndrumat bisericile să se roage pentru ca Duhul Sfânt să-și înnoiască minunile „în aceste zile ca printr-o nouă Cincizecime.”²

Acceptarea prudentă a celui de-la II-lea Conciliu a celor din afara bisericii Romano Catolice a deschis noi oportunități de interacțiune cu creștini de alte convingeri. În locul termenului aspru de *eretic*, termen care fusese folosit de secole, a ales sintagma de *frați diferiți* referitor la creștinii care nu sunt catolici. A declarat că creștinii din alte denomiții „sunt uniți cu noi prin Duhul Sfânt, pentru că și lor le dă darurile și harurile Lui.” Erau declarații importante de vreme ce creștini din alte biserici au condus pe mulți romano catolici în botezul cu Duhul Sfânt.³

Importantă a fost și atitudinea Conciliului în privința darurilor carismatice. Când s-a discutat despre acest subiect, Cardinalul Ruffini a exprimat părerea romano catolică tradițională că astăzi asemenea daruri „sunt foarte rare și cu totul excepționale”.⁴ a subliniat că dimensiunea carismatică, după cum spune Sfântul Pavel, este

necesară Bisericii. A continuat spunând că aceste daruri „nu sunt fenomene periferice sau accidentale în viața Bisericii; „ dimpotrivă, ele sunt „de o importanță vitală în zidirea trupului mistic.”⁵ Ca rezultat al influenței Cardinalului Suenes, Conciliul a adoptat o poziție deschisă și receptivă față de *charismata*, declarând că aceste daruri „ar trebui recunoscute și cinstitute în Biserica de azi.”⁶ Fiind pusă această temelie, după cum scrie Vinson Synan (1934 -) „era aproape inevitabil ca pentecostalismul să nu pătrundă în Biserica Romano Catolică.”⁷

A început cu o ieșire de sfârșit de săptămână la care au participat în jur de douăzeci de profesori și absolvenți de la Universitatea Duquesne din Pittsburgh, Pennsylvania, în 17-19 februarie 1967. Ca pregătire pentru această ieșire, participanților li s-a cerut să citească Faptele Apostolilor și *Crucea și pumnalul* a lui David Wilkerson. Când grupul s-a adunat în capelă sâmbătă seara, au experimentau o puternică revărsare a Duhului Sfânt și unii au început să vorbească în limbi. Synan spune:

În timp ce acești catolici care Îl căutau pe Dumnezeu se rugau pentru revărsarea Duhului, au început să aibă loc multe lucruri obișnuite printre pentecostalii clasici. Unii au răs incontrollabil „în Duhul”, în timp ce un tânăr se rostogolea pe podea în extaz. Strigăte de laudă la adresa lui Dumnezeu, plânsete și vorbire în limbi au caracterizat începutul mișcării în Biserica Catolică.⁸

Focul de la Duquesne s-a extins la Universitatea Notre Dame, centrul catolicismului american. Mulți dintre profesori și studenți au primit botezul Duhului Sfânt și au vorbit în limbi. De aici mișcarea s-a extins rapid prin grupuri carismatice de rugăciune care au apărut în toată țara. În anul 1970, o conferință catolică carismatică a adunat 30.000 de catolici carismatici. Preoți, călugări și laici au cântat, s-au rugat în limbi, au profetizat, și s-au bucurat împreună de ceea ce făcea Dumnezeu.

Ecumenism și schisme

Datorită caracterului ecumenic al Înnoirii, au avut loc multe încrucișări. Conferințele erau la ordinea zilei, iar participanții reprezentau de obicei diferite secțiuni sănătoase ale creștinătății. Preotul și cărturarul catolic Peter Hocken (1932 -), s-a referit la mișcare ca „un dar de har ecumenic turnat peste toate bisericile.”⁹

Nivelul maxim al înnoirii a fost în 1977 când 52.000 de pentecostal / carismatici s-au întâlnit pe Stadionul Arrowhead din Kansas City. Cu adevărat ecumenică, a fost cu adevărat lucrarea Duhului Sfânt. Jumătate dintre cei înscrși erau romano catolici, în timp ce cealaltă jumătate era formată din luterani, prezbiterieni, episcopalieni, diferite denomații pentecostale, baptiști, metodiști și evrei mesianici. O mare bucurie a umplut standurile în timp ce mulțimea cânta în limbi și dansa înaintea Domnului.¹⁰

Deși carismaticii erau încurajați să rămână în bisericile lor, mulți au considerat acest lucru inacceptabil. Unii simțeau că se ofilesc din punct de vedere spiritual în timp ce alții au întâmpinat diferite grade de respingere în denomațiile lor. Oricare ar fi fost motivul, mulți carismatici au început să-și părăsească bisericile. Unii s-au alăturat denomațiilor clasice pentecostale, iar alții au format biserici și părtașii carismatice independente.

Problema autorității

Această schimbare a devotamentului și formarea de noi biserici și denomații subliniază tensiunea care intervine inevitabil între biserica instituțională și lucrarea carismatică. Problema este de fapt una de autoritate. Este necesar ca trezirea sau înnoirea să se supună întotdeauna autorității instituționale, sau este existența ei legitimă prin prezența *carismata*? Cu alte cuvinte, trebuie persoana sau mișcarea carismatică să se supună autorității instituționale, sau trebuie ca instituția să cedeze în fața *carismata*?

Răspunsul nu poate fi un simplu da sau nu. Darurile carismatice trebuie testate și trebuie să funcționeze într-un mediu al dragostei și smereniei. Totuși au fost perioade în care biserica instituțională, prin rezistența pe care a opus-o reformei și înnoirii, a provocat de fapt o nouă mișcare religioasă. Kung subliniază că purtarea predominant ne-apostolică a episcopilor timp de decenii și chiar secole, a fost principala cauză a Reformei Luterane.¹¹

Același lucru poate fi spus și despre Trezirea Metodistă din secolul optsprezece. John Wesley a rămas din punct de vedere oficial legat de Biserica Anglicană toată viața și nu avea nici o intenție să înceapă o nouă denomație. Totuși, rezistența opusă de biserica instituționalizată mișcării pe care el a inițiat-o l-a făcut să treacă de autoritățile instituționale și să ordoneze lucrători pe baza darurilor Duhului și pe baza chemării. Bineînțeles că aceasta a constituit baza pentru formarea unei noi denomații, eveniment care a avut loc la puțin timp după moartea lui.

Același principiu este valabil și în cazul mișcării pentecostale care a debutat la începutul acestui secol. Biserica în ansamblu a refuzat să recunoască legitimitatea darurilor Duhului care se manifestau printre primii pentecostali care nu aveau nici o intenție de a iniția noi denomații. Totuși, respingerea credincioșilor pentecostali de către denomațiile tradiționale a implicat necesitatea formării de noi relații a dus în cele din urmă la formarea denomațiilor pentecostale. Astăzi acestea sunt pe locul doi ca mărime, fiind întrecute numai de Biserica romano catolică.

Același scenariu este valabil pentru fiecare mișcare de înnoire de la montaniști la cele din prezent. Același lucru se poate spune și despre carismaticii independenți, care constituie grupul religios cu cea mai accelerată creștere din America de Nord. Nu mai puțin de 3.000 de asemenea denomații s-au format pe întreg pământul, iar influența și impactul lor este internațional.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI OPT AL TREILEA VAL

MIȘCAREA CARISMATICĂ a avut cel mai mare impact în denominațiile protestante mai liberale și în romano-catolicism. Totuși, în afară de acestea, în 1983, C. Peter Wagner (1930 -), profesor de creșterea bisericii la Seminarul Teologic la Școlii de Misiune Fuller, s-a referit la un *al treilea val* al lucrării Duhului Sfânt care începuse să se miște în bisericile evanghelice. *Primul val*, spunea Wagner, fusese Trezirea Penticostală de la începutul secolului; *al doilea val*, mai recenta Înnoire Carismatică, care a influențat mai mult denominațiile mai liberale. Acest *al treilea val*, spune Wagner, va avea un impact similar între evanghelicii mai conservatori.¹

John Wimber și Vineyard

Împreună cu Wagner, John Wimber (1934-97) s-a ridicat ca purtător de cuvânt recunoscut pentru *al treilea val*. Wimber a fondat Asociația Bisericilor Vineyard începând cu Vineyard Christian Fellowship de la Anaheim (aprox. 1977). A călătorit foarte mult într-o lucrare de predicare și vindecare. Întâlnirile lui erau caracterizate de manifestări neobișnuite ale Duhului Sfânt foarte asemănătoare cu cele întâlnite la primii penticostali. Profeția și vorbirea în limbi aveau loc adesea în aceste întâlniri, pe lângă care aveau loc și alte manifestări ca *a cădea ca junghiat prin Duhul*, tremurat, și cufundarea într-o stare asemănătoare cu beția. David White, psihiatru și susținător al Mișcării Al Treilea Val, descrie fenomenul asemănător cu beția.

În întâlnirile în care puterea Duhului se manifestă puternic, unii oameni arată de parcă ar fi puțin beți... Ei pot vorbi despre o greutate pe care o simt peste ei. Vorbirea lor poate fi neclară, mișcărilor lor necoordonate. Pot avea nevoie de ajutor pentru a merge. Nu sunt deloc îngrijorați de ce ar putea gândi cineva despre starea lor și sunt de obicei puțin uimiți. Starea aceasta poate dura câteva ore.²

Diferențe de doctrină

Punând accentul pe semne, minuni și daruri spirituale, cei implicați în *Al Treilea Val* au preferat adesea să fie în continuare identificați cu propriile lor denominații. Când a fost întrebat dacă se consideră penticostale sau carismatic, Wagner a răspuns:

Nu mă consider nici penticostal nici carismatic. Apartin Bisericii Independente Congregaționaliste din Lake Avenue. Cred în dreptul de autoconducere al fiecărei parohii. Totuși biserica noastră este tot mai deschisă față de ceea ce face Duhul Sfânt printre carismatici... Ne place să credem că o facem într-un mod specific unei biserici congregaționale; nu o facem într-un mod carismatic. Dar avem aceleași rezultate.³

Cei din *al treilea val* resping, cel puțin la nivel teoretic, și botezul Duhului Sfânt cu semnul vorbirii în alte limbi ca experiență ulterioară nașterii din nou. Ei preferă să vadă botezul Duhului ca parte a experienței de convertire-inițiere. Din acest punct de vedere, fiecare convertit are potențialul de a elibera oricare dintre darurile spirituale. Totuși autenticitatea experienței nu atârână de manifestarea unui anumit dar.

Deși este adepta loialității față de denominații, Mișcarea Al Treilea Val dă naștere la propriile biserici și denominații independente. Printre acestea sunt Asociația Wimber a Bisericilor Vineyard, care cuprinde peste 200 de biserici din America de Nord, și recent formată rețea de biserici Partners in Harvest (Parteneri la Seceris) care s-a format din trezirea din Toronto la Toronto Airport Christian Fellowship, care făcuse parte din Asociația Wimber a Bisericilor Vineyard.

În ciuda evidentelor diferențe care există între penticostali, carismatici și *al treilea val*, David Barrett, autor al masivei *Enciclopedii creștine universale*, vede *al treilea val* ca fiind parte a unei mari mișcări spirituale care cuprinde întreg pământul. El spune că Mișcarea Penticostală care a început la începutul secolului, Înnoirea Carismatică începută în jurul anilor 1960, și Al Treilea Val sunt „o singură mișcare în care a fost atrasă a vastă proliferare de indivizi și comunități.” El continuă „Chiar dacă se numesc penticostali, carismatici sau fac parte din *al treilea val*, ei împărtășesc în esență aceeași experiență de bază.” El adaugă: contribuția lor la Creștinism este de a fi conștienți de darurile spirituale ca lucrare în viața bisericii.⁴

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI NOUĂ UN NOU VAL DE TREZIRE ?

În luna martie, 1993, evanghelistul sud-african Rodney Howard-Browne, a sosit la Carpenter's Home Church din Lakeland, Florida pentru a ține întâlniri programate pe parcursul unei săptămâni. Dar o săptămână de întâlniri s-a transformat în paisprezece săptămâni de trezire, iar pastorul Karl Strader a declarat că era cea mai impresionantă mișcare a lui Dumnezeu pe care o văzuse el. „Era ca și cum ar fi fost luată din cărțile de istorie. Fenomene spirituale obișnuite în trezirile din trecut, cum ar fi căderea sub puterea Duhului, plânsul și râsul de bucurie puteau fi văzute în fiecare seară și atrăgeau mari mulțimi. Până în a patra săptămână de trezire avuseseră loc atâtea convertiri încât au fost botezați 1.500 de oameni. La sfârșitul celei de-a șasea săptămâni audiența cumulată fusese de peste 100.000 și mulți pastori și lideri de biserici participaseră și fuseseră profund influențați.

După paisprezece săptămâni, Howard-Browne a încheiat seria de întâlniri spunând că Domnul îi arătase că trezirea din Lakeland nu trebuia să devină o Mecca; dar el trebuia să ducă trezirea în toată America. După ce a condus servicii similare la Calvary Cathedral International, din Forth Worth, Texas, Oral Roberts University, în Tulsa, Oklahoma, și Rhema Bible Institute din Broken Arrow, Oklahoma, Howard-Browne s-a întors în Carpenter's Home Church din Lakeland, Florida pentru o serie de întâlniri în ianuarie 1994. La una dintre aceste întâlniri a fost prezent Randy Clark, pastorul unei biserici Vineyard din St. Louis, Missouri, care dorea un alt nivel al puterii spirituale în viața lui. Clark a fost profund atins de ceea ce a văzut și a experimentat în aceste întâlniri, inclusiv o senzație de arsură în mâini.

Toronto Blessing

La puțin timp după ce a participat la întâlnirile lui Howard-Browne în Lakeland, Florida, Clark a mers în Toronto, Ontario, pentru a sluji la Airport Vineyard, care era păstorită de John și Carol Arnott. Aici a erupt trezirea care a devenit cunoscută sub numele de *Toronto Blessing*, joi seara, în 20 ianuarie, 1994. Fiind caracterizată prin râs sfânt, căderi, tremurări, vindecări divine și alte fenomene spirituale neobișnuite, această trezire a captat atenția presei seculare și creștine. În primul an de trezire, audiența cumulată a depășit 200.000 de oameni și au participat oameni din aproape toate națiunile.² O revistă seculară, *Toronto Life*, a declarat-o cea mai mare atracție turistică a anului 1994.

Dezbinare din cauza manifestărilor

În 5 decembrie 1995, John Wimber fondatorul Asociației Bisericilor Vineyard a informat biserica Toronto Airport că a fost exclusă din ABV. Wimber și echipa de conducere de la ABV și-au direcționat comentariile publice asupra „practicilor exotice”, îndeosebi împotriva sunetelor asemănătoare cu ale animalelor care se auzeau uneori. Totuși acesta nu a fost singurul motiv. Ei au obiectat și față de folosirea de către biserica Airport a unor oameni numiți „catchers” (N.tr. aceștia îi împiedică să se lovească pe cei care cad sub puterea Duhului) în timpul rugăciunii, folosirea liniilor făcute pe podea pentru a marca locul în care să stea cei care doresc să se roage cineva pentru ei, și față de faptul că sunt chemați în față oameni pentru a mărturisi despre binecuvântările lui Dumnezeu în viața lor.³ Ca răspuns la criticile echipei de conducere în ce privește sunetele animalice, John Arnott, pastor senior la Airport Fellowship, spune că acest gen de manifestări sunt rarissime, se întâmplă poate la o persoană din 10.000. El a subliniat că nici el, nici echipa lui nu au încurajat asemenea manifestări.⁴

Separarea este o caracteristică a conflictului la care se ajunge în mod inevitabil atunci când experiențele și practicile mișcării de trezire răstoarnă parametrii tradiționali ai instituțiilor în care au început. În ciuda despărțirii, trezirea a continuat. În toamna anului 1997, audiența cumulată trecuse de 2 milioane, printre care au fost și 45.000 de pastori.⁵

Toronto Revival are un impact mondial. A fost în mod special bine primită în Marea Britanie, unde se estimează că a avut impact asupra a peste șapte mii de biserici.⁶ În acest număr sunt incluse nu numai biserici independente, carismatice, ci și multe biserici anglicane, inclusiv London's Holy Trinity Church Brompton.

Trezirea din Pensacola

O altă trezire cu implicații naționale și internaționale mai recente a izbucnit în Pensacola, Florida la Brownsville Assemblies of God. În 18 iunie, 1995, evanghelistul Steve Hill a predicat și apoi a făcut o invitație pentru cei care aveau nevoie de rugăciune. În timp ce Hill, care vizitase centre de trezire din Argentina, Anglia și Toronto, se ruga pentru aproximativ o mie de oameni care răspuseseră invitației, au început să aibă loc manifestări spirituale neobișnuite. Mulți au căzut pe podea. Printre aceștia a fost pastorul John Kilpatrick, care a zăcut pe jos 3 ore și jumătate. El a mărturisit mai târziu că, în timp ce se afla în acea stare a simțit că tot stresul se scurge din trupul lui. „Nu mă puteam mișca, dar mă simțeam minunat”, spune el.⁷

Într-adevăr din acea zi înainte au avut loc în această trezire fenomene spirituale neobișnuite, cum ar fi căderi, tremurat, scuturat, râs și plâns. Kilpatrick, care mărturisește că fusese într-un fel critic față de asemenea fenomene, spune că Duhul Sfânt i-a spus „John, dacă dorești într-adevăr trezire, nu-Mi spune cum să o fac sau când să o fac. Tu va trebui să te dai la o parte.”⁸

Aceste manifestări, la fel ca în cazul altor treziri, au atras multă atenție care a rezultat într-o afluență fenomenală de vizitatori care veneau la Pensacola din toată lumea. La nivelul la care era, trezirea a atras din toată lumea vizitatori care așteptau la rând ore întregi în orice fel de condiții meteorologice pentru a avea un loc la serviciul de după-amiaza. Trezirea a atras atenția presei seculare, care a prezentat articole pe această temă: *New York Times*, *Washington Post*, PBS și CNN.

În timp ce mulți pentecostali au avut rezerve față de Toronto Blessing, trezirea din Pensacola era mai compatibilă cu modul lor de slujire cu teologia lor. Deși oameni din biserici și denominații diferite au fost atinși de trezirea din Pensacola, aceasta a reușit mai ales să atragă pentecostalii clasici în curentul proaspăt al înnoirii spirituale.

Dezbinare în Pensacola

În luna ianuarie a anului 2000, Michael Brown a fost eliberat din slujba lui de președinte al Brownsville Revival School of Ministry. BRSM fusese fondată pentru antrenarea și echiparea celor care fuseseră „atingși” de Dumnezeu prin trezire. Când eliberarea lui din funcție a fost făcută publică, majoritatea corpului profesoral și mai mult de jumătate dintre studenți au părăsit BRSM și s-au alăturat noii școli și lucrări a lui Brown cunoscută ca Fellowship of International Revival and Evangelism, sau F.I.R.E.

Cauza diviziunii a fost probabil autoritatea și controlul. Se pare că oficialii de la Brownsville au vrut ca Brown, un evreu mesianic, să obțină recomandarea de la denominația lor, Assemblies of God. După spusele oficialilor de la Brownsville, această cerere a venit de la oficialii denominațiilor și a fost o încercare de a instaura „responsabilitatea” în Școala Biblică. Kilpatrick a descris demiterea lui Brown din funcție ca fiind cauzat de „diferențe de opinie ireconciliabile în ce privește implementarea viziunii BRSM.”⁹

Pe de altă parte, un fost membru al facultății a declarat că divizarea nu a avut loc din cauza lipsei responsabilității, ci din cauză că oficialii de la Brownsville, inclusiv Kilpatrick, au vrut să exercite mai multă autoritate în școală. După cum spune acest fost membru al facultății, conducerea de la Brownsville, nu oficialii de la AG, au fost cei care au insistat ca Brown să intre în denominația lor. Când Brown a refuzat, a fost eliberat din funcție.¹⁰

Curentul trezirii

Trezirea, așa cum a fost reprezentată de Toronto și Pensacola a fost în culme și în declin. Mulțimile care se adunau odată la aceste epicentre ale trezirii sunt acum mult mai mici. Serviciile de trezire care aveau loc în câteva seri din săptămână au fost reduse. Simțind schimbarea, mulți pastori și biserici care se considerau odată parte vitală din această mișcare de trezire au căutat să „meargă mai departe” sau să se întoarcă la rutina lor dinaintea trezirii.

Pentru mulți, încântarea inițială pentru manifestări s-a micșorat. Acesta este, probabil, rezultatul faptului că s-a pus prea mult accentul pe manifestări. Un pentecostal timpuriu, John G. Lake, vorbește despre consecințele faptului că pentecostalii timpurii au pus prea mare accent pe vorbirea în limbi. El spune: „După o vreme limbile au ajuns să fie seci. Gloria și strălucirea parcă le părăsise. Au devenit încâlcite și nu mai sunau bine.”¹¹ După spusele lui Lake, nu vorbirea în limbi era problema, ci faptul că mulți deveniseră mai absorbiți de manifestarea lui Dumnezeu decât de Dumnezeu însuși.

Totuși, valorile acestor mișcări de trezire și ale altora au continuat să aibă impact asupra bisericilor și lumii. În timp ce unele segmente ale trezirii s-au stins, continuă să sosească din toată lumea vești despre noi treziri de tip carismatic. După părerea lui Vinson Synan, în timp ce începea secolul douăzeci și unu, „noi Azusa Street” apăreau în multe națiuni în care răsar mișcări ale Duhului Sfânt printre mase.¹² Se estimează că numai în China sunt mai mult de cincizeci de milioane de pentecostali și carismatici.

Deși atât Toronto cât și Pensacola vor continua fără îndoială să aibă un rol important în trezire, contribuția lor cea mai importantă a fost de a demonstra că trezirea biblică, caracterizată prin semne, minuni și manifestări spirituale este viabilă și în prezent. Au demonstrat că, în ciuda sofisticării moderne, inimile oamenilor încă tânjesc după întâlniri dinamice cu Dumnezeul Cel Viu.

Problema manifestărilor

De departe, cea mai importantă critică adusă trezirii s-a centrat în jurul manifestărilor neobișnuite care aveau loc. Deși au fost mulți, inclusiv pastori și lideri de biserici, care au mărturisit că viețile și lucrările lor au fost schimbate prin întâlniri intense din punct de vedere spiritual care au avut loc în aceste servicii¹³, detractorii insistă că manifestările au origine demonică.¹⁴ Alții, pentru că nu vor să le numească demonice, și-au exprimat îngrijorarea că ar fi expresia excesivă și subiectivă a naturii umane, adică a firii, și că „râvna firească” necontrolată poate duce la fanatism.¹⁵

Fără îndoială că au fost și excese în trezire – la fel ca în orice altă trezire – și că avertizarea nou testamentală de a testa manifestările spirituale este valabilă. (Vezi 1 Corinteni 14:29; 1 Tesaloniceni 5:19-21; 1 Ioan 4.1) Teologul romano catolic Hans Kung subliniază că răbufnirile de exces spiritual sau *entuziasm* sunt semne ale unei crize în Biserică. El menționează că cererile *entuziaștilor* (adeptilor trezirii) care sunt cu adevărat bazate pe Evanghelie ar trebui preluate și puse în practică.¹⁶ Gordon Fee, profesor de noul Testament la Regent College din Vancouver, Columbia Britanică, spune și el că responsabilitatea pentru entuziasmul extrem este a Bisericii care nu se mai așteaptă să aibă viață în Duhul între-un mod dinamic.¹⁷

Tendințe spre instituționalizare

Când dinamismul și spontaneitatea unei treziri pălește, există în mod normal o încercare de a înlocui această pierdere cu forme mai permanente de slujire și închinare. Acest proces de instituționalizare este un fenomen sociologic caracteristic tuturor mișcărilor religioase – inclusiv mișcărilor de trezire. Mai recent, aceste tendințe spre instituționalizare evoluează în două direcții principale: Pe de o parte este mișcarea Convergence, care caută să îmbine *charismata* cu ritualurile și ceremoniile bisericilor vechi, tradiționale. Pe de altă parte este Noua Reformă

Apostolică, care caută să se modeleze după Noul Testament și promovează recunoașterea apostolilor și profetilor din zilele noastre.

Mișcarea Convergence

Mișcarea Convergence spune că sunt trei curente ale tradiției creștine: carismatic, evanghelic și liturgic. În timp ce curentul carismatic pune accentul pe puterea Duhului Sfânt, curentul evanghelic subliniază importanța Scripturii, iar curentul liturgic pune accentul pe vechile ceremonii și ritualuri ale Bisericii. Mișcarea Convergence pune deci o mare valoare pe instituția istorică a bisericii și caută să îmbine *carismata* cu ordinea și liturghia tradițională a bisericii.

Acest curent a avut ca rezultat formarea de noi denominații, dintre care cea mai mare este Bisericele Episcopale Carismatice și Comuniunea Bisericilor Evanghelice Episcopale. Accentul pus pe importanța ordinii și liturghiei tradiționale a implicat și faptul că un anumit număr de penticostali și carismatici s-au alăturat bisericilor vechi, tradiționale. Unul dintre cele mai izbitoare exemple este pastorul Charles Bell care și-a condus congregația lui Vineyard din San Jose, California să se intre în Misiunea Evanghelică Ortodoxă din Antiohia. Bell și-a schimbat numele în „fratele Seraphim Bell” și, după spusele lui Synan „profețiile și vorbirea în limbi au făcut loc citirii liturghiei, aprinderii lumânărilor și sărutării icoanelor fecioarei Maria.”¹⁸

Se pune întrebarea dacă asemenea încercări de convergență au într-adevăr succes. Este aceasta o încercare de a pune vinul cel nou al trezirii în burdufuri vechi de dogmă și tradiție? Vor fi *carismata*, manifestările care sunt dinamice și spontane, înăbușite în formele fixe ale liturghiei și ordinii tradiționale? După cum spune Walter Eichrodt, care cercetează Vechiul Testament, orice cooperare armonioasă între formele fixe de închinare (liturghia) și expresiile spontane ale experienței religioase (*carismata*) „este în mod constant nimicită de opoziția inerentă reciprocă”¹⁹

Bisericile Nou-apostolice

Mișcarea noilor Biserici Apostolice caută să se modeleze după Noul Testament și privește „apostolul” ca figură cheie de conducere în acest model. Dar cine sunt apostolii? După părerea lui C. Peter Wagner, apostolii timpurilor moderne sunt pastori de mega-biserici. El spune „Este foarte probabil ca pastorii acelor biserici dinamice, în creștere, care au peste șapte sute sau opt sute de membri să aibă pe lângă cel de pastor și oficiul de apostol.”²⁰ Acești apostoli exercită o autoritate de conducere, nu numai asupra congregației lor, ci și asupra altor congregații. Wagner spune că de fapt cea mai mare diferență între Noile Biserici Apostolice și creștinismul tradițional este „măsura de autoritate spirituală delegată de Duhul Sfânt unor oameni.”²¹ Wagner crede că această mișcare va avea ca rezultat „o transformare majoră a creștinismului.”²²

Încercarea de a implementa ordinea Nou Testamentală cu restaurarea slujirii apostolice nu aparține numai Noii Biserici Apostolice a secolului douăzeci și unu. Diferite mișcări de trezire de-a lungul istoriei au avut o abordare similară. De exemplu Obbe Philips, lider al Mișcării Anabaptiste a secolului șaisprezece ne spune despre felul în care John Matthijis „i-a inițiat în oficiul de apostol și i-a trimis câte doi ca adevărați apostoli și emisari ai lui Hristos.”²³

Penticostalii timpurii au numit mișcarea *Credința Apostolică*, și atât Parham și Seymour și-au numit publicațiile *Credința Apostolică*. În plus, Parham povestește cum a fost în mod providențial uns să fie un „apostol al unității” și își declară intenția de a cinsti pe „fiecare apostol, pastor, învățător sau lucrător adevărat.”²⁴ În perioada 1940 – 1950, Mișcarea Ploaia Târzie a fost caracterizată, printre altele, de recunoașterea apostolilor și profetilor. Synan spune: „aproape fiecare trăsătură a ‚Noii Biserici Apostolice’ descrise de Wagner a fost dată trupului lui Hristos de penticostali și carismatici.”²⁵

Linia de înaintare pentru Biserica contemporană

În ce privește căutarea modelului de biserică nou testamental, este un număr în creștere de cercetători ai Noului Testament care neagă că în Noul Testament ar fi definită vreun model de biserică. Gordon Fee, de exemplu, spune că Noul Testament este plin de surprize, „dar nici una nu este mai mare decât atitudinea în general relaxată față de structurile și conducerea Bisericii.”²⁶ El subliniază că, exceptând Filipeni 1:1,²⁷ Pavel nu se adresează unui lider sau unui grup de lideri în nici una dintre scrisorile lui către biserici.²⁸ Chiar și în scrisoarea pe care o trimite în Corint, unde sunt atât de multe probleme, Pavel se adresează mai degrabă întregii congregații decât unui anumit lider.

John Wesley care, ca slujitor anglican, a fost inițial adeptul formei episcopale de conducere a bisericii, și-a revizuit părerea și a declarat că „nici Hristos, nici apostolii nu au prescris nici o formă de conducere a bisericii.”²⁹ În clasică lucrare *Biserica Primară*, profesorul Burnett Streeter spune:

Chiar dacă totul este discutabil, există, recunosc, un rezultat de care nu putem fugi. În biserică primară nu există nici un sistem de ordine bisericească lăsată de către apostoli. În primii o sută de ani de creștinism, Biserica era un organism viu și în creștere – care își schimba organizarea pentru a acoperi nevoi care erau în schimbare.³⁰

Istoria ne învață că formele și structurile exterioare nu reprezintă cheia pentru biserică secolului douăzeci și unu. Atât Noul Testament cât și istoria bisericii ne arată că soluția pentru biserică se găsește în atitudinea interioară de credință în Hristos și o deschidere față de Duhul care suflă, nu acolo unde trebuie, ci acolo unde vrea

El. Comentând asupra faptului că creștinismul timpuriu nu era tributar unei anumite forme pentru a se exprima, profesorul Streeter spune:

Se poate insinua că primii creștini au reușit să facă ceea ce au făcut pentru că duhul de care erau inspirați era unul favorabil experimentării. În această privință – și poate că și în altele – metoda de înaintare pentru Biserica contemporană este nu stă în imitarea formele, ci în a folosi din nou Duhul Bisericii Primare.³¹

CONCLUZIE

LUPTA PENTRU CREDINȚĂ

Valurile trezirii și înnoirii în secolul douăzeci au avut ca rezultat o proliferare fără precedent a darurilor carismatice în biserică. Mișcarea are în prezent șase sute de milioane de aderenți în toată lumea și crește cu o rată de nouă milioane pe an. Se găsește în nouă mii de grupuri etnice diferite care vorbesc opt mii de limbi diferite. Impactul ei universal vine din faptul că 66 procente dintre toți creștinii din țările în curs de dezvoltare se identifică cu penticostal / carismaticii.¹

Uimitoarea inerție se datorează că denominațiile, indiferent de vechimea lor, își reevaluează atitudinea față de darurile spirituale. Dintre protestanți, toți în afară de câțiva fundamentalisti neînduplecați au renunțat la teoria conform căreia darurile carismatice au încetat într-un anumit moment în istorie, și recunosc acum că darurile spirituale se pot exprima în orice epocă sau perioadă de timp.² În același spirit, Biserica Catolică a renunțat la poziția ei conform căreia aceste daruri sunt numai pentru o mică parte de credincioși mai sfinți, și declară acum că pot fi întâlnite „printre credincioșii de orice rang”.³

Pe muchie?

În ciuda acestor succese, multe dintre bisericile tradiționale continuă să insiste că penticostalii și carismaticii se află, în cel mai bun caz, la marginea creștinismului adevărat. Totuși, Henry Van Dusen în articolul său din 1958 din revista *Life* intitulat „A tria forță”, critică aspru bisericile tradiționale pentru că se referă la aceste grupuri ca secte *de la margine*. „La marginea cui?”, întreabă el. „Poate la marginea bisericilor tradiționale, dar nu la marginea creștinătății”. Van Dusen, care era atunci președinte al Seminarului Teologic Union, continuă sugerând că Petru, Pavel și Barnaba s-ar simți probabil mult mai acasă într-un serviciu penticostal de trezire decât în închinarea formalizată din alte biserici, catolice sau protestante.⁴

Păstrătorii adevărului

Cei din bisericile tradiționale menționează adesea că instituțiile lor au păstrat adevărul creștin de-a lungul secolelor. Este totuși posibil ca istorica rezistență față de înnoirea spirituală pe care au manifestat-o multe dintre aceste biserici a avut adesea ca rezultat dezvoltarea unei forme denaturate de creștinism în rândul lor?⁵ Contrar părerii lor, este posibil ca o formă mai pură a adevărului creștin să se fi păstrat de multe dintre mișcările de trezire și înnoire din istoria bisericii, care în vremea lor, au deschise la lucrarea de înnoire a Duhului Sfânt în mijlocul lor?

Dacă este adevărat, atunci, milioanele de penticostali și carismatici de pe glob pot revendica o bogată moștenire istorică alături de un sănătos fundament biblic. Corespondenții lor din istorie includ mișcările de trezire din istoria bisericii care în mod constant au păstrat elemente ale adevărului divin care au fost adesea respinse sau neglijate de către biserică instituțională. Bărbați și femei curajoase din fiecare generație au păstrat viu adevărul unei credințe vitale, vii, biblice, careia Duhul Sfânt îi dă putere. Faptul că mișcarea penticostal / carismatică a secolului douăzeci este creștinismul autentic este confirmat, nu numai de Noul Testament, ci și de două mii de ani de creștinism carismatic.